

Iskra

16

Nagrade znanju

»Znanja v svetu se skokovito kopičijo, svet okoli nas se vse bolj integrira na ekonomskih interesih, mi pa se še vedno bolj oziramo nazaj, namesto da bi združili razpoložljive materialne in intelektualne moči za ustvarjanje kritičnih mas na izbranih področjih, na katerih moramo ujeti ali držati korak z naglo napredujočim svetom.«

To je ena izmed misli iz slavnostnega govora predsednika predsedstva SR Slovenije Franceta Popita na podelitvi letošnjih Kidričevih nagrad. Kot je znano, in o tem pišemo tudi v tej številki našega tednika, so nagrade za izume in izboljšave prejele tudi tri skupine Iskrinih strokovnjakov, in sicer iz Elektrotehnike, Elektrozvez in iz Avtomatike.

Ob tem, da smo se Iskraši že kar, lahko bi rekli, abonirali na vseh teh 31. podelitvah Kidričevih nagrad in da nas zato preveva tudi upravičen ponos, pa sedanji časi znanju le niso tako naklonjeni, kot bi to želeli. Vsi vemo za glavne probleme, ki se prepletajo tudi od šolskega sistema do kadrovanja in nagrajevanja, na koncu pa le obupano ugotavljamo, da je to, kar je za Jugoslavijo prihodnost, že za marsikoga v svetu sedanost ali pa celo preteklost. Marsikoga se zaradi vsega tega polašča malodušje in črnoglednost, pa vendar bi lahko z boljšim vrednotenjem lastnega razuma ter drugačnim odnosom do znanosti in izobraževanja hitreje in bolj zanesljivo zakoračili v jutrišnji dan.

Iz krize, v katero smo zabredli, se ne bomo rešili samo z mišicami in kladivom ali pa z dvoizmenskim delom ali celo (ne)zaposlovanjem, pač pa z razvojem in priznanjem razuma, znanja in znanosti.

In to je tudi smoter Kidričevih nagrad.

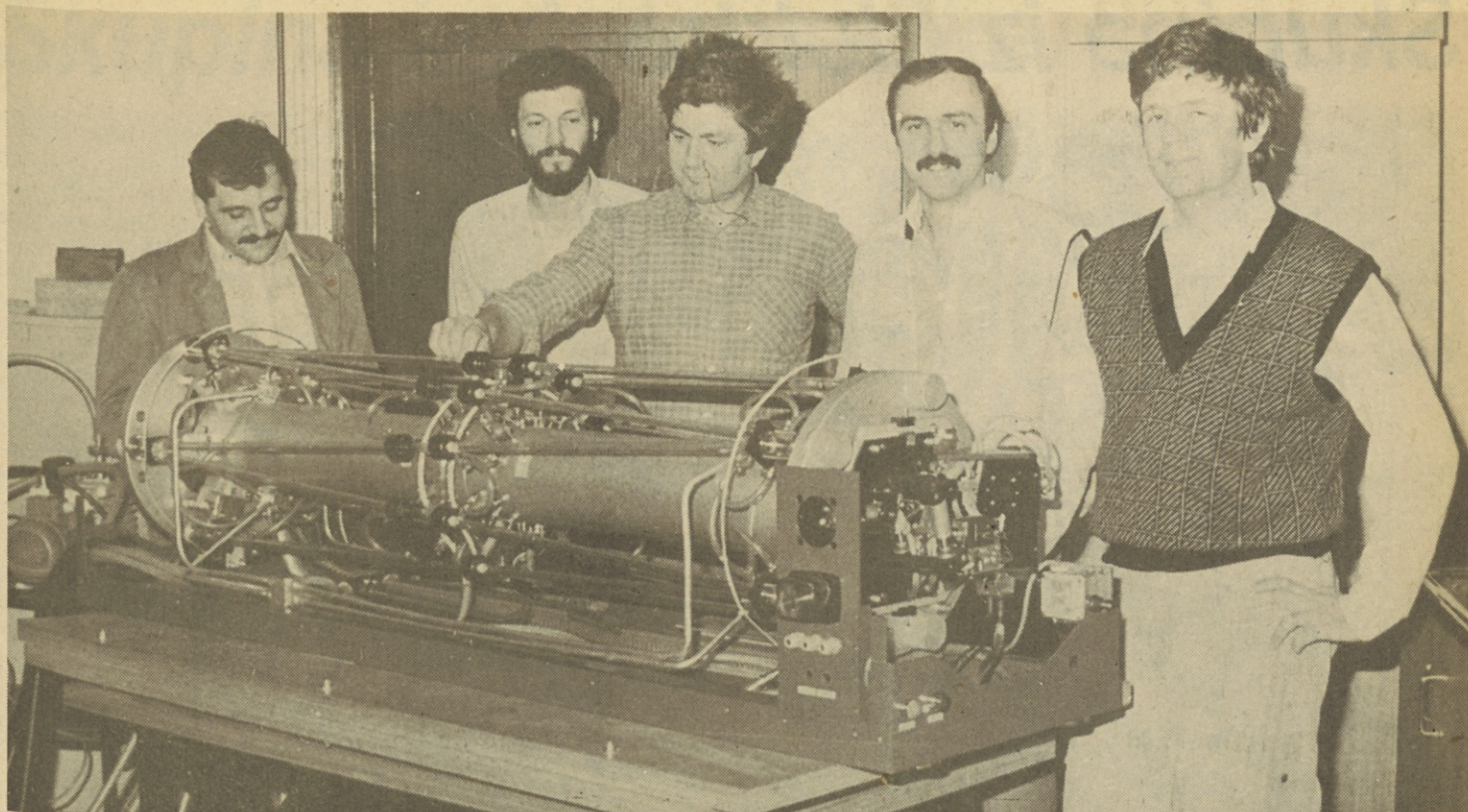
Lado Drobež

Iskrini Kidričevi nagrajenci za izume in izboljšave

V veliki dvorani slovenske skupščine so pred dnevi, kot smo že poročali, podelili letošnje Kidričeve nagrade, nagrade sklada Borisa Kidriča, nagrado za vrhunski dosežek na področju izumov in izboljšav ter nagrade za izume in izboljšave. Kidričeve nagrade so prejeli dr. France Forstnerič, dr. Boštjan Žekš in dr. Adrijan Levstik, dr. Janez Levec, dr. Miro Košak, dr. Jaroslav Šašel (posmrtno) in dr. Stojan Cigoj, nagrado za vrhunski dosežek na področju izumov in izboljšav pa je dobil dr. Igor Levstek. Med devetnajstimi skupinami nagrajencev za izume in izboljšave so tudi tri iz Iskre, in sicer iz Centra za elektrooptiko, Elektrozvez in Avtomatike. Že v prejšnji številki našega tednika smo objavili zapis in slike s slavnostne podelitve nagrad, tokrat pa objavljamo pogovore z Iskrinimi nagrajenci o njihovem delu, uspehih, problemih.

Skupina iz Centra za elektrooptiko

Upravni odbor Sklada Borisa Kidriča je za izume in izboljšave za **laserski sistem za tridimenzionalno obdelavo** nagradil dipl. ing. Dušana Kusterla, dr. Marka Valiča, dipl. ing. Romana Debeljaka, dipl. ing. Danijela Šlebingerja in Milana Krsmanovića.

V utemeljitvi nagrade je poudarjeno, da se predlog nanaša na sistem tridimenzionalnega laserskega rezanja predmetov, ki sestoji iz robota, laserskega sistema, računalniškega sistema in programskega paketa. Celota predstavlja robotsko celico za rezanje z laserjem. Sistem je možno uvrstiti po elementih kot podlago za tovarne po letu 2000. Sistem je bil že izdelan in je možno naročiti tudi nove. Sistem je narejen v zadnjih dveh letih.

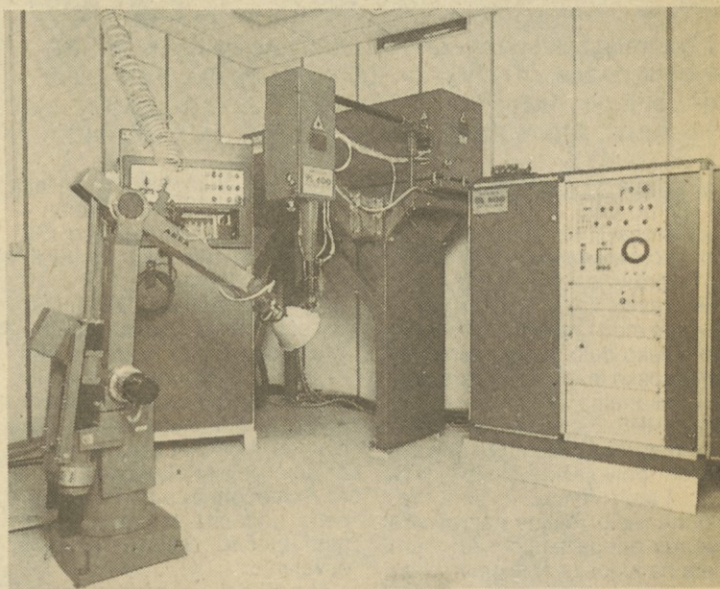
Nagrajenci iz Elektrooptike so se našemu vabilu za pogovor kljub pomanjkaju časa z veseljem odzvali, morda tudi zato, ker so Kidričevo nagrado za izume in izboljšave prejeli že pred štirimi leti. Takrat je bila skupina nekoliko večja, nagrajeni pa so bili za laserski obdelovalni sistem z oznako Iskra LMP 600. Gre za laser kot izvor energije in numerično krmiljeno koordinatno mizo za rezanje pločevine.

Seveda ta nagrada skupine strokovjakov iz Oddelka za plinske laserje ni uspavala, najlepši dokaz za to pa je vsekakor tokratna nagrada iz Sklada Borisa Kidriča. Začetki snovanja nove naprave segajo v leto 1986, ko so na željo naročnika začeli snovati novi sistem. V CEO so na Oddelku plinski laserji formirali skupino strokovnjakov, najprej pa je bil

vsekakor potreben ustrezen koncept sistema. Odločili so se za kombinacijo laserja in robota, najhujše pa jih je šele čakalo, saj kljub številnim ponudbam niso mogli dobiti zunanjih kooperantov, predvsem za mehanska dela. Drugega jim ni preostalo, kot da so vseh del lotili sami, le robot je uvožen iz Švedske, in sicer od tamkajšnje znane firme ASEA.

LR 600, kot se sistem imenuje, je torej kombinacija laserja PL 600, robota IRB 6/2 in modula za avtomatsko fokusiranje AFS-1 za rezanje tridimenzionalnih obdelovancev.

»Čakalo nas je ogromno dela,« se spominjata Dušan Kusterl in Marko Valič, »saj smo razpolagali le z laserskim izvorom, ta izvor je bilo potrebno seveda postaviti na ogrodje, izvesti smo morali sistem za vodenje žarka, poleg tega smo morali preštudirati robot, njegovo delovanje, izdelati smo morali vmesnik med laserjem in robotom, seveda pa tudi software za programabilni računalnik, ki je del robota. Izdelati je bilo treba tudi tehnologijo rezanja, pri čemer smo naletavali na številne probleme, od tega, da so obdelovanci različnih velikosti do njihove morebitne deformiranosti. Prav ta problem rešujemo z avtofokusirnim sistemom, ki omogoča kompenzacijo odstopanja

obdelovanca od normalne oblike.«

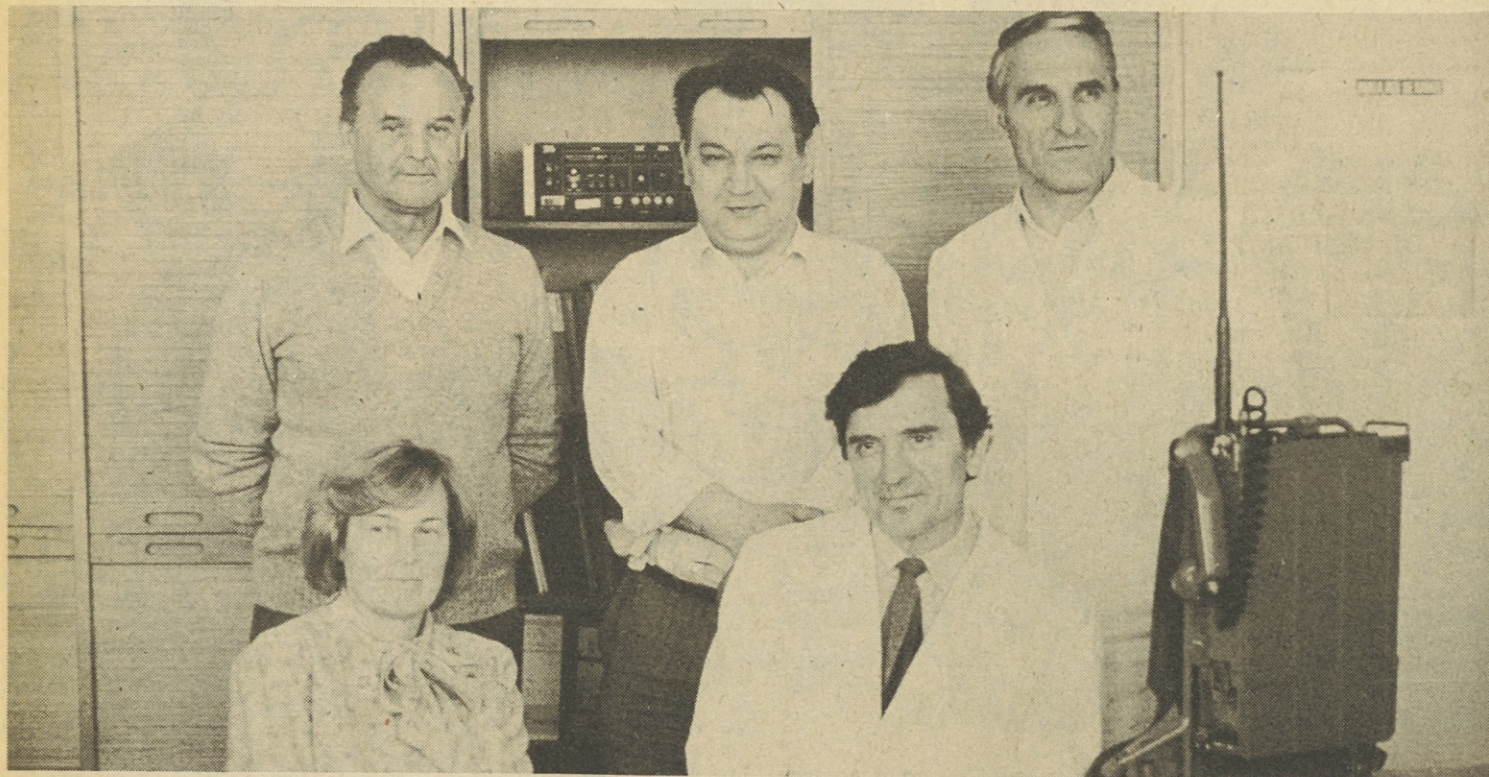
Prvi sistem LR 600 že nekaj časa deluje; in sicer kar v redni proizvodnji, čeprav so strokovnjaki iz Elektrooptike želeli, da bi bilo to le preskusno delovanje. Dokaz o izrednem uspehu Iskrinih nagrajencev je tudi ta, da deluje sistem vsak dan od sedmih zjutraj do polnoči. In to brez omembe vrednih napak.

»Premalo nas je v tem našem oddelku,« poudarja dr. Valič, »zlasti zato, ker moramo vsi početi se: smo razvijalci, proizvajalci, tržniki, serviserji. Nimamo niti toliko časa, da bi novi sistem in rešitve patentirali. Bojim se, da zamujamo tudi zadnji vlak, da bi lahko šli

vštric s svetovno tehnologijo, čeprav je nagrajeni sistem še vedno na svetovni ravni. Težave imamo tudi zato, ker je jugoslovanska tehnološka raven z redkimi izjemami zelo nizka in se kupci raje odločajo za klasiko.«

Ob koncu našega obiska v stegenškem Centru za elektrooptiko smo nagrajence zaprosili le še za kratko predstavitev načrtov Oddelka za plinske laserje. Trenutno imajo dve naročili za sistem LR 600, poleg tega pa razvijajo novi tip laserja PL 200, ki ga bodo vgradili v sistem za perforiranje, vrtnje in rezanje aluminokeramike za debeloslojna hibridna vezja za šentjernejski HIPOT. Med drugim razvijajo tudi močnejši laser kot je PL 600.

Skupina iz Elektrozvez

Nagrado za uspešen razvoj radio-relejnega naprave RRS-7, ki je bila po zaslugi razvijalcev tudi hitro prenešena v proizvodnjo, in se je že potrdila na tržišču, so dobili: **Jože Pislak ing., Mariko Jeruc, Brane Kamšek, Janja Carli in Peter Zadel.**

Utemeljitev:

Radijska relejna naprava RRS-7 je izvirno delo, z njo pa smo se tudi uveljavili na zunanjem trgu, ob močni mednarodni konkurenci. Naprava je v redni proizvodnji. Njen razvoj kaže uspešno sodelovanje med ustanovami, obsežno timsko delo in zelo zahtevno tehnološko in tehnično izdelavo.

Enokanalna radio-relejna naprava RRS-7 je namenjena predvsem za namenskega kupca in druge polvojaške službe (TO, CZ, ...) ter za izvoz. Je prva brezžična radio-relejna naprava za prenos enega telefonskega kanala na jugoslovanskem trgu, za specifične namenske potrebe. Krmiljena je s sintezatorjem, kar ji omogoča delovanje na 1000 dupleksnih VF kanalih. V kompletu ima pribor, ki ji omogoča fiksne in morebitne radio-relejne zveze, napajane iz omrežja 220 V ali iz lastnih akumulacij.

Omogoča vse vrste telefonskih zvez preko štirižičnega ali dvožičnega priključka.

Na dvožičnem priključku omogoča zveza ATA — ATC in LB (ITA — ITA ali ITA — ITC)

Naprava omogoča prenos podatkov do 2400 bodov.

Za podaljšanje trase omogoča do dve retranslaciji.

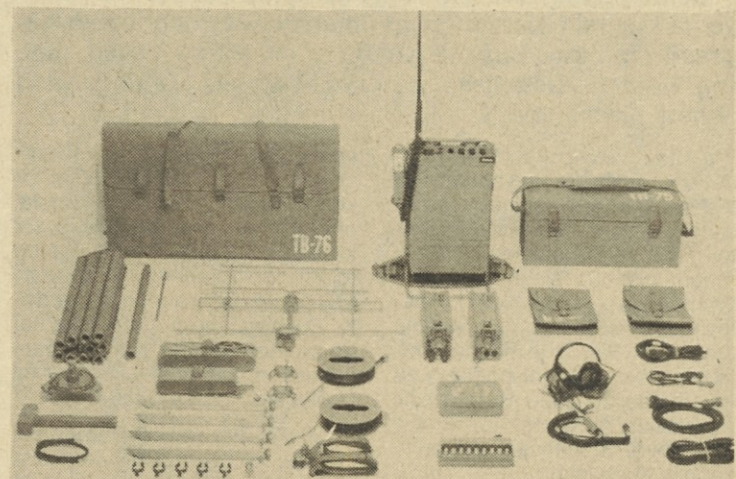
Na razvoju naprave so sodelovale še naslednje raziskovalno-razvojne organizacije:

— VTI, Vojnotehniški inštitut Beograd, Inštitu Jožef Štefan — Fakulteta za elektrotehniko, ISKRA Mikroelektronika in ISKRA HIPOT Šentjernej.

O karakteristikah tehničnega dosežka pa je vodja razvojne naloge Jože Pislak povedal naslednje: Za razvoj enokanalne radio-relejnega naprave za prenos enega telefonskega kanala v miniaturni prenosni izvedbi nam v času razvoja ni bila dosegljiva ne na domačem trgu ne v tujini nobena podobna naprava, kar bi nam močno olajšalo razvoj in osvajanje.

V naši delovni organizaciji so bile realizirane vse faze razvoja in prenosa v proizvodnjo, t.j. od nekaj bazičnega razvoja, aplikativnega razvoja, izdelave modelov, izdelave prototipne in »O« serije z vsemi preverjanji in atesti kupca oziroma VTI in TOC.

V letu 1986 je stekla normalna serijska proizvodnja za domačega kupca in za izvoz po konstrukcijski in tehnološki dokumentaciji. Letos teče proizvodnja že z vso spremeno dokumentacijo za vzdrževanje in servis. Zaradi izredno ostrih zahtev po čim manjšem volumnu, čim manjši teži in čim boljši avtonomiji, torej čim manjši porabi električne energije, smo morali v napravi uporabiti več vrst najsodobnejših tehnologij

kot:

- debeloplastno hibridizacijo,
- tankoplastno hibridizacijo,
- večplastna tiskana vezja,
- SMD tehnologijo.

Poleg osvojitve več vrst sodobnih tehnologij je bilo potrebno rešiti nekaj zelo problematičnih elektromehanskih komponent, ki se jih ni dobilo na svetovnem trgu, kot:

- koaksialno križno pretikalo kombinirano z navadnim pretikalom, ki je približno 10-krat cenejši od podobnih, ki pa niso uporabna za to napravo;
- rešitev vodotesnosti akustičnega signalizatorja — usposobitev za delovanje v širokem temperaturnem področju;
- rešitev ugaševanja antenskih filtrov — kretnice v miniaturni izvedbi. Naprava je v popolnosti

prenešana v serijsko proizvodnjo. Izdelana je bila konstrukcijska in tehnološka dokumentacija.

Skupaj z namenskim kupcem smo realizirali nekaj elaboratov za povečanje in posodobitev proizvodnih kapacitet za program Radio-relejnega naprav.

Največjo pozornost smo posvetili najsodobnejši merilni opremi, ki omogoča računalniško krmiljenje meritev, za čim bolj racionalno proizvodnjo pa smo zasnovali in izdelali tudi vrsto testnih naprav in pripomočkov, ki skupaj s kupljeno merilno opremo predstavljajo primerno osnovo za sodobno proizvodnjo.

Naprava RRS-7 ima atest kupca. Za kupca oziroma uporabnika naprav je bilo že realizirano šolanje za uporabnike naprav, kakor tudi za osnovno in tehnično vzdrževanje.

Skupina iz Avtomatike

Iz delovne organizacije Iskra — Avtomatika je prejela nagrade za inovativno in raziskovalno delo razvojna skupina: **MARUŠIČ JOŽE, dipl. ing., HUDOKLINIZTOK, dipl. ing., PERNUŠ MITJA, dipl. ing., VOGRIN FRANC, dipl. ing., ČURIČ RUDOLF in JURČIČ JURIJ** in sicer za razvojno nalogo: **Družina numeričnih kazalnikov pozicije NP 200/300**

Na področju meritev dolžin in kotov je ISKRA dejavna že več kot dve desetletji. V zadnjih letih je dosegla večji prodor na jugoslovansko, vzhodno, pa tudi konvertibilno področje. Prav od naprav iz nove, letos razvite družine NP 200/300 pa ISKRA pričakuje, da ji bodo zagotovile bistveno povečanje tržnega deleža na domačem in tujih tržiščih.

Kazalnik NP 200, NP 210, NP 300 in NP 310 so prvi člani družine, ki se bo v naslednjih letih, glede na zahteve tržišča verjetno še razširila.

Skupaj z različnimi inkrementnimi merilnimi dajalniki se uporabljajo kot sistem za merjenje dolžine in kotov na obdelovalnih strojih in v merilno kontrolni tehniki.

In katere so tiste lastnosti, zaradi katerih naprave NP 200/300, upoštevaje primerjavo s konkurenčnimi napravami znanih svetovnih proizvajalcev (Heidenhain, Soky, Elesta, Auruki, Sony itd.) uvrščamo med inovativne dosežke?

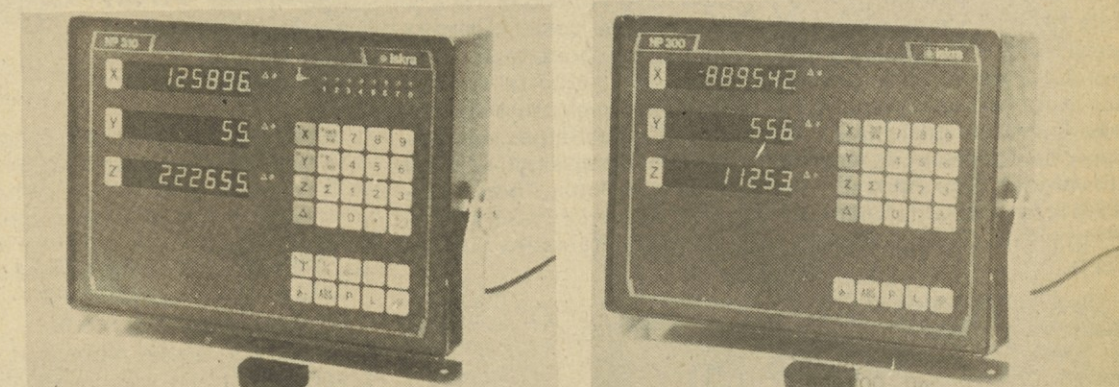
— Optimalna mehanska in električna zgradba

Vsi gradniki, vključno z napajalnikom tipkovnico in konektorji za povezavo s perifernimi napravami (računalnik, tiskalnik, merilni dajalniki, omrežno napajanje) so vgrajeni na dveh tiskanih ploščah. To zagotavlja tehnološko čisto proizvodno in testirno enostavno napravo, brez številnih žičnih povezav. Vgradna globina je zato bistveno manjša kot pri konkurenci, kar je lahko prednost, ko je na stroju stiska s prostorom.

Konstrukcijska zasnova omogoča, da z enakimi tiskanimi ploščami gradimo različne izpeljanke naprav s tem, da nekatere elemente dodamo oz. spustimo in spremenimo le simbole na čelni plošči (velike serije enakih tiskanih plošč).

Modulna in strukturna zgradba programske opreme še dodatno prispeva k prilagodljivosti naprave za nove funkcije.

— Poleg običajnih funkcij, ki

so značilne za konkurenčne naprave, imajo kazalniki NP 200/300 vgrajene še nekatere izvirne funkcije, ki povečujejo uporabnosti in zanesljivost:

- signalizacije napake meritve na osnovi referenčnega impulza (patentna prijava Iskre)
- meritve hitrosti gibanja v posameznih oseh
- sprotno preverjanje pravilnosti merilnih parametrov in javljanje morebitnih napak
- močne diagnostične funkcije, ki omogočajo enostavno testiranje v fazi proizvodnje, med uporabo pa zanesljivo meritev in hitro identifikacijo morebitnih na-

pak pri ravnanju z napravo ali napak v merilnem sistemu.

Razvoj naprav NP 200, NP 210 je potekal v l. 1986 in 1987, s tem da je sredi 1987. bila narejena proizvodna dokumentacija, v septembru dokončana tehnološka serija (10 preizkusnih naprav), sedaj pa je pri koncu izdelava prve redne serije 50 kosov. V septembru 1987 so bili zelo uspešno opravljeni tudi vsi preiskusi in atesti na Institutu za kakovost in metrologijo ISKRA.

Izdelana je tudi ocena prodaje naprav NP 200/300 v obdobju 1988 do 1993, po kateri bi se minimalne prodajne letne količine postopoma povečale od 450 na-

prav v letu 1988 do 1100 naprav v letu 1993.

Ta ocena sloni na dosedanjih izkušnjah z enosnimi kazalniki NP 37/NP38, kjer je letošnja prodaja že dosegla količini 2426 kosov.

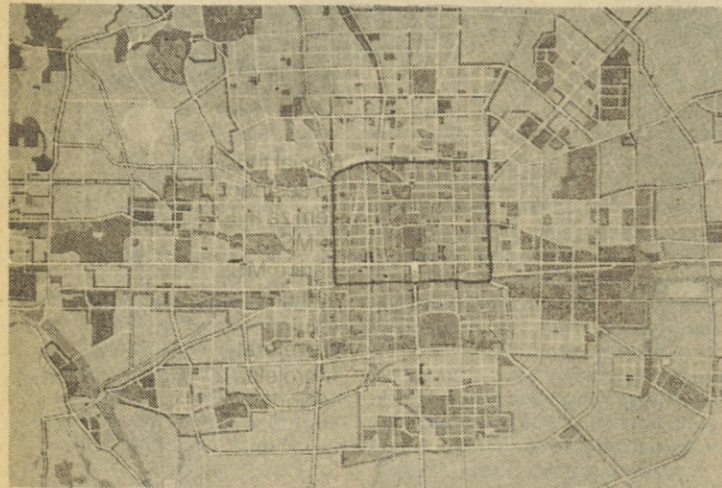
Zaradi bistveno povečanih tehničnih zmoglosti in opisanih prednosti naprav NP 200/300 ter že izkazanega zanimanja večjih kupcev (Kitajska, SSSR), je možno tudi nekajkratno povečanje načrtovanih prodajnih količin.

Pogovore s Kidričevimi nagrajenci so pripravili Lado Drobež, Boris Cerin in Spela Ditrich.

Z avtomatizacijo mestnega prometa v centru Pekinga odpira nova stran v modernizaciji kitajske prestolnice

S temi besedami, ki so zaokrožene v geslu sprejemanja moderne tehnologije in dokaj nazorno ponazarjajo odpiranje v svet, so Kitajci počastili otvoritev Centra za avtomatizacijo cestnega prometa v strogem centru Pekinga. Na slavnostni otvoritvi, ki je bila 19. marca in katere organizacijo je prevzel pekiški Biro za prometno varnost, so bili prisotni najvišji predstavniki Ministrstva za varnost, prometne milice, Prometno-tehniškega instituta Peking, izvajalci del in predstavniki vseh provinc Kitajske. S strani Jugoslavije so bili prisotni: Zvone Dragan, veleposlanik na Kitajskem, Dragan Moisoški z beograjskega Instituta za varnost, Mičo Petrović z Instituta Mihajlo Pupin, Tomaž Kastelic iz Prometno-tehniškega instituta ljubljanske FAGG in Rudi Pirc, glavni direktor delovne organizacije Avtomatika s sodelavci.

V računalniško kontrolo in vodenje prometa centra Pekinga je vključenih 63 križišč, grupiranih v posamezne podcone, ki pokrivajo 45 km² površine centra Pekinga.

北京市副市長 張百發

公安部科學技術局局長

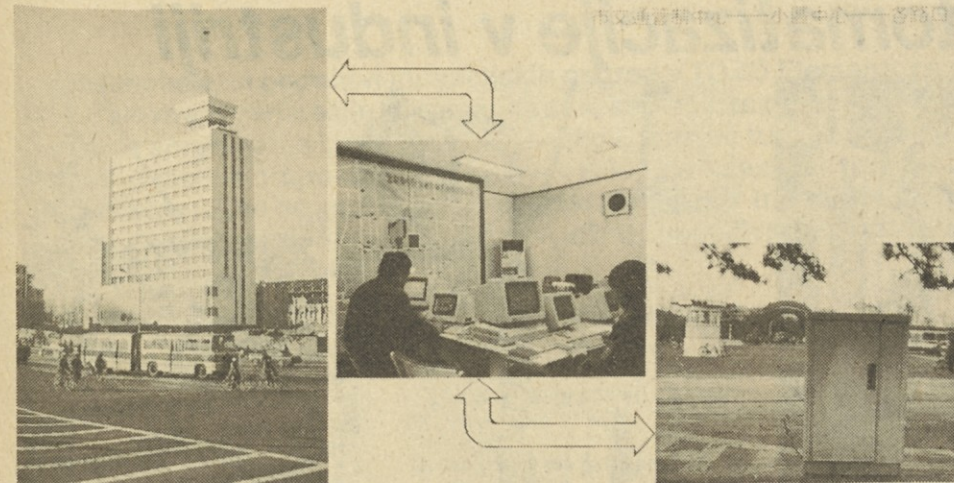
蔣先進

北京市公安交通管理局副局長

北京市交通工程科學研究所所長

段里仁

Pogled na impresivno poslopje, v katerem se nahaja glavni računalniški center, z notranjim posnetkom conskega računalniškega centra in periferijo.

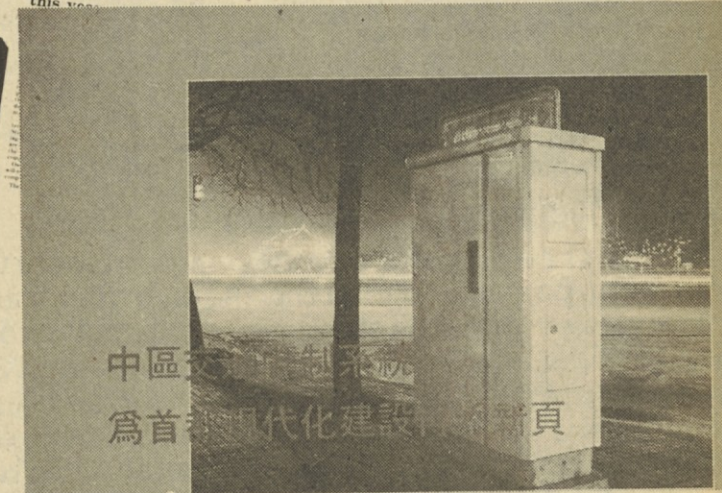
O novi pridobitvi mesta Pekinga je obširno poročal tudi njihov osrednji dnevnik China — Daily. Poleg ostalega je tudi omenjeno, da se je z vpeljavo računalniškega vodenja in kontrole prometa povečala prometna propustnost v centru tega mesta, kjer je promet v izredno dinamičnem razvoju, za 20%. Pri tem moramo upoštevati, da so bila nekatera križišča že poprej ročno semaforizirana, sicer bi bil ta odstotek še večji.

Kitajska je na pragu sprejema gospodarskega načrta za naslednje petletno obdobje, v okviru katerega predstavljajo prioriteto promet, kmetijstvo (predelava hrane) in energetika. In prav temu bi morali v Iskri kot celoti, v povezavi z našimi predstavniki na Kitajskem, posvetiti več pozornosti. Skozi dosedANJI način sodelovanja smo lahko spoznali njihov način komuniciranja in odpiranja v svet. Predvsem skrbno tehtanje pri izbiri poslovnega partnerja, kjer nastopajo kot izredno zahteven kupec. Prva lastovka še ne prinese pomladi, nakaže pa smer letenja. In to smer predstavlja zanimanje kitajskih partnerjev za prenos tehnologije iz programa avtomatizacije prometa in izbora na prekvalifikaciji prve ponudbe za opremo avtocest, za katero predvidevamo, da bo še v letošnjem letu uradno licitirana.

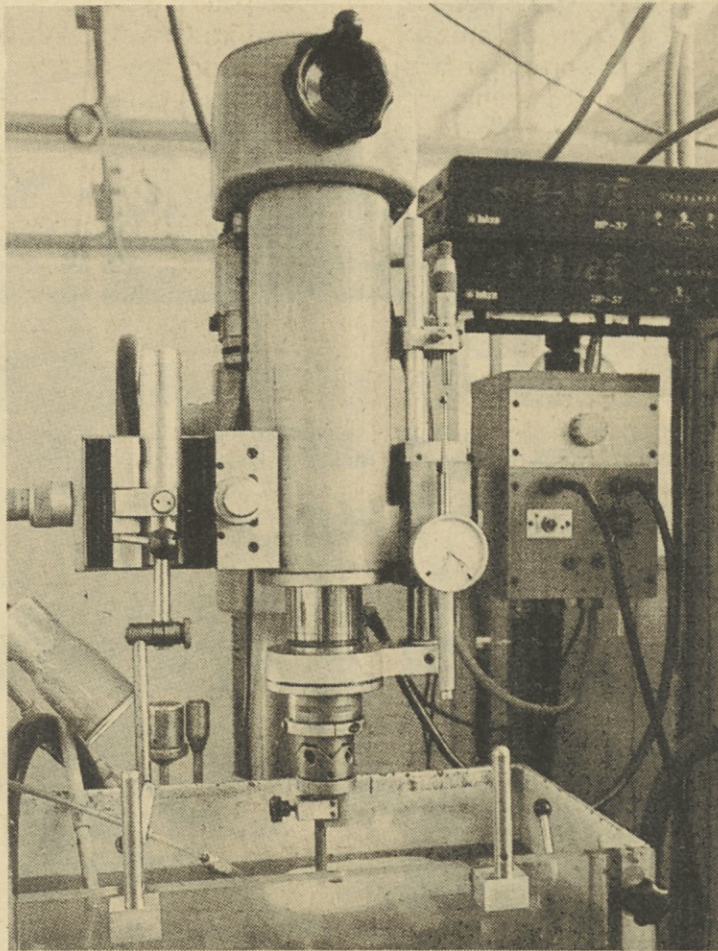
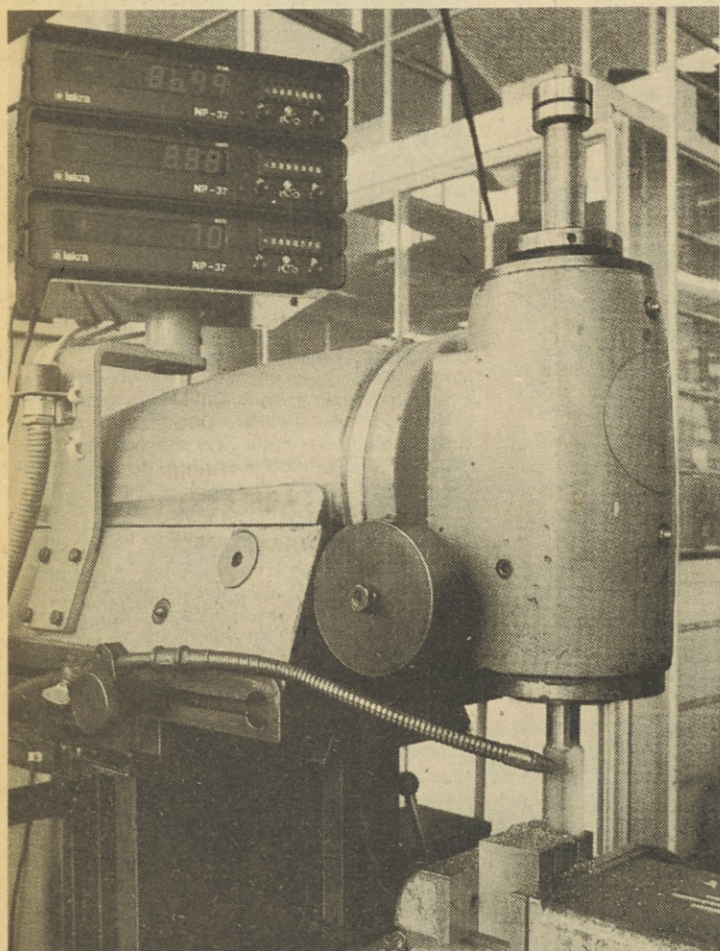
Ko smo v 4. številki glasila Iskra (1. februar 1988) obširno poročali o samem projektu, je bila omenjena tudi naslednja faza izgradnje sistema; upravljanje prometa v realnem času in računalniški paketi za optimizacijo in varnost prometa kot najvišjo obliko avtomatizacije v prometu. Glede na to, da je bila prav v tem času s kitajske strani dana odobritev za omenjeno nadgradnjo sistema bo Avtomatika v sodelovanju s Prometno-tehniškim inštitutom ljubljanske FAGG pristopila k izdelavi predloga. Z realizacijo tega dela nadgradnje sistema so podana tudi realna izhodišča za razširitev sistema v centralni coni Pekinga. Hkrati pa se konkretno na tem projektu pripravlja podpis pogodbe za opremo šolskega centra, v okviru katerega bi se šolalo osebe, ki vzdržuje sisteme in drugi prometni strokovnjaki, ki bi*še želeli seznaniti z našim sistemom.

Hkrati se je v prestolnici Kitajske odvijal tudi MUTRACONEX, specialni sejem opreme za avtomatizacijo cestnega prometa, na katerem je Avtomatika predstavila celoten sistem za avtomatizacijo prometa in elemente periferije, križiščne omarice MSKE — 20 in MSKE — 40. Izredno veliko zanimanja je bilo za omarice MSKE — 40-16, ki predstavljajo novost v našem razvoju in je namenjena avtomatizaciji prometa na manjših križiščih.

Na omenjeni sejemski prireditvi sta z referati na omenjeno tematiko sodelovala tudi Tine Tomažič, vodja projekta za cestno področje in Marian Mede, vodja programskega sektorja za ceste v TOZD Sistemi.

Prve pogodbe druge petletke sodelovanja na področju avtomatizacije v industriji

Če smo si z avtomatizacijo mestnega prometa v centru Pekinga pridobili izredno pomembno referenco na izvoznem tržišču pa na področju avtomatizacije v industriji stopamo v drugo petletko uspešnega medsebojnega sodelovanja. Tako je bilo v obdobju od 1983. leta, ko je stopila v veljavo kooperacijska pogodba o dolgoročnem — petletnem sodelovanju med Kitajsko korporacijo za uvoz in izvoz strojev in opreme in delovno organizacijo Iskra—Avtomatika, pa do 1987. leta realizirano v vsako smer za 5,5 mio \$. Vsebinsko pa je zajemala Iskrino dobavo merilnikov pozicij NP-37, numerične pozicionalne naprave LJUMO PNC 50 in PNC 40 ter elektronske čitalne glave za merilne dajalnike, medtem ko je Kitajska za naše potrebe ponudila navojna vretena, erozijske stroje ter sestavne dele za linearne in rotacijske merilne dajalnike. Poleg trgovinske izmenjave pa je bilo že govora o sodelovanju na področju skupnega razvoja.

Po poteku prve petletne izmenjave je bil v 1987. letu podpisan aneks k pogodbi, ki predvideva v obdobju do 1992. leta razširitev menjave na 12,5 mio \$ v eno smer, ali skupno za 25 mio \$. Čeprav se za vsako petletko okvirno določi vrednost menjave, predstavniki Iskre v sodelovanju s kitajskimi partnerji vsebinsko in vrednostno specifikacijo tudi vrednosti letnih iz-

menjav in v okviru le-teh tudi podpišejo letne pogodbe. Tako je bila za 1988 in delno tudi za 1989 leto že podpisana pogodba v vrednosti 1,2 mio \$ v eno smer.

Druga, v vrednosti 1,4 mio \$ v eno smer pa je bila podpisana 21. marca v Pekingu. Poleg že omenjenega MUTRACONEX, specialnega sejma opreme za avtomatizacijo cestnega prometa, so Kitajci

pripravili tudi mednarodni sejem proizvajalcev opreme za obdelovalne stroje, na katerem so bili najbolj opazni razstavljalci iz Amerike in Japonske in nacionalno razstavo obdelovalnih strojev Kitajske. Iskra je s svojim kompetentnim asortimajem sodelovala na obeh. Prav na slednjem je bil opazen izreden tehnološki napredek, ki ga je Kitajska naredila v zadnjih nekaj letih na

področju merilno-kontrolne tehnike, saj so razvijali celotne familije numeričnih kazalnikov pozicije in celo enostavna CNC krmiljenja.

Zato je povsem razumljivo, da že aneks k pogodbi do 1982. leta, še bolj detaljno pa letne pogodbe izmenjave z Iskro posegajo, v primerjavi s predhodnim obdobjem, na višjo tehnološko raven. Omenjena pogodba zajema tako dobavo cca 120 numeričnih krmilnih sistemov CNC-2T, prve vzorce programabilnih krmilnikov IPK, 11, 21 in glave za linearne dajalnike. V zameno pa so nam ponudili erozijske stroje, obdelovalne centre in vzorec merilnega stroja. Zelo pomembno vlogo dobiva tudi ponujeno znanstveno tehnično sodelovanje za razvoj novih numerično krmiljenih sistemov. Prav skozi omenjeno razstavo so se namreč Kitajci izkazali kot izredno dobri programerji računalniške opreme, zato lahko pričakujemo, da bo tudi to področje medsebojnega sodelovanja kmalu dobilo konkretne opredelitve.

Š. D.

TOZD Tela — inovacije '88

Ob lanskoletni podelitvi inovacijskih nagrad v TOZD Elementi za avtomatizacijo, delovne organizacije Avtomatika smo zapisali; rezultat načrtnega pristopa ne samo spremljanja inovacijskih dosežkov, temveč tudi vzpodbujanja in razvijanja inovacijskih sposobnosti delavcev, ki ima vseskozi tudi polno podporo vodstva temeljne organizacije, je dvajset predlogov tridesetih predlagateljev v 1986. letu in štiriinpetdeset predlogov petintridesetih predlagateljev že v prvem polletju 1987 leta.

Dokaz, da se ta dejavnost še bolj organizirano in stimulatивно usmerja k uporabi domačih raziskovalnih dosežkov, je dokaj zgovorno potrjevalo poročilo Komisije za ustvarjalno delo, iz katerega sledi, da je v 1987. letu prispelo na omenjeni naslov 84 predlogov 56 inovatorjev, kar predstavlja 420% povečanje števila inovacijskih predlogov glede na 1986. leto, oz. za cca 148 mio din skupnih prihrankov v TOZD.

Razglasitvi in podelitvi nagrad, ki je bila v petek, 8. aprila v prostorih družbene prehrane TOZD TELA, so poleg inovatorjev, ki so s svojimi predlogi sodelovali v 1987. letu, prisostvovali še: Andrej Satran, predsednik občinskega sveta — ZS Ljubljana-Bežigrad; Tone Majzelj, sekretar občinskega sveta ZS Ljubljana-Bežigrad; Dr. Srečko Cerar, predsednik Samoupravne raziskovalne skupnosti Ljubljana-Bežigrad; Rudi Pirc, glavni direktor delovne organizacije Avtomatika in vodstvo TOZD.

Kot je v pozdravnem nagovoru poudaril dr. Srečko Cerar, je bilo v okviru občine Ljubljana-Bežigrad v zadnjih štirih letih kar 15 inovatorjev najvišje kategorije, ki jih je izbral Odbor za pospeševanje inovacijske dejavnosti.

Prispevek, ki ga je dala Iskra ni majhen, njihovi avtorji pa se s tem uvrščajo tudi med kandidata za občinsko nagrado.

Lahko bi rekli, da je tudi Komisi-

ja za ustvarjalno delo TOZD TELA v samo razglasitev in podelitev nagrad vnesla inovacijo:

Letošnje nagrade so se namreč vsebinsko delile v:

a) nagrade po prihranku:

Prvo nagrado in z njo naziv Inovator leta je za predlog izdelave jeder prejel Ivan Penko.

Drugo nagrado je za predlog konstrukcijske spremembe releja TRE 15 prejel Igor Cilenšek.

Tretja za idejo zaščite orodja pred lomom pa skupina: Igor Pečenko, Brane Momčilović in Igor Mihelčič

b) nagrade po številčnosti prijav:

Prvo nagrado je za sedem

predlogov prejel Matija Žnidaršič.

Drugo in tretjo pa Ciril Novak in Franc Hvala za šest predlogov

c) sprejet je bil tudi predlog, da se skupino delavcev—inovatorjev: Ivan Penko, Igor Cilenšek, Igor Pečenko, Brane Momčilović, Igor Mihelčič, Ciril Novak, Matija Žnidaršič, Franc Hvala in Miha Kač, nagradi z enodnevним strokovnim izletom v Koper, v tovarno Tomos.

Ob zaključku slavnostne podelitve inovacijskih nagrad 88 je Ivan Penko podal še pregled danih predlogov iz posameznih delov proizvodnega procesa TOZD TELA, iz česar sledi:

Pregled Avtomatika 86/87

	Tela	Sistemi	Naprave za energetiko	Releji	AVN	Prihranek v 000 Tenel
Št. prispelih predlogov	20/84	14/12	11/8	12/30	52/34	17/—
Št. predlagateljev	30/56	22/25	20/11	—/20	57/43	15/—
sprejetih izumov	13/76	10/12	10/8	12/20	1/11	12/—
uporabljenih predlogov	13/75	10/—	9/8	12/20	1/11	12/—
kasneje uporabljenih predlogov	2/1	8/12	1/—	—/5	—/—	—/—
prihranek	13149/147862	—/—	25152/—	87508/11697	38230/37059	5157/—
izplačane odškodnine	2047/13374	2155/	2894/2553	/508	10178/10239	560/

1. merilne letve, releji (montaža) 35 predlogov
2. prototipna delavnica 13 predlogov
3. razvoj 10 predlogov
4. vzdrževanje 9 predlogov
5. orodjarna 8 predlogov
6. tehnologija 5 predlogov
7. sektor kvalitete 2 predloga
8. strojna delavnica 1 predlog
9. poslovni oddelek 1 predlog

Vpogled v delovno organizacijo Avtomatika pa nam pokaže tabela.

Š. D.

Morda bodoči Kidričevi nagrajenci

Naslednja dva zapisa smo pripravili že pred nekaj tedni, toda prihranili smo ju raje za to priložnost, ko objavljamo pogo-vore z letošnjimi Iskrinimi nagrajenci iz sklada Borisa Kidriča za izume in izboljšave. Tako v šentjernejskih Uporih kot v HIPOT-u so namreč izdelali izredno tehnološko napredni liniji, in sicer za izdelavo tako imenovanih MELF uporov ter linijo za montažo potenciometra PNZ 117.

Prvi stroj v Evropi

V šentjernejskih Uporih je že takšna tradicija, da si morajo opremo hočeš nočeš izdelati kar sami, k najnovejši uspešnici pa jih je dobesedno prisililo tržišče ter tako spodbudilo razvoj v tem Iskrinem kolektivu. Vodja razvoja strojne opreme in vodja konstrukcije strojne opreme Štefan Smolič

in Alojz Hosta sta nam takole predstavila snovanje, izdelavo in delovanje linije za proizvodjo MELF uporov:

»Nekdanji Telefunken nam je pred štirimi leti sporočil, da bo podobno kot svetovna konkurenca prešel na površinsko montažo elementov, torej tudi uporov.

Seveda nas je to v Šentjerneju nekako prisililo, da smo lotili razvoja strojne opreme za izdelavo takšnih uporov. Podobnih linij v svetu razen Japonskih še ni bilo, vendar od njih še prospektov

nismo mogli dobiti.«

Seveda se v Uporih zaradi že omenjene tradicije, ko si morajo v večini primerov opreme izdelati sami, niso ustrašili. Po nekako poldrugem letu je prva prototipna linija že delovala, s čimer so postali fantje iz Uporov prvi proizvajalec naprav za proizvodnjo MELF uporov v Evropi. Ta prototip je bil nato osnova za vse poznejše linije, tudi za izdelavo linije za mini MELF upore.

Pri snovanju novega sistema je bilo treba razmišljati povsem

drugače kot pri klasičnih žičnih uporih. MELF upori so povsem drugačni, zato pred posebnim projektnim teamom, ki je bil zadolžen za realizacijo te naloge ni bilo lahko delo. Poleg Štefana Smoliča in Alojza Hoste so bili v skupini še Marjan Gorenc, Milena Bizjak in Martin Janževič. Največje težave so nastopile predvsem takrat, ko so bili odvisni od drugih, zlasti pri dobavi standardnih delov in nekaterih pogonov linije. Odločili so se za modularno zgrajeno linijo, tako da je mogoče spreminjati različne tehnološke parametre kot npr. lakiranje, čas sušenja, temperaturo, itd. Izredna prednost linije je tudi v tem, da je na njej mogoče izdelovati poleg uporov tudi diode in kondenzatorje.

V Uporih zdaj delajo že tri takšne linije, seveda pa jih želijo prodajati tudi drugim. Doslej jim je uspelo eno linijo prodati na Poljsko, ponudbe pa so poslali tudi drugam po Evropi. Prednost teh linij je tudi ta, da je mogoče kakovost uporov, ko potujejo od procesa do procesa na liniji, sproti nadzorovati, povrh vsega pa je ta proizvodnja tudi za skoraj polovico cenejša od proizvodnje žičnih uporov.

Uvodoma smo zapisali, da nas ne bi prav nič presenetilo, če bi konstrukterji, razvijalci in montažerji iz Uporov dobili za to linijo nagrado iz Sklada Borisa Kidriča. Tudi za to ne, ker so dve takšni nagradi že prejeli, in sicer lani in predlanskih za laserski spiraliza-

tor ter za avtomatsko linijo za finalizacijo žičnih uporov...

Od ročne do avtomatske montaže potenciometrov

Že nekajkrat so v šentjernejskem HIPOT-u skoraj obupali zaradi (ne)rentabilnosti proizvodnje potenciometrov. Izdelava je namreč izredno draga, najbolj ozko grlo v samem proizvodnem procesu pa je montaža, ki zahteva veliko število zaposlenih. V svetu je nekaj proizvajalcev opreme za montažo, toda linije so izred-

no drage, povrh vsega pa vsak nekaj skriva za sebe. Problem je še toliko večji zaradi nestalnih naročil, ko morajo enkrat »če z noč« narediti na desettisoče potenciometrov, drugič pa proizvodnja skoraj stoji.

Seveda so šentjernejski Iskraši skušali v vs em tem obdobju po ustanovitvi tovarne izdelati stroje za avtomatsko ali vsaj polavtomatsko montažo, toda uspe- lo jim je šele lani.

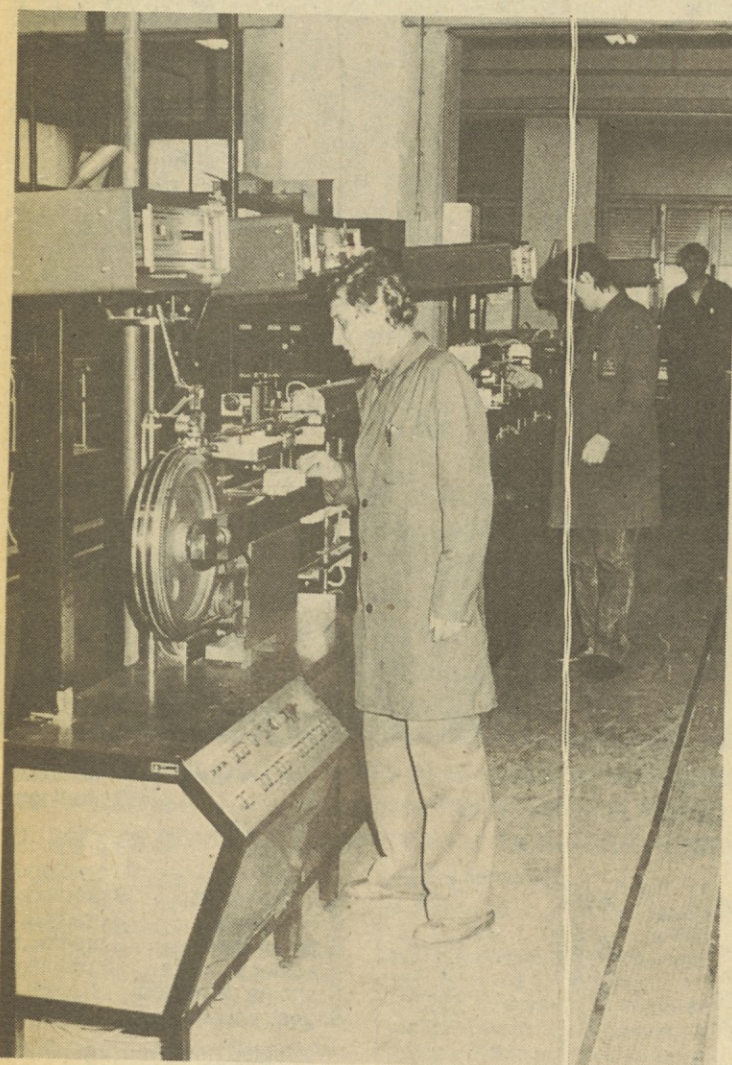
Podobno kot v Uporih so tudi v HIPOT-u formirali poseben team ter si razdelili delo. Najprej je bilo potrebno razviti potenciometer, ki bi bil primeren za avtomatsko montažo. To delo so zaupali Tomažu Rehbergerju. Na osnovi novega tipa so nato prešli na konstruiranje stroja. Vodja celotnega projekta je bil Ivan Kralj, za elektronski del linije je bil odgovoren Alojz Retešlj, montažer je bil Jože Lenčič, pri nastajanju nove naprave pa je sodelovalo še več

njihovih kolegov. Nekaj nasvetov in določeno pomoč so dobili tudi na ljubljanski strojni fakulteti.

Tudi problemi pri sestavljanju prototipa so bili podobni kot v Uporih: zlasti se je zatikalo pri mehanskih delih, in kot tudi zaradi slabe kakovosti nekaterih sestavnih delov. Zdaj, ko stroj že uspešno deluje, čeprav ima še nekaj napak, podobno, kot vsak prototip, se Ivan Kralj in Lojze Retešlj spominjata, kako so v tovarni prebedeli marsikatero noč, da o sobotah in nedeljah sploh ne govorimo.

»S tem prototipom smo se v HIPOT-u tudi izredno mnogo naučili,« poudarja vodja projekta Ivan Kralj, »to pa nam bo pri snovanju in izdelavi novih linij še kako koristilo. Imamo tudi to srečo, da nas v tem razvoju podpira vodstvo tovarne, kajti sicer ne bi prišli nikamor. Največja nagrada za nas je, da stroj deluje.«

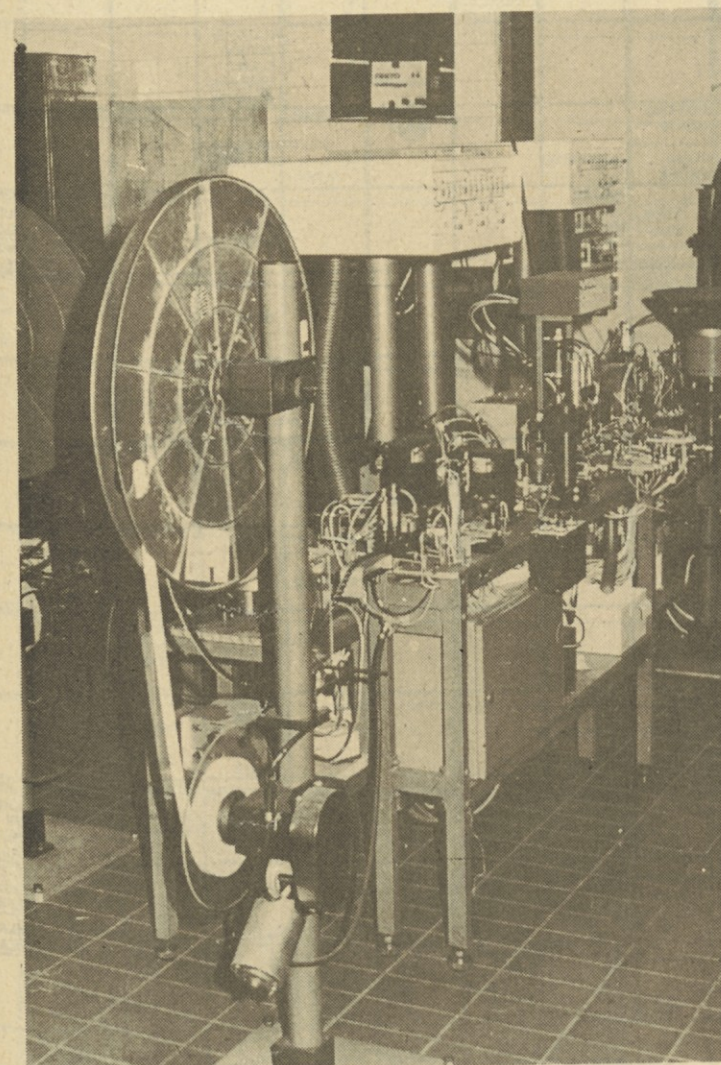
Dr

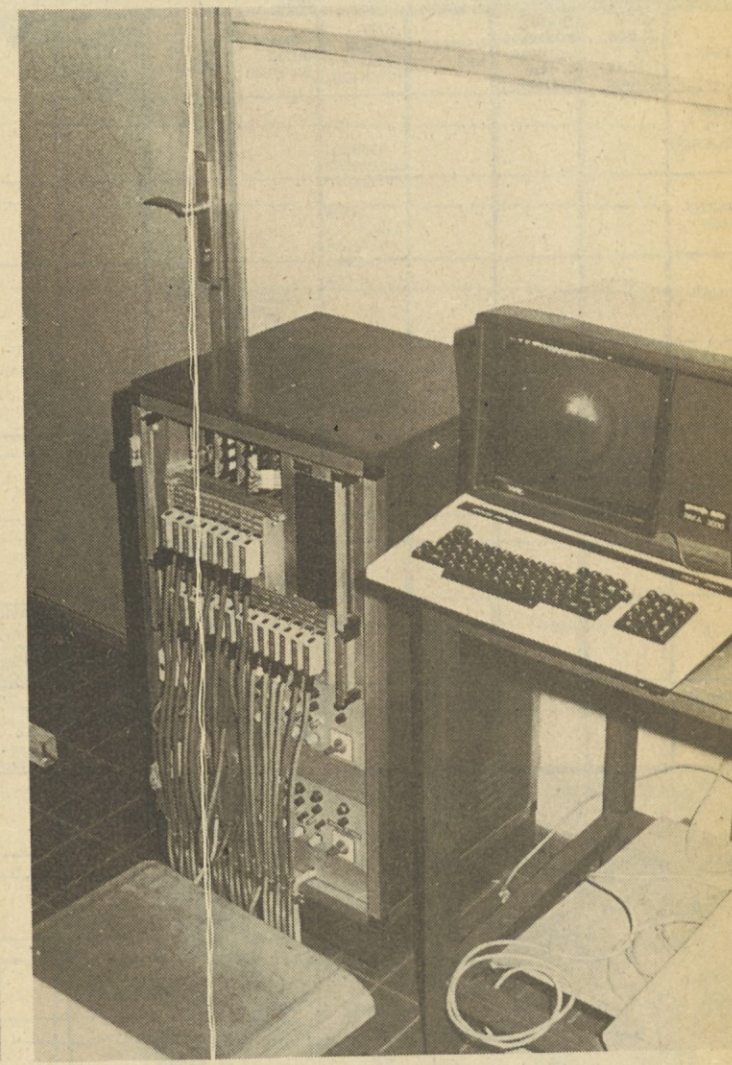
Linija za proizvodnjo t.i. MELF uporov

Čeprav že sama linija omogoča ugotavljanje kakovosti uporov, so delavke še vedno tiste, ki rečejo končni »da« ali »ne«

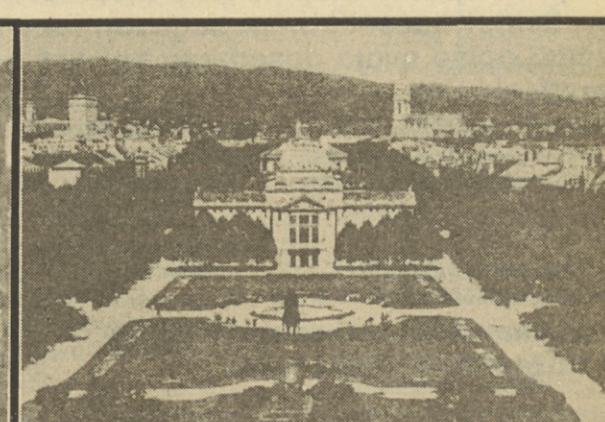
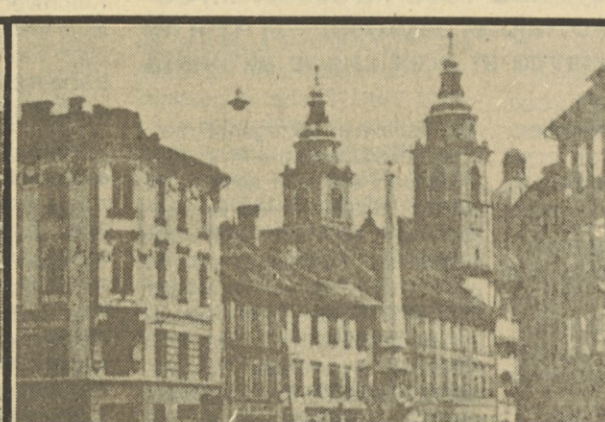
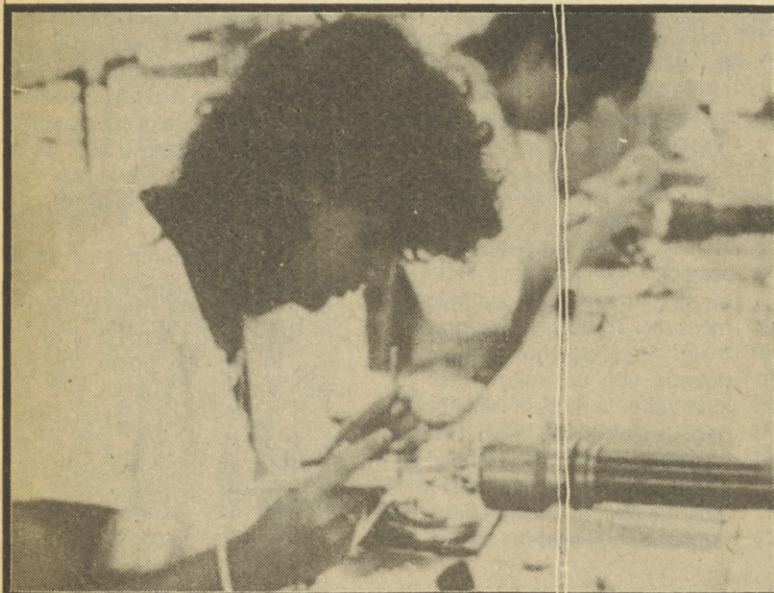

Avtomatska linija za montažo potenciometrov PNZ 117

Seveda je linija v HIPOT-u računalniško vodena

PRAZNIČNÁ KRIŽANKA

[illegible]

Prvomajski razgovor
s Francem Kozino

ZK v Iskri mora biti prisotnejša in vplivnejša

Na ustanovni akcijski konferenci Zveze komunistov SOZD Iskra je bil za predsednika predsedstva konference izvoljen Franc Kozina, zaposlen kot vodja orodjarske skupine v DO Kibernetika, TOZD Tovarna sestavnih delov. Šestintridesetletnega sogovornika smo najprej naprosili, naj nam na kratko opiše svojo dosedanje pot kot delavca in političnega aktivista hkrati.

»Že zelo zgodaj sem se odločil za aktivno sodelovanje v mladinski organizaciji« je začel naš razgovor Franc Kozina in nadaljeval: »Na organiziran način človek

laže uspeva pri doseganju ciljev, ki so lahko tudi skupni. Po končani osnovni šoli, kjer sem se že aktivno vključil v mladinsko organizacijo, sem s takšnim udeleževanjem nadaljeval tudi na poklicni šoli. Bil sem sekretar mladinske organizacije, dejavno pa sem se vključil tudi v občinsko mladinsko organizacijo. Po opravljenem vojaškem roku sem začel delati v mladiški organizaciji naše krajevne skupnosti. Precej časa sem tu vodil mladinsko organizacijo. Dosegli smo dobre uspehe, tako na političnem področju, kot tudi na področju zabave, udeleževali smo se delovnih akcij v krajevni skupnosti in takrat je mladina imela interes za skupno delo in povezovanje. To me je vodilo dalje tako, da sem v krajevni skupnosti prevzel še druge funkcije in leta 1970. sem vstopil v Zvezo komunistov. Tako sem postal član in sekretar osnovne organizacije ZK v krajevni skupnosti. Pozneje sem postal predsednik SZDL v svoji krajevni skupnosti in skupaj s predsedstvom smo dokaj uspešno vodili njen razvoj. Tako smo zgradili športno igrišče, asfaltirali ceste, napeljali telefon, televizijo in podobno. Menim, da je naša krajevna skupnost tudi danes zelo aktivna in v vseh teh letih sem bil vključen v delo krajevne samouprave.

V Iskri sem se zaposlil leta 1971, v takratno DO ki se je imenovala Elektromehanika. V njej sem zaposlen še danes kot orodjar v DO Kibernetika TOZD TSD. Uradni naziv mojega delovnega mesta je vodja orodjarske skupine, dejansko pa delam kot orodjar.

Tudi v delovni organizaciji sem že bil sekretar osnovne organizacije ZK, aktiven sem bil v mladinski organizaciji in sprejel sem vrsto funkcij — bil sem predsednik za družbeno ekonomski razvoj in sekretar ter predsednik konference osnovne organizacije ZSMS v Kibernetiki. V letih 1977/78 sem obiskoval srednjo politično šolo CK ZKS v Ljubljani. Od leta 1981 sem dve leti opravil

jal profesionalno funkcijo kot sekretar OK ZSMS, leta 1983 pa sem odšel še na enoletno šolanje v Kumrovec. Vendar sem po izteku mandata in političnih funkcijah vedno vračal na svoje delovno mesto v Iskro in upam, da bo tako tudi vnaprej.

Vaša življenjska pot je po svoje zanimiva, saj ste se vedno po izteku mandata na politični funkciji, v nasprotju z običajno prakso, vedno vračali na svoje prvotno delovno mesto. Ali je krajša, oz. daljša odsotnost z delovnega mesta kaj vplivala na vaše poklicno delo, zlasti ob pomisli, da se danes tehnološki razvoj tako neverjetno hitro razvija in znanja dokaj naglo zastarevajo?

Daljša odsotnost s področja, kjer človek dela in ustvarja, ne bi smela vplivati na samo kvaliteto njegovega dela. Vendar pa tehnologija tako hitro napreduje, da po odsotnosti, ki traja mogoče samo eno leto, naletiš na spremembe v proizvodnji, ki jih moraš spoznati in se tako zopet kvalitetno vključiti v delo. Tako po vsakem odhodu in prihodu potrebujem nekaj časa, da se spet uvedem v delo in ga potem lahko kvalitetno opravljam.

Kot predsednik na novo organizirane akcijske konference komunistov SOZD Iskra ste zagotovo prevzeli dokaj težko in zahtevno nalogo, zlasti še, če upoštevamo čas, ki ga trenutno živimo. Že na akcijski konferenci ste dejali, da se zavedate teže svoje naloge in tudi odgovornosti. Kako si torej zamišljate svoje delo na tem odgovornem mestu?

»Kljub temu, da imam dolgoletne izkušnje s političnim delom, je zame to nova funkcija v višjem organu. Na takem področju doslej še nisem aktivno deloval. Usmeritev akcijske konference na ravni SOZD je specifična glede na to, da mora biti delo same akcijske konference usmerjeno bolj v poslovno dogajanje v SOZD, torej manj politično, kar sami vemo, da so osnovne organizacije ZK praktično navezane na občinske komiteje in vsa politična dogajanja v osnovnih organizacijah in njihova aktivnost poteka na relaciji občina — osnovna organizacija, dočim ne sega do ravni SOZD. Ocenjujem, da je usmeritev same akcijske konference pomembna predvsem z vidika, da bomo komunisti bolje informirani o osnovnem dogajanju v SOZD, o strateških ciljih SOZD, ustvarjanju novih programov, enotnejšem nastopu, boljši kvaliteti dela pa tudi sodelovali bomo pri konkretnem dogovarjanju o večji socialni varnosti vseh zaposlenih v SOZD Iskra.

To je področje, na katerem bomo morali komunisti konkretno delati in prav na tem področju je zelo pomembna naloga predsednika v tem, da zna poiskati tista pereča vprašanja, ki so skupnega pomena in skupaj s predsedstvom oblikovati ustrezno politiko za razreševanje posameznih zadev. S tem tudi skušamo komunisti v SOZD Iskra enotno nastopati pri reševanju vseh omejenih problemov in bomo dajali tudi pobude in sprejemali ustrezne sklepe za spremembo stanja na tem področju. Zagotovo pa delo v akcijski konferenci terja veliko od človeka, kajti vsi komunisti pričakujejo rezultate, ki morajo biti čimprej vidni in otipljivi. Takrat se bomo komunisti lažje pogovarjali o skupnih ciljih na ravni SOZD.

Akcijska konferenca je sprejela konkretne sklepe in tudi smernice za svoje delo v bližnji prihodnosti. Bi morda o delovnem načrtu za leto 1988 spregovorili malce podrobneje?

»Glede na to, da smo akcijsko konferenco ustanovili po dokaj dolgem premoru devetih let, je delo nekoliko oteženo. Najprej moramo najti tista področja, s katerih se bomo takoj angažirali, to pa so problemi, ki tarejo vse nas in o katerih bi morali komunisti spregovoriti že zato, da bi jih hitreje reševali na ravni SOZD. Glede samega programa pa menim, da bi se morala konferenca sestajati dvakrat letno, ker je konferenca številčen organ z osnovnimi organizacijami ZK, raztresenimi po vsej Sloveniji in Jugoslaviji. Tako ne smejo biti akcijske konference prepogoste, vendar morajo biti aktualne in na njih se moramo komunisti konkretno pogovoriti o posamični problematiki, poiskati izhodišča iz problemov in sprejeti ustrezne sklepe za razreševanje položaja. Najbolj pomembno pa je operativno delo predsedstva, ki bo spremljalo dogajanja na samou-

pravnem in poslovnem področju v SOZD. O svojem delu bo sproti obveščalo svoje osnovne organizacije ZK in v njih iskalo pobude za reševanje problemov. Tako osnovne organizacije ZK, oz. konference ne bodo imele zožene podobe dogajanj, ki jih naše delovne organizacije lahko prikažejo zelo enostransko. Videlo se bo, kako družba gleda na našo posamezno delovno organizacijo, s kakšnimi problemi se ta delovna organizacija srečuje, skratka, predsedstvo bo skušalo najti pravo oceno in komuniste seznaniti s tem, kaj je treba storiti za hitrejšo in konkretnije reševanje težav v posamezni Iskrini delovni organizaciji.

Predsedstvo akcijske konference se bo v kratkem sestalo. In kaj nameravate obravnavati na prvi seji predsedstva?

»Glede na to, da smo na ustanovni konferenci podali samo okvirni predlog delovanja anaše akcijske konference v letih 1988 — 1990, bomo na samem predsedstvu konkretnije spregovorili o tem, katere teme naj bi letos obravnavala naša akcijska konferenca, kaj bo konkretno obravnavalo predsedstvo, dalje bomo določili nosilce nalog, roke za izvedbo akcijske konference in nosilce za poročilo predsestvu. Pripravili smo že okvirni program, o katerem se bomo konkretno pogovorili na predsedstvu in če bomo program potrdili, ga bomo poslali vsem našim osnovnim organizacijam ZK, da bodo seznanjene s tem, kaj bomo delali leta 1988. Že v samem uvodu programa so našeta področja, s katerimi se bo ukvarjalo predsedstvo, podane so tudi programske usmeritve delovanja akcijske konference, ki so bile že sprejete na ustanovni seji. Preostane nam samo še dogovor o terminih in nosilcih, verjetno pa bodo še določene zadeve, ki jih bo moralo predsedstvo sproti vnašati na dnevni red svojega dela.

Junija bomo obravnavali osnovno organiziranost SOZD Iskra in aktivnosti ob sprejemanju novega samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in samoupravnih aktov Iskre.

Nosilec za temo akcijske konference bo predsedstvo, izhodišča pa bodo izoblikovale strokovne službe, poročevalec pa bo

član poslovnega kolegija SOZD Iskra.

Na seji predsedstva, ki bo maja, bomo skušali oceniti, kaj je novega prinesla konferenca ZKS, ki je bila 22. aprila v Ljubljani in če bodo določena izhodišča in usmeritve konference ZKS aktualne za delo našega predsedstva, jih bomo še dodatno uvrstili v program dela konference.

Vsekakor pa bomo upoštevali tudi stališča zvezne konference ZKJ in jih prav tako skušali vključiti v konkreten program delovanja akcijske konference SOZD Iskra.

Tako torej vas, predsedstvo, kot vse komuniste v Iskri, Sloveniji in Jugoslaviji čaka dokaj vroče poletje.

Dušan Željeznov

Iskra

Izobraževalni center
SOZD Iskra

Ljubljana

razpisuje strokovno usposabljanje na temo:

Izvoz jutri — s projekti do projektov
v času od 23. 5. do 25. 5. 1988

Izobraževalni program je v prvi vrsti namenjen vodstvenim delavcem v trženju, predvsem pa vodjem projektnih teamov, ki si želijo pridobiti znanje o metodah in tehnikah projektnega dela pri izvoznih projektih.

VSEBINA:

- s projekti skozi priprta vrata
- nacionalni razvojni projekti — tržna priložnost
- online — do informacij o projektih malo drugače
- kontraposli — tudi to je plačilo
- vojaški projekti — so vse možnosti izkoriščene?
- prodaja ali prenos tehnologije? Oboje!
- ponudba za projekt — nekaj sto strani v nekaj tednih
- pogodba — oblika in/ali vsebina
- projektni team — edina pot do projektov
- ciljno vodenje projektov
- dober vodja projekta — ključ do uspeha
- poslovna igra — reševanje konfliktnih situacij v projektnih teamih
- mrežno planiranje — osnova načrtovanja in spremljanja projektov
- zaključek? Ne, začetek!

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli 23. 5. 1988 ob 9. uri v Hotelu Transturis v Škofji Loki. Zaključek seminarja bo dne 25. 5. 1988 predvidoma ob 14. uri.

VODJA PROGRAMA: Marko Batista, Iskra KITS, Ljubljana
PRIJAVE: Prijavnice pošljite najpozneje do 13. 5. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII. Podrobnejše informacije o vsebini in izvedbi seminarja dobite v Izobraževalnem centru SOZD Iskra na tel. 061/222-212.

SOZD Iskra Ljubljana

Področje za družbeno pravne in kadrovske zadeve

Program aktivnosti za sprejem SaS o združevanju v SOZD Iskra

I. FAZA — OSNUTEK

Termin	Aktivnost	Organ
21. 4. 1988	Določitev osnutka SaS; Razpis javne obravnave; Ustanovitev odbora za pripravo SaS o združevanju;	Delavski svet SOZD Iskra
30. 5. 1988	Imenovanje članov odbora za pripravo SaS o združevanju;	Delavski sveti DO
20. 6. 1988	Javna obravnava o osnutku SaS; (zaključek)	Zbori delavcev TOZD oz. enovitih DO
30. 6. 1988	Rok za dostavo pripomb iz javne obravnave;	Poslovodni organi DO

II. FAZA — OSNUTEK II.

Termin	Aktivnost	Organ
15. 8. 1988	Obravnava pripomb na osnutek in priprava odgovorov na vprašanja iz javne obravnave;	Strokovna skupina
22. 8. 1988	Priprava gradiva za osnutek 2; Obravnava pripomb na osnutek; Določitev osnutka 2;	Odbor za pripravo SaS o združevanju
5. 9. 1988	Razpis obravnave osnutka 2; Oblikovanje stališč k osnutku 2;	PO SOZD Iskra in kolegij direktorjev
30. 9. 1988	Obravnava osnutka 2; Rok za dostavo pripomb na osnutek 2;	Poslovodni organi DO

III. FAZA — PRIPRAVA PREDLOGA

Termin	Aktivnost	Organ
10. 10. 1988	Obravnava pripomb na osnutek 2 in priprava odgovorov na pripombe nanj; Priprava gradiva za predlog SaS o združevanju;	Strokovna skupina
17. 10. 1988	Obravnava pripomb na osnutek 2 ter odgovorov nanj; Določitev gradiva za predlog SaS o združevanju;	Odbor za pripravo SaS o združevanju
28. 10. 1988	Oblikovanje stališč k gradivu za predlog SaS o združevanju;	PO SOZD Iskra in kolegij direktorjev DO
4. 11. 1988	Čistopis predloga in obrazložitve (gradivo za delavski svet);	Strokovna skupina
8. 11. 1988	Določitev čistopisa predloga SaS o združevanju in obrazložitve;	Odbor za pripravo SaS o združevanju
11. 11. 1988	Posredovanje predloga SaS o združevanju in obrazložitve delavskemu svetu;	PO SOZD Iskra

IV. FAZA — DOLOČITEV PREDLOGA IN SPREJEMANJE SPORAZUMA

Termin	Aktivnost	Organ
23. 11. 1988	Določitev predloga SaS o združevanju; Razpis referenduma;	Organ Delavski svet SOZD Iskra
20. 12. 1988	Seznanitev delavcev s predlogom SaS o združevanju;	Poslovodni organi SOZD in DO Iskre
21. 12. 1988	Odločanje o sprejemu;	Referendum v vseh TOZD in enovitih DO SOZD Iskre

Ljubljana, 21. 3. 1988

Področni kolegij za kadrovske in družbeno pravne zadeve Tudi pravno zaščititi odliv znanja

V zadnjem času se posamezne Iskrine delovne sredine srečujejo z odhajanjem visoko strokovnih delavcev, ki svoje znanje, ki so ga pridobili, ali dopolnili s svojim delom v Iskri, nudijo na razpolago v drugih konkurenčnih organizacijah združenega dela, ali odpirajo obrtne dejavnosti s konkurenčnim poslovnim predmetom. Zato je bila tudi ena izmed tem seje področnega kolegija za kadrovske in družbeno pravne zadeve — kako pravno zaščititi odliv znanja v Iskrinih delovnih organizacijah. Gostitelj četrtkovnega srečanja so bili to pot semiški Kondenzatorji. Člani področnega kolegija so si pred sejo ogledali tudi proizvodno semiške Iskre.

Glede problematike odliva znanja iz Iskrinih delovnih organizacij in sestavljene organizacije so na četrtkovnem sestanku predlagali nekaj stališč in aktivnosti, kako bi pravno zaščitili odliv znanja. Ker je problematika dokaj pomembna se bomo v celoti dotaknili Iskrinih predlogov in pobud za reševanje teh težav.

V postopku je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o avtorski pravici z osnutkom zakona, kjer so tudi v glavnem dopolnitve glede zaščite pravic umetnikov in izvajalcev. Po razgovorih s predstavniki nekaterih delovnih organizacij v SOZD Iskra, Gospodarski zbornici in Ekonomski fakulteti, so v Iskri prišli do zaključka, da bi bilo nujno v zakonu o avtorskem pravu vnesti tudi zaščito računalniških programov. Tak izhod je našlo že več držav in je v svojih zakonih o avtorski pravici predvidelo tudi računalniške programe kot posebno kategorijo avtorskega dela. Zato v Iskri menijo, da bi lahko tudi v naši državi računalniške programe zavarovali kot avtorsko delo. Glede tega so tudi predlagali, da se skupaj z republiško gospodarsko zbornico in republiškim komitejem za znanost in tehnologijo ter delegati v zveznem zboru sproži pobuda za ustrezno dopolnitev zakona o avtorski pravici.

Tudi spremembe in dopolnitve zakona o obrtništvu so sedaj v postopku. Zato proučujejo možnosti, ali bi lahko v sam zakon vnesli »konkurenčno klavzulo«, ki ne bi dopuščala, da nekdo takoj po prenehanju delovnega razmerja začne s povsem identično dejavnostjo, katero je prej opravljal v delovnem razmerju. V tej smeri bodo sprožili tudi iniciativo pri Republiškem komiteju za drobno gospodarstvo.

Nadalje bi bilo potrebno v samih organizacijah združenega dela proučiti poglavja, ki se nanašajo na poslovno tajnost. Dolžnost varovanja poslovne tajnosti pa traja tudi potem, ko delavcu preneha delovno razmerje v organizaciji združenega dela.

Tudi v zakonu o usmerjenem izobraževanju, katerega spremembe so v postopku, so odpadle omejitve glede roka trajanja obveznosti delavca v zvezi s trajanjem njegovega izobraževanja. Ta rok je bil do sedaj vezan na dolžino vzgojno-izobraževalnega programa, sedaj pa je stvar dogovora med organizacijo združenega dela in delavcem.

Tako so na četrtkovnem področnem kolegiju podprli tudi predlog predstavnika Delte, da se pred uveljavljanjem zgoraj omenjenih predlogov, v delovnih organizacijah realizira preventivne akcije glede podpisovanja

slehernega zaposlenega o poslovni tajnosti in, da se v pogodbah obširneje obdela predmet šolanja.

V nadaljevanju področnega kolegija za kadrovske in družbeno pravne zadeve so njegovi člani govorili tudi o ustanavljanju oddelka za študij ob delu za Iskra. Iz podatkov o predvideni strukturi zaposlenih do leta 1990, ki so jih poslale delovne organizacije je razvidno, da bomo morali izobrazbeno strukturo v Iskri bistveno izboljšati. Prav ugotovitve, da univerza ne bo mogla z rednim študijem posredovati toliko visoko strokovnih kadrov, kot jih Iskra potrebuje, kažejo na potrebo po ustanavljanju oddelkov za študij ob delu in iz dela. In prav zaradi splošnega dviga izobrazbene strukture zaposlenih in ustvarjanja pogojev za ustvarjalno klimo in željo po izobraževanju, bi morale kadrovske službe v delovnih organizacijah izvajati predvsem naslednje ukrepe: pri zaposlovanju in razporejanju delavcev je potrebno dosledno upoštevati izpolnjevanje zahtevanih pogojev za opravljanje del in nalog, spremljati, analizirati in predlagati ukrepe za odpravo vzrokov fluktuacije strokovnih kadrov in izgrajevati oblike materialne in nematerialne stimulacije za ustvarjalno delo, ustvariti optimalne pogoje za študij ob delu in iz dela, uvajati sodobne oblike organizacije, ki omogočajo večjo mobilnost in koncentracijo strokovnih kadrov na pomembnejših projektih, neposredno z osebnim stikom vzpodbujati delavca za nadaljnje izobraževanje. Delavci lahko napredujejo le na osnovi delovnih rezultatov in uspešnega izobraževanja, za to imajo tudi prioriteto pri zaposlovanju delavci, ki so se pripravljeni strokovno izpopolnjevati.

Kot so se dogovorili na četrtkovi seji, morajo kadrovske službe po delovnih organizacijah takoj začeti z razgovori s potencialnimi kandidati za študij ob delu z začetkom v šolskem letu 1988/90 in poimenski seznam kandidotov za študij ob delu pripraviti do konca junija letošnjega leta (o podrobnostih ustanavljanja oddelkov za študij ob delu bomo spregovorili v naslednji številki našega glasila).

V nadaljevanju seje je beseda tekla o samoupravnem sporazumu o združevanju v Iskra, kjer je član Poslovodnega odbora Jože Godec, ki je sejo tudi vodil, poudaril, da mora biti samoupravni sporazum, ki ga bo dal delavski svet 21. aprila v javno obravnavo, čimbolj fleksibilen in širok, predvsem pa omogočati ekonomsko delovanje gospodarskih subjektov. Tako bo v samoupravnem sporazumu več pristojnosti prenešenih na

samoupravne organe, določene pristojnosti pa se bodo krepile na poslovodnem organu SOZD, bolj podrobno je opredeljeno nadaljnje združevanje sredstev v SOZD, večja vloga delovnih organizacij, možnost ustanavljanja programskih skupnosti, drugačna vloga Iskre Commerce in vloga organizacij skupnega pomena pa tudi nekatere spremembe glede preseganja konsenza. Javna obravnava sporazuma naj bi potekala do 20. junija. Za pregled pripomb, če bo potreben »osnutek dva«, bi formalni odbor delavskega sveta, v katerem bi bil iz vsake delovne organizacije po en član. Glede posredovanja pripomb iz posameznih delovnih organizacij, so se na četrtkovnem dogovorili, naj bi bile najprej načelne pripombe nato pa konkretne pripombe na posamezne člene v obliki amandmajev. Po vnovični javni razpravi »osnutka dva«, naj

bi bil samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra sprejet z referendumom najpozneje do konca leta.

Člani področnega kolegija so se seznanili tudi z dnevnim redom naslednje seje delavskega sveta SOZD Iskra in pri tem največ pozornosti posvetili tehnološkim viškom, o katerih bodo bolj podrobno in strokovno govorili na majskem srečanju kadrovskega sveta. Kar pa se nanaša na pravno plat viškov delovne sile in selekcijo delavcev pa so sklenili, da se je potrebno glede omenjene problematike, vključiti v spremembe zakona o delovnih razmerjih in zakona o združenem delu po sprejetju ustave.

V nadaljevanju seje so pregledali tudi stališča delavskega sveta SOZD Iskra glede programov temeljnih, delovnih organizacij, delovnih skupnosti in sestavljenih organizacij o usklajevanju s spremembami in dopolnitvami zakona o združenem delu.

Ob koncu seje pa so se seznanili tudi z informacijo o izstopu Biroja za industrijski inženiring iz delovne organizacije ZORIN in s tem iz SOZD Iskra. Iskra bo morala vsekakor zaščititi svoje interese glede znanja pridobljenega v ZORINU in opravljenih nalogah, pri tem pa bodo morali nekatere dejavnosti, ki jih je opravljal Biro za industrijski inženiring, nadaljevati v delovni organizaciji ZORIN.

VŽ

Iskra

Iskra — SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.

Izobraževalni center Iskre

61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje strokovno izpopolnjevanje na temo:

Osnove razreševanja ekološke problematike v OZD SOZD Iskra

v času od 25. 5. do 27. 5. 1988

Izobraževalni program je v prvi vrsti namenjen delavcem Iskre, ki bodo sodelovali v vseh fazah »Vpeljave sistema varstva okolja v SOZD Iskra« in ostalim (razvojniki, tehnologi itd.). Teme in vsebina izobraževalnega programa so prilagojene predvsem delavcem naslednjih strok: varnostnim inženirjem, elektrotehnikom, strojnikom in kemijskim tehnologom.

VSEBINA:

1. krajinski vidiki urejenosti okolja
2. varstvo zraka in voda
3. analitika v okolju
4. tehnologija in okolje (Nevarne snovi v okolju, delovno okolje)
5. varstvo okolja v sistemu planiranja
6. zdravstveni vidiki ekologije
7. informiranje o stanju razreševanja onesnaževanja okolja
8. vpeljave sistema za varstvo okolja v SOZD Iskra

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 25. 5. 1988 ob 9. v Ljubljani, Klub delegatov, Puharjeva 7 (salon 2). Zaključek seminarja bo dne 27. 5. 1988 predvidoma ob 14. **PRIJAVE:** Prijavnice pošljite najpozneje do 16. 5. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII. Podrobnejše informacije o vsebini in izvedbi seminarja dobite v izobraževalnem centru SOZD Iskra na tel. št.: (061) 222-212.

Tleča cigareta med prsti — simbol neomejenega užitka

Za škodljivimi posledicami kajenja — predvsem rakom — umre letno več milijonov ljudi. Ta grozljiva številka, ki presega vse žrtve mirnodobskih vojn, vzbuja zaskrbljenost večine človeštva, saj kajenje resno ogroža tudi številne nekadilce v zaprtih prostorih. Kadilcem se zato po vsem svetu obetajo omejevalni ukrepi.

Kajenje je bilo v navadi že za časa rimskih cesarjev. Plinij starejši poroča, da se je kajenje s pipami uveljavilo v vsem rimskem cesarstvu skupaj s pitjem rozinovega vina. Tudi Egipčani so pred Rimljani poznali kajenje iz skupnih posod, prav tako budisti in Židje v daljnjih erah pred kristusom. Kolumbovi mornarji so kadili s pipami, v novo odkritih deželah pa so naleteli na visoko »kadilsko« kulture Indijancev.

V srednjem veku so imeli kajenje za učinkovito sredstvo proti čarovništvu. No, marsikateri današnji kadilec »ne verjame več v čarovništvo«, kadi pa še vedno.

Zdravstveni inštituti se že veliko let ukvarjajo s temo učinka kajenja na zdravje ljudi. Ugotovili so same negativne posledice. Tobačni dim vsebuje več sto strupenih in kancerogenih snovi, med njimi več takih, ki zavirajo delovanje obrambnih sposobnosti. Otroci kadilcev mnogo pogosteje obolevajo, imajo 50% več možnosti, da pozneje zbolijo za rakom. Po desetih letih kajenja, približno deset cigaret na dan, se priлеpi na pljuča kadilca en kilogram katrana. Nadalje: kajenje veliko prezgodaj postara organizem in povzroča kronično pomanjkanje kisika. V novejšem času postaja kajenje vedno bolj izraz nezrelosti, otroškosti, nekulturnosti, nespodobnosti in nasilnosti. Glede nosečnic: mnogo pogostejše rodijo predčasno, vse več je predporodnih, porodnih in poporodnih zapletljivost; več je mrtvorjenih otrok, če pa dojenčki preživijo, so lažji in manj odporni. Poleg raka na pljučih poškoduje kajenje tudi ustno in žrelno sluznico, zobovje, želodčno sluznico in celo mehur. Mimo tega kadilci in kadilke stalno smrdijo po tobaku, smrdi celo vsa njihova obleka, kar je odvrtno za nekadilce.

Zadnja leta so sprožili v vsem naprednem svetu non-stop akcijo proti kadilcem, oz. tovrstnem

onesnaževanju okolja. O tem poročajo iz Švedske, Zahodne Nemčije, Švice in posebno ZDA. Tako je v New Yorku prepovedano kaditi v vseh šolah, predavalnicah, čakalnicah, bolnišnicah, gledališčih, kinodvoranah in na vseh javnih prevoznih sredstvih, vključno s taksi službo. Omejeno kaditi pa je dovoljeno v uradih, restavracijah, posamičnih trgovinah, veleblagovnicah, športnih dvorinah, hotelskih vežah, vendar samo eno cigareto. Še vedno je dovoljeno kaditi v barih, hotelskih sobah, zasebnih prostorih in zasebnih avtomobilih. V podjetjih, ki zaposlujejo 15, ali več ljudi, je kajenje sploh prepovedano, razen v za to določenih posebnih sobah. Tudi v restavracijah velja stroga določila. Kdor ne upošteva prepovedi, plača kazen 100 dolarjev, pri vnovičnem neupoštevanju odredbe 200 dolarjev, ki se potem stopnjuje. Kadilci v New Yorku lahko praktično vlečejo cigarete le še na cesti, v zasebnem avtomobilu in doma. Newyorški župan Koch meni, da bodo ustvarili do leta 2000 »neka-dečo« družbo.

Kaj pa pri nas, v PPC?

Kadilci so skoraj v večini. Cigarete si prižiga vsak drugi ali tretji sodelavec. So do skrajnosti brezobzirni. Na sodelavce nekadilce se nihče ne ozira, čeprav le-ti milo prosijo, naj omejijo kajenje v skupnem prostoru. Povečini pa so tihi, da se izognejo prepiru in z njimi skupno »kade«. Znano je, da nekadilci, ki dan za dnem delajo s kadilci v zaprtih prostorih, prav tako vdihavajo dim in obolevajo za istimi boleznimi kot kadilci. Še posebno velja ta za nas sodelavce v PPC, kjer ne moremo zračiti prostorov (zaprti okna), klimatske naprave pa zagotovo ne zračijo prostorov v zadostni meri. Ker so pri nas poslovni prostori grajeni v obliki nekake odprte podkve, če ne upoštevamo šibkih predelnih sten, cigaretni dim neomejeno prehaja po celotnem nadstropju in tako kadijo vsi delavci. Ker si zdaj eden, potem drugi, prižge cigareto, je prostor nevidno zakajen ves delovni čas, dan za dnem, teden za tednom, mesec za ...

Zato bodo potrebni omejevalni ukrepi, kajti prijateljsko prepričevanje pri kadilcih ne zaleže. Za zdaj naj bi povsod namestili vljudne napise, da je kajenje v vseh skupnih delovnih prostorih nezaželeno in odstranili pepelnike. Nasploh prepovedali naj bi

kajenje v dvigalih in morda v menzi. Bife pa naj ostane pribežališče kadilcev. Na sejah in sestankih, kjer se ljudje zadržujejo več ur na sorazmerno majhnem prostoru, naj bi se ta čas vzdrževali kajenja že zaradi tega, da bi bil čas »sejanja« čim krajši.

Kadilci bodo sicer negodovali, nekateri celo trdili, da so ogrožene njihove demokratične svo-

boščine. Toda za zdravje se velja potruditi, tudi če se je treba čemu odreči. Vsi nekadilci trdijo, da se samo slabiči ne morejo odpovedati kajenju.

Dokažimo, da nismo slabiči!

P. S. To je le moj predlog, eden izmed možnih. O predlogu bo razpravljal svet uporabnikov PPC.

Marjan Kralj

Iskra

SOZD Iskra
Izobraževalni center
Ljubljana

razpisuje

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje (zunanjetrgovinska registracija)

v času od 29. 9. do 8. 10. 1988 v Portorožu in
od 14. 11. do 26. 11. 1988 v Ljubljani

Delavci, ki opravljajo posle zunanje-trgovinskega prometa morajo imeti po zakonu o prometu blaga in storitev s tujino ustrezno strokovno izobrazbo in morajo izpolnjevati druge pogoje, ki jih določi Gospodarska zbornica Jugoslavije v sporazumu z Gospodarskimi zbornicami republik in avtonomnih pokrajin (Ur. l. SFRJ 9/78). Za delavce, ki so dolžni opraviti posebni strokovni izpit za pridobitev zunanje-trgovinske registracije, organiziramo razpisani seminar kot pripravo za izpit.

Opravljeni izpit pa je tudi pogoj za vpis v 9. ZUNANJETRGOVINSKO ŠOLO V ISKRI

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

- zunanje-trgovinsko poslovanje
- zunanje-trgovinski in devizni režim SFRJ
- pravni posli v zunanji trgovini
- plačilni promet s tujino
- mednarodni transport in transportno zavarovanje
- carine in carinsko poslovanje
- temelji družbeno politične ureditve in družbeno ekonomskih odnosov SFRJ

ČAS IN KRAJ: seminar se bo začel 29. 9. 1988 v Portorožu in bo trajal do 8. 10. 1988; v Ljubljani pa se bo začel 14. 11. 1988 in bo trajal do 26. 11. 1988.

NOSILEC PROGRAMA: Gospodarska zbornica Slovenije.

CENA: cena seminarja je 160.000 din, cena izpitov pa 100.000, din. Stroške hotela in potne stroške obračunavajo kandidati v svojih OZD. Za kotizacijo bo Gospodarska zbornica poslala račun neposredno v OZD na podlagi izpolnjene in podpisane prijavnice.

PRIJAVE: prijavnice naročite na tel. št.: (061) 222-212 (Izobraževalni center, SOZD Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII). Izpolnjene prijavnice vrnite na isti naslov najpozneje do 12. 9. 1988, oz. do 7. 11. 1988 (če je prijava za seminar v Ljubljani). Poznejših prijav v nobenem primeru ne bomo mogli upoštevati, ker nas je Gospodarska zbornica obvestila, da ima seminarja v navedenih terminih že povsem zasedena, razen naših rezervacij.

Korak naprej v zvezi s tandem generatorjem

V drugi letošnji številki našega glasila smo objavili obširnejši sestavek in ga ponaslovili »Izdelek prihodnosti«. Govora je bilo o povsem novem proizvodu, tako imenovanem tandem generatorju, ki je namenjen jugoslovanskemu železničarskemu gospodarstvu, ki ga je moralo doslej kupovati izključno na tujih trgih, vgrajujejo pa ga na potniške vagona in sicer enega ali dva — odvisno od energetske bilance vagona. Skupaj z akumulatorjem predstavlja samostojen vir električne energije.

Danes že lahko povemo, da je prišlo v zvezi s tem novim izdelkom do pomembnega srečanja.

Na dan železničarjev, 15. aprila so namreč prišli v novogoriško Iskro Avtoelektriko najvišji predstavniki jugoslovanskih železnic ter strokovnjaki proizvajalcev vagonov iz Goše. Po prisrčnem pozdravu, ki ji ga je pripravil Aleš Nemec, pomočnik glavnega direktorja s sodelavci, so si ogledali tovarno specialnih električnih rotacijskih strojev, kjer tandem generator nastaja. Strokovnjaki Iskre Avtoelektrike so gospodarstvenikom prikazali njegove podsestavne dele in samo delovanje te jugoslovanske novosti, nastale v Avtoelektriki.

Po ogledu so sledili uspešni razgovori med predstavniki jugoslovanskih železnic, proizvajalci vagonov in Avtoelektriko kot proizvajalca tandem in mono generatorjev o nadaljnjem delu, postopkih homologacije in potrebah za jugoslovansko tržišče.

Marko Rakušček

Predstavniki jugoslovanskih železnic in Goše si v družbi s strokovnjaki Avtoelektrike ogledujejo sestavne dele tandem in mono generatorja v tovarni specialnih električnih rotacijskih strojev v Novi Gorici.

Njegova (druga) ljubezen so rože

Kdor je bil le enkrat v novogoriški Iskri Avtoelektriki, gotovo ni mogel neopazno mimo izredno lepo urejenih zelenic, bujnega drevja in smrek, okrasnega grmičevja in gredic s spomladanskim, skrbno negovanim cvetjem. Človek dobi občutek, da je prišel v velik, skrbno urejen botanični vrt, za katerega skrbijo izšolaní mojstri flore in, da ni bilo nikjer drugje prostora zanj kot med proizvodnimi halami.

Vendar ta zelena lepota ni nastala sama od sebe. Veliko truda je bilo vloženo. Leta in leta okopavanja, gnojenja, urejanja, čiščenja, gojenja, sajenja, zalivanja — ali povedano z enim stavkom, strokovnega prireja, da so danes prostori Avtoelektrike sredi zelenja.

Napak bi bilo, če ne bi omenili dolgoletnega truda vrtnarja Franca Hanzliča pri nastajanju in urejanju te barvitosti. Z razmahom in rasti delovne organizacije pa so bile potreb-

ne nove osvežitve, nove moči. Ena izmed takih osvežitev je gotovo Martin Čotar, mlad vrtnar, ljubitelj vsega lepega, posebno cvetja in vsega, kar je v zvezi z njim. Nič mu ni pretežko, rad dela, rad vidi urejeno okolje, nasmeje se, ko pokuka iz zemlje nov poganek in ni mu bilo težko odgovorjati na naša vprašanja, saj smo dobili v naše novogoriško uredništvo prenekatero prošnjo, naj ga predstavimo.

Torej danes predstavljamo skrom-

nega, 22-letnega izučnega vrtnarja, ki je prišel v Avtoelektriko lanskega junija. Doma je iz Tabra, strnjene vasi sice nad vinorodnim Dornberkom, naselja, ki še danes kaže podoba nekdanje trdnjave.

Martina smo zmotili med delom ob gredici, ki so jo prekrivali živoreci spomladanski tulipani, sad njegove ljubezni, zato so bili mnogo lepši od tistih, ki stanejo tisoč in več dinarjev v cvetličnih prodajalnah.

Zakaj se je odločil za poklic vrtnarja, je bilo naše prvo vprašanje. Nekoliko se je zamislil, pogledal v tulipane in kot da bi nameraval enega

Martin Čotar

odtrgati, je odtrgal raje list iz spomina in dejal: »To je dolga »štoria«, prepletena z nekakšno družinsko tradicijo, zato sem se tudi jaz že v otroških letih pričel zanimati za cvetlice in jih gojiti. Ko je prišel čas odločitve, to je bilo ob koncu osmega razreda osnovne šole, sem celo nekoliko okleval: bi ali ne bi šel v šolo za vrtnarja. Vendar je zmagala ljubezen do tega poklica in tako sem se vpisal na kmetijsko šolo v Novi Gorici, ki je trajala tri leta. Med šolanjem sem imel tudi prakso in to v šempetrski vrtnariji Lada, kjer sem se veliko naučil, predvsem praktičnega dela z gojenjem cvetja. Po uspešno

Zadnja seja delavskega sveta

Le nekaj ur pred volitvami delegatov v samoupravne organe, te so bile v torek, 19. aprila, je bila v novogoriški Iskri Avtoelektriki zadnja seja delavskega sveta delovne organizacije mandatnega obdobja 1986—88. Delegati so se še zadnjič »spoprijeli« s sedmimi točkami dnevnega reda in zadnje 16. zasedanje, toliko jih je bilo v njihovi mandatni dobi, »zalili« s sokovi. Potem, ko so pregledali izvrševanje sklepov 15. zasedanja, so sprejeli: samoupravni sporazum o povezovanju v skupnost združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje udeležencev pri proizvodnji in prodaji gospodarskih vozil »Zastava«, sprejeli so plan uporabe sredstev skupne porabe za leto 1988, sprejeli so samoupravni sporazum o združevanju in vlaganju sredstev za obveznosti do sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in pokrajine Kosovo, pristopili so k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev sklada federacije za rekonstrukcijo in modernizacijo SOZD Metalski zavodi Tito Skopje ter obravnavali pristop k investiciji »Povečanje proizvodnje avtomobilskih relejev« v tovarni vžigalnih tuljav Bovec.

Predsednik delavskega sveta Silvo Spačal in namestnik glavnega direktorja Ludvik Jelinčič sta se vsem delegatom zahvalila za uspešno delo in prispevek k pomembnim odločitvam, predvsem glede na uspehe Avtoelektrike.

M. R.

končani šoli sem se zaposlil kot pravnik na novogoriški Komunali, kjer sem tudi pridobil veliko znanja, vedno pa sem želel imeti »svoj« park, ki bi ga lahko urejal z lastnimi zamislimi in znanjem. Kot nalašč za izpolnitev teh mojih skritih želja je bila Iskra Avtoelektrika, kamor so me sprejeli junija lani. Dokaj hitro sem se uvedel v delo in spoznal prednosti pred prejšnjo zaposlitvijo, kjer smo na primer sadili rože »na komando«, najbolj žalostno pa je bilo, da so bile že čez uro, ali dve ponekod povsem uničene. Sedaj pa občutim zahvalo Iskrašev, torej je moj trud tudi skozi to poplačan.

Zadnji stavek je povedal z navdušenjem in vidnim zadovoljstvom, ki je prevečalo v cenjenosti njegovega dela, vendar ga vsi ne poznamo, zato smo ga povprašali, kakšno je.

»Zelo pestro«, je brez oklevanja dejal. »Nikoli ga ne zmanjka. Urejanje parka, sajenje rož, okopavanje gredič, skrb za rože po pisarnah, to so v grobem povedano moje najosnovnejše vsakodnevne naloge.«

In kaj Martin najraje dela, kaj sovrži?

»Vse kar je v zvezi z rožami imam rad pa naj bo sajenje, okopavanje, zalivanje, ali pa aranžiranje. Nikakor ne morem izdvojiti dela, ki bi ga postavil na prvo mesto. Vsako delo je častno. Najhuje pa je, ko opazim, da je opravljeno delo izničeno, da so na gredicah sledi stopal, ali da je na zelenico zapeljala avtomobilska guma. To me naravnost razžalosti.«

Z vajeno kretjo je popravil očala. Obraz ima že rahlo opečen od prvega spomladanskega sonca. In še bolj ga bo imel, saj je kar utesnjen, če mora biti v zaprtem prostoru. Rad je zunaj, rad kuje načrte. Enega nam je izdal. Pri novem vходу v Avtoelektriko bo iz samih, »živih« rož napravil Iskrin simbol, Iskrino zvezdo. »Ta ideja tli v meni že dolgo in prav sedaj je pravi čas za to«, je ponosno pristavil in nadaljeval: »Zelo važno je namreč, kakšen vtis dobi obiskovalec že takoj ob vstopu v Avtoelektriko. Delček dobrodošlice bo vsekakor »cvetoča« Iskrina zvezda.«

Ideja brez primere, vredna res vse pohvale. Bravo Martin!

Pogovor smo za trenutek prekinili, da smo Martina »ujeli« še v fotografski aparat, zatem pa je na vprašanje, katera cvetlica je zanj najlepša, dejal:

»Vsaka ima svojo lepoto, jaz pa najbolj občudujem vrtnice. Imajo prečudovit cvet, na steblo pa je tudi trnje. In prav takšno je življenje. Svetli trenutki so kakor cvet vrtnice, temni pa kot njeno steblo. Moji dragi pa sem poklonil za rojstni dan šopek gerber, saj jih ima najraje«, se je skrivnostno nasmehnil in globoko zavzdihnil. Še mnogo lepega in zanimivega nam je povedal Martin, na primer to, da je čudovito delati s sodelavci, da mu gre »šef na roko«, da goji tudi doma rože, da je napravil za letošnje novo leto prek sto ikeban itd., ter, da si od nekdanj želi imeti svoj rastlinjak. Martinu, tako polnemu življenja kot je, bo gotovo tudi to uspelo!

Marko Rakušček

Prva seja sindikata

Sej predsedstva konference osnovnih organizacij sindikata novogoriške Iskre Avtoelektrike je bilo sicer že veliko, v petek 15. aprila pa je bila prva v novoizvoljenem sestavu. Na seji, ki jo je sklical predsednik Miloš Vodopivec, so bile v ospredju tri točke dnevnega reda in sicer obravnavanje plana koriščenja sredstev skupne porabe za letošnje leto, sprejem finančnega programa konference OOOZ za leto 1988 in počitnikovanje. Iz prve naj vzamemo le sprejet predlog letošnjega regresa, ki bo znašal stotisoč din, izplačan pa bo v naslednjem mesecu. Več žgoče debate pa je nastalo pri počitnikovanju, saj je bilo največ pripomb usmerjenih na visoke cene raznih storitev, predvsem penzionov v počitniškem domu Iskra v Medulinu. Tu je predlog penzijskih storitev za člane Avtoelektrike 24 tisoč din dnevno, kar je po mnenju udeležencev seje dokaj visoko. Predlog cen so sicer sprejeli, obravnavali pa jih bodo še po posameznih osnovnih organizacijah in nato dokončno vskladili.

Na petkovi seji so soglasno podprli tudi humano akcijo, ki bo v Avtoelektriki stekla te dni. Delavec Jurij Mozetič iz tovarne velikih zagajalnikov je namreč že več časa v bolniškem staležu, žal se mu je zdravstveno stanje poslabšalo do take mere, da je po 15 ur dnevno priključen na dihalni aparat. Takih naprav pa močno primanjkuje v novogoriškem zdravstvu, zato je vzklikala pobuda, da bi kupili ta prepotrebni koncentrat kisika, kot se imenuje in tako pomagali Juriju, ki je prebil v Avtoelektriki že celih 27 let. Aparat bi kupili s sredstvi iz naslova solidarnostnih pomoči, delno s sredstvi konference IO OOOZ, delno pa s prostovoljnimi prispevki članov kolektiva. Predlagano je, da bi vsak prispeval vsaj tisoč din. Prepričani smo, da ne bo med kolektivom nobenega, ki ne bi hotel prispevati skromne vsote za pomoč prepotrebni človeku. Hvala že sedaj vsem tudi po tej poti!

M. R.

Iskra Telematika

Na področju telekomunikacij bomo sodelovali tudi z Makedonci

Konec marca je bilo na Ohridu podpisanih 5 samoupravnih sporazumov, ki bodo v prihodnjih letih utrdili sodelovanje Iskre na območju SR Makedonije.

Dolgoročni sporazum predvideva sodelovanje pri razvoju in modernizaciji telefonske mreže v Makedoniji. Gospodarstvo te republike naj bi do leta 1992 nabavilo več kot 100.000 telefonskih priključkov iz proizvodnje Iskre Telematike, od tega 50 odstotkov v Sistemu 12.

Omenjeni sporazum pa ima tudi določilo o višjih oblikah sodelovanja in prenosu tehnologije. Tako so bili podpisani posebni sporazumi za določene dejavnosti in sicer:

— o formiranju laboratorija za popravilo vtičnih enot za telefonske centrale iz tekoče proizvodnje Iskre. Predračunska vrednost vložka znaša 3,72 milijarde din z deleži:

PTT Skopje 23%, Iskra Telematika 17%, združena sredstva FNP 60%. Nosilec dejavnosti je PTT Skopje;

— o formiranju software-centra za izdelavo korekcij, aplikacij in instaliranje sistemskih trakov za Metaconto v predračunski vrednosti 2,39 milijarde din z deleži: PTT 26%, Iskra 23% in združena sredstva FNP 51%. Nosilec je PTT Skopje;

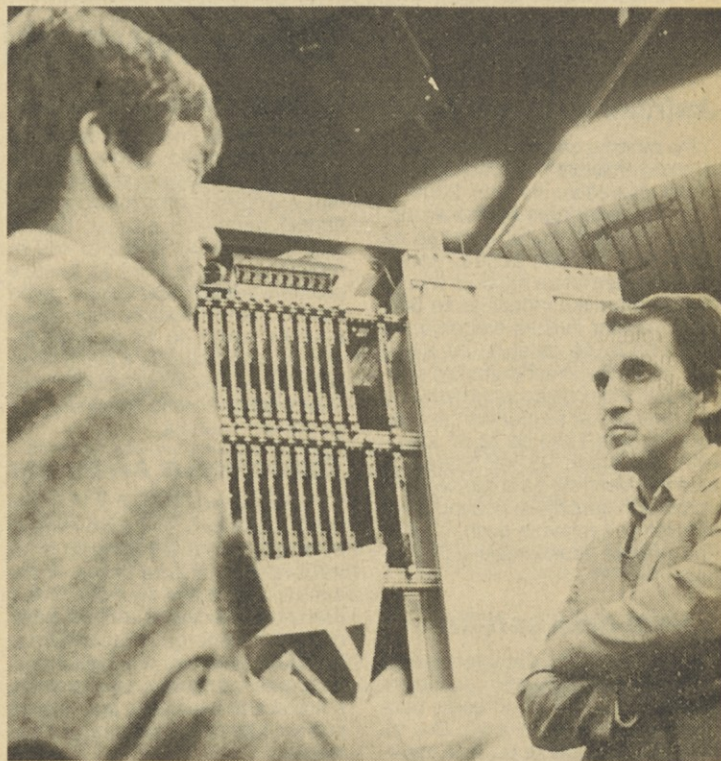
— o formiranju software-centra za digitalne centrale S-12 v Skopju. Predračunska vrednost 8,36 milijarde din z deleži: PTT 12,5%, Iskra 20,5% in združena sredstva FNP 67%. Nosilec: Iskra Telematika;

— o prenosu Iskrine tehnologije za proizvodnjo kasete dvojčkov v DO Video inženiring, Ohrid.

Sporazumi bodo zagotovili dolgoročno prisotnost Iskre na makedonskem trgu in tesno povezanost s tamkajšnjimi strokovnjaki, za ka-

terih usposabljanje je zadolžena. Vlaganje v kadrovske zmogljivosti bo prispevalo k hitrejšemu prodiranju elektronike v Makedonijo, Iskra pa bo delno nadomestila primanjkljaj strokovnjakov v Sloveniji.

Kazimir Mohar

Usposabljanje novoizvoljenih predsednikov delavskih svetov v DO Iskra Elementi in njihovih namestnikov

V poslovni stavbi SOZD Iskra je 6. aprila kadrovsko izobraževalna služba DSSS Iskra Elementi organizirala enodnevni seminar na temo: Delavski sveti v procesih samoupravnega odločanja. Usposabljanja so se udeležili predsedniki in njihovi namestniki iz enajstih TOZD, ki so lokacijsko razpršeni po Dolenjski in v Ljubljani. Naša želja je bila, da bi udeležencem posredovali znanja, ki jim bodo koristila pri racionalnejšem in učinkovitejšem vodenju DS. Razmere časa zahtevajo namreč kvalitetno delo vseh samoupravnih organov in praksa in izkušnje, ki ne temeljijo na znanju, ostajajo danes brez pravega učinka in rezultata dela.

V uvodnem predavanju Janeza Železnika, predsednika odbora za družbenopolitično usposabljanje pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije so se udeleženci seznanili z odnosi med DS in sindikalno organizacijo TOZD.

Predstavil je načine uresničevanja samoupravljanja delovnih ljudi v združenem delu in vlogo sindikata pri odločanju delavcev, ki jo zagotavlja Ustava, Zakon o združenem delu in drugi zakoni. Izpostavil je nujnost občasnih sestankov med predsednikom DS, predsedniki sindikata, v funkciji medsebojnega informiranja o delu in usklajevanju akcij. Le ob kontinuiranem sodelovanju DS in sindikata lahko sindikalna organizacija tudi ocenjuje delo DS.

Temo drugega predavanja o načelih organiziranja dela, vodenja in (samo)upravljanja v najuspešnejših domačih in tujih delovnih organizacijah je predstavil strokovni sodelavec Centra za organizacijske vede FSPN Darko Dešković.

Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili nekaterim najnovejšim teoretičnim in praktičnim spoznanjem organizacijskih načel uspešnega vodenja, ki so predvsem: priznati možnost napak, izoblikovanje vrednostnega sistema, fleksibilna organizacijska struktura, avtonomija nižjih proizvodnih enot. Predavatelj je opozoril na velike možnosti pri angažiranju ljudi, ali za delo v proizvodnji, ali za delo v samoupravnih organih, če jih znamo motivirati. V uspešnih organizacijah poudarjajo uspehe, namesto da bi se zadrževali ob neuspehih. Delavcem je potrebno pomagati, da dosežejo občutek uspešnosti, pri nas pa ima večina organizacij še vedno negativen odnos do delavcev, k čemur je naravnani tudi sistem kontrole, odločanja idr. Zaključek predavanja o možnostih notranjih organizacijskih rešitev za racionalizacijo samoupravnega odločanja v TOZD pa je bil gotovo koristna informacija za nadaljnje delo predsednikov in namestnikov

DS. Za udeležence je bila zelo zanimiva, kot nam kažejo odgovori na vprašanje: ali so predavatelji zadovoljili vaša pričakovanja v Vprašalniku o uspešnosti seminarja, predstavitev tematike o delavskem svetu v procesih odločanja, ki jo je podal vodja pravne službe Iskra Elementi DSSS Janko Nolda. Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili o pomenu DS, mestu in vlogi, ki jo ta ima v procesih odločanja, saj je predavatelj primere črpal iz poznavanja njihovih konkretnih delovnih sredin. Poudarek je dal na odgovornosti DS v fazi nastajanja, sprejemanja in izvajanja sklepov in odločitev v TOZD.

V zadnjem predavanju je Jože Valentinčič govoril o pripravi in vodenju sestankov. V samoupravnih družbenih odnosih so sestanki nepogrešljiva oblika kolektivnega razmišljanja, dogovarjanja in odločanja. Od predsednikov in tudi od vseh članov DS, ki sestanke pripravljajo, vodijo in na njih sodelujejo pa je odvisno, koliko so sestanki uspeš-

ni, demokratični in življenjski. Predavatelj je sistematično predstavil značilne napake sestankov in celotni cikel priprave dobro vodene sestanka: od zamisli do načrta, potek sestanka, uvod v razpravo, vodenje razprave in odnose na sestanku. Prav gotovo je pri našem »sestankovanju« še kako potrebno doseči večjo racionalnost in učinkovitost dela in upamo, da bo omenjeno predavanje vsaj malo pomagalo k uspešnejšemu delu DS.

Na koncu smo udeležencem razdelili vprašalnik o uspešnosti seminarja, kjer smo jih med drugim povprašali, kaj so na seminarju pridobili in kako bo vplival na njihovo aktivnost. Udeleženci so glede na odgovore pridobili nova splošna znanja in tudi znanja in rešitve za konkretne probleme. Razveseljen je podatek, da so udeleženci ocenili, da jim bo seminar pomagal pri lažjem vodenju DS, strokovnem reševanju problemov in da bodo poskušali nove rešitve, ki so jih slišali na seminarju uvajati v delo DS.

Zaključimo lahko, da so oblike usposabljanja za samoupravno delo naših delavcev, če jim uspešno ponuditi prave teme, ki so dovolj konkretne, zanimivo in tudi večina naših udeležencev je izjavila, da so se tudi v prihodnje pripravljene udeleževati podobnih oblik izobraževanja in usposabljanja.

Milan Rman

Zanimivosti

Jedrske katastrofe

Po mnenju strokovnjakov Worldwatch instituta v Washingtonu groze človeštvu do leta 2000 tri predvidene jedrske katastrofe obsega Černobil. Sedaj obratuje na svetu 416 jedrskih central, konec devetdesetih let pa naj bi jih bilo po načrtih atomske industrije že 500. Vsak reaktor zvišuje tveganje, ne glede na to, če obratuje 30, ali pa 300 dni v letu. Washingtonski strokovnjaki trdijo, da bo v prihodnje še več nesreč, ker se jedrske centrale starajo. Leta 1990 bo že 35 atomskih kop starih 25 let. Starajoče atomske centrale pa imajo nevidne razpoke in korozijske poškodbe na občutljivih sestavnih delih, s katerimi nobeni strokovnjaki ne računajo.

Servis prek satelitov

Ameriška družba Geostar ponuja ameriškim transportnim podjetjem storitve, ki so se jih do sedaj posluževala le letala in ladje. Gre za natančno določanje pozicije tovor-

njakov prek satelitov. Velike špedicijske firme, ki imajo v prometu na stotine tovornjakov, lahko z računalniškim terminalom sledijo njihovim vožnjam in tako mnogo natančneje načrtujejo promet. Sateliti najdejo tovornjak približno 400 m natančno, od leta 1990, ko bosta v prometu dva Geostar satelita pa bo možno določiti pozicijo tovornjaka z natančnostjo do 10 m. Vsak tovornjak ima oddajnik s svojo kodo tako, da ga satelit razpozna in poroča podjetniškemu terminalu, kje se trenutno nahaja.

Vozovnice iz avtomata

Potniki letalske družbe Pan Am bodo lahko kupovali vozovnice iz avtomata. Od junija naprej bo ameriška letalska družba postavila avtomate v Zahodni Nemčiji in to v Frankfurtu, Berlinu, Münchnu, Stuttgartu in Nürnbergu. Skupaj načrtuje 35 takšnih prodajnih mest. Kupci bodo zaenkrat plačevali vozovnice s kreditnimi karticami, pozneje pa je predvideno tudi plačevanje z gotovino.

Več svetlobe pri reflektorjih

Sedanji avtomobili imajo reflektorje, ki razsvetlujejo desno polovico poti le 80 m daleč. Nov sistem reflektorjev pa bo razsvetljeval 120 m poti, ne da bi bilo potrebno zasnčiti luči zaradi nasproti vozečih vozil.

Pri starem sistemu prihaja svetloba samo z gornjega dela reflektorja, pri novem pa reflektorji ne bodo imeli več enotne zrcalne površine, marveč več kot 100 tisoč majhnih zrcal, velikih kot bučike, ki niso več usmerjena navzgor, temveč naprej. Pri tem bo razsvetljevalo cestišče pred seboj še enkrat več svetlobe.

Philips in Osram bosta dala na tržišče avtomobilske žarnice brez žarilne niti. Polnila jih bosta s plinom, ki bo žarel pod pritiskom. Avtomobilska žarnica bo po obliki mnogo manjša od dosedanje in bo svetila dvainpolkrat svetleje od sedanjih halogenske H 4 žarnice. Novost je tudi ta, da bo svetila veliko

dlje, skoraj celotno dobo trajanja avtomobila.

Morske krave

Vrsta morskih krav je stara 70 milijonov let. Biološko so sorodne slonom s to razliko, da so s kopnega prešle spet v morje. So edini rastlinojed med morskimi sesalci. Na dan popasejo 40 kg morske trave in tehtajo več 100 kg. Njihove življenjske navade so zelo slabo raziskane. Najdemo jih le še v toplih morjih okrog Floride. Tam jih je še približno tisoč, sicer pa jim preli izumrtje, ker jih več pogine, kot pa se jih rodi. Poginjajo pa zlasti zaradi tega, ker so zelo radovedne. Radi se približujejo motornim čolnom, le-ti pa jih razmesarijo s propelerji. Samo okoli Floride plove dan za dnem 500 tisoč motornih čolnov. Med potapljači je priljubljen šport, da se ljubkujejo z njimi, ker so povsem nenevarne živali. Domačini jim pravijo manati.

Zbral, prevedel in priredil Marjan Kralj

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sogovornik
Vladimir Logar**

Ob srebrnem jubileju Iskre

Spomladi 1971. leta je Iskra slavila svoj srebrni jubilej — petindvajsetletnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti je naš sogovornik v našem glasilu 6. marca 1971 naslovil na vse takratne Iskraše svoje naslednje sporočilo in čestitke:

8. marca 1971 poteče 25 let, ko je bila od takratne Narodne vlade Slovenije — Ministrstva za industrijo in rudarstvo — izdana odločba, da se z 8. 3. 1946 ustanovi v Kranju — tovarna za elektrotehniko in finomehaniko Kranj.

Kolektiv tovarne Iskra v Kranju je začel s skromnimi sredstvi, vendar je bil prežet z velikim navdušenjem. Izkušnje iz NOB, zaupanje v vodstvo, ljubezen do domovine — vse to je bilo združeno v eno samo hotenje: čimprej in čimbolje koristiti skupnim ciljem obnove in s tem dokazati ustvarjalno moč in sposobnost naših delovnih ljudi. Čeprav brez industrijske tradicije, je mladi kolektiv z analizo proizvodnih možnosti in kapacitet kmalu ugotovil, da bi kazalo osvojiti proizvodni program s področja elektrotehnike in finomehanike.

Elektrotehnika verjetno od vseh industrijskih panog v največjem obsegu vpliva na razvoj družbe. Osnova automatizacije v gospodarstvu leži brez dvoma predvsem v elektrotehnikah. Ta revolucija sloni na veliki uporabi aplikacij elektrotehnike in elektronike. Pojav novih industrijskih disciplin, zlasti pa elektronike, revolucionarno vpliva na vrsto ostalih gospodarskih področij. Pri vsem tem pa ima seveda izreden pomen tudi izobraževanje.

Na velike spremembe v družbeno-ekonomski strukturi Jugoslavije, je prav gotovo v veliki meri vplival zlasti intenzivni razvoj elektroindustrije. V Sloveniji pred vojno praktično ni bilo te gospodarske panoge. Danes, po 26 letih, je v elektroindustriji samo v Sloveniji zaposlenih cca 22.000 delavcev, od tega v Iskri prek 16.000.

Tovarna Iskra v Kranju je s svojimi strokovnjaki in marljivimi delavci zaradi splošnih gospodarskih potreb razvila in proizvedla veliko novih proizvodov. Ta tovarna pa je tudi velik del svoje proizvodnje odstopala na druga področja v Sloveniji, kot npr.: v Novo Gorico, Novo mesto, Trbovlje, Otoče, Jesenice, kjer je s svojimi sredstvi in kadri na teh mestih organizirala proizvodnjo novih izdelkov. Mnogim delavcem v teh krajih je dala kruh in dokaj prispevala h gospodarskemu razvoju teh področij v Sloveniji. Zato je tudi prav, da se ob tem jubileju zahvalimo delovnemu kolektivu Iskre v Kranju za njegovo prizadevnost in nesebično pomoč. Razumljivo pa je, da so delovni kolektivi v teh krajih s svojo pridnostjo in znanjem svoje obrate in tovarne razvili naprej.

Pred 10 leti se je pod okriljem tovarne Iskra v Kranju začelo združevanje tudi ostalega večjega dela elektroindustrije Slovenije. V preteklem desetletju so se tovarne IEV, Telekomunikacije, TELA, Niko združile v podjetje Iskra Kranj. S tem se je nad 70% elektroindustrije Slovenije združilo v enotno organizacijo; Iskra je postala največje podjetje v Sloveniji.

Prav gotovo je Iskrina skupnost v času svojega obstoja preživljala vzpone pa tudi poraze; bili so celo časi, ko je bilo vprašanje obstoja te skupnosti, vendarle so delavci ob pomoči subjektivnih sil v podjetju našli pozitivne rešitve problemov, ki so Iskro razdvajali.

Že vrsto let je Iskra organizirana tako, a neposredni proizvajalec čimbolj odloča o rezultatih svojega dela, pri tem pa, da upošteva tudi interese organizacije, v kateri dela, in celega združenega podjetja. Prav tako bomo v naslednjih letih morali uvesti participacijo delavcev na minulem delu, kar bi vse delavce še bolj vzpodbudilo k delu, prav tako pa dalo starejšim delavcem ustrezno priznanje za vložen trud v preteklih letih.

Prav tako je v Iskri prisoten tržni koncept, to je usmeritev razvoja in proizvodnje potrebam trga, tako domačega kot tujega. Ta samoupravna in tržna orientacija je dala v poslovanju Iskre pozitivne gospodarske rezultate in konsolidirala združeno podjetje. Po projekcijah srednjeročnega in dolgoročnega plana razvoja združenega podjetja Iskra bo naše podjetje nadaljevalo poslovno ekspanzijo in se močno vključevalo tako v jugoslovanski kot mednarodni gospodarski prostor. Le to zagotavlja tudi našim delovnim ljudem boljše osebne dohodke.

V letošnjem letu, ko istočasno praznujemo 25-letnico obstoja Iskre, 10-letnico obstoja združenega podjetja in bomo proslavili tudi 20-letnico samoupravljanja, bomo imeli predvidoma več proslav. Vrh vseh proslav pa bo seveda naš 4. julij dneva borca, ki je tudi dan Iskre in ga bomo proslavili v Predvoru pri Kranju. Na vseh teh proslavah bomo lahko s ponosom orisali prehojeno pot, prav tako pa tudi z zaupanjem gledali v bodočnost naše Iskre.

Iskra

Iskra, Industrija antene in elektronskih naprav Vrhnika
Iskra Antene Vrhnika

Smo inventivno usmerjena delovna organizacija, ki za uresničevanje jasno postavljenih ciljev s področja satelitskih sistemov, anten in profesionalne elektronike potrebujemo znanje, ki ga prinesejo v delovno sredino novi, za različna strokovna področja usposobljeni strokovnjaki.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. Vodje inženiringa satelitskih sistemov in profesionalne elektronike

Pogoji:

- Višja, ali visoka strokovna izobrazba elektrotehniške smeri — elektronika
- tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah

2. Trženje satelitskih sistemov in profesionalne elektronike

Pogoji:

- Višja, ali visoka strokovna izobrazba elektrotehniške smeri
- tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah
- vozniški izpit »B« kategorije

3. Razvijalca I

lahko je tudi pripravnik ali začetnik

Pogoji:

- višja, ali visoko strokovna izobrazba elektrotehniške smeri — elektronika (ali strojne smeri)
- dve leti delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah

4. Vodje — koordinator nabave

Pogoji:

- višja (ali srednja) strokovna izobrazba ekonomske, organizacijske, ali tehniške smeri
- dve leti delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah
- vozniški izpit »B« kategorije

5. Tehnologa II.

Pogoji:

- srednja, ali višja strokovna izobrazba strojne, ali elektrotehniške smeri — elektronika
- dve leti delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah

Novim sodelavcem nudimo možnost strokovnega izpopolnjevanja, stimulativnega nagrajevanja glede na delovne uspehe in pomoč pri reševanju stanovanjskega problema. Delo združujemo za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Če vas naša ponudba zanima, nas pokličite po telefonu: (061) 751-079, 752-937, ali stopite v stik z nami, da se bomo o vsem natančno pogovorili, ali pa nam pišite na naslov ISKRA ANTENE, Idrijska c. 42, 61360 Vrhnika — za kadrovske službe.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili lahko pošljete v 15 dneh po objavi. O izbiri pa vas bomo obvestili v 15 dneh po odločitvi samoupravnega organa.

CVETJE, CVETJE

Gnojila

Voda, v kateri ste kuhali jajca

Z ohlajeno vodo, v kateri ste kuhali jajca, lahko zalijete vse sobne lončnice, ki bodo tako dobile zadosti mineralov.

Mleko

Kozarec mleka na teden je odlično gnojilo za sobne rastline pa tudi za cvetoče okenske in balkonske lončnice.

Voda, v kateri ste oprali meso

Kadarkoli perete meso, zalijte s to vodo lončnice.

Sol

Vodi, s katero vsakodnevno zalivate sobne rastline, dodajte nekaj zrnca soli.

Čaj

Prekuhani čajni lističi kot tudi čaj bodo dobro gnojilo za sobne rastline.

Pepel

Lesni pepel je najboljšo gnojilo za tulipane.

Jajčne lupine in grahovi stroki

Posušene jajčne lupine in posušeni grahovi stroki so pomešani z zemljo zelo dobro gnojilo, ki ga uporabite, ko presajate lončnice.

Voda, v kateri ste kuhali zelenjavo

Z ohlajeno vodo, v kateri ste kuhali zelenjavo, lahko zalijete sobne lončnice.

Posode za rože

Glinaste posode za kuhanje

Cvetje lahko posadite tudi v glinaste posode, ki jih pri kuhanju ne uporabljate več.

Lesene posode

Preden cvetje vsadite v leseno posodo, jo znotraj premažite s katranom, tako posoda ne bo gnila.

Plastične posode za jajca

Posode z vdolbinicami za jajca lahko uporabite za vzgajanje rastlin iz semena in sicer tako, da jih napolnite z zemljo, med katero ste pomešali zeleno seme. Ko rastlinice zrastejo centimeter, ali

dva visoko jih presadite v cvetlične lonce, ali na vrt.

Šopki

Rože v posodah za vodo

V posodice za vodo na radiatorjih lahko poleti vtaknete nekaj rož pa bodo tako radiatorji kot ves prostor ustvarjali živahnejši videz.

Cvetje s prekratki peclji

Cvetje, ki ima za vašo visoko vazo prekratke peclje, nabodite na slamice za sadni sok.

Rezano cvetje za darilo

Šopek, ki ste ga kupili nekaj ur prezgodaj, bo svež in lep tudi tedaj, ko ga poklonite, če boste peclje cvetov zabodli v olupljen surov krompirjev gomolj. Enako storite, če rezano cvetje vzamete s seboj na pot.

Čiščenje umazanega dna vaze

V vazo, ki ima na dnu neprijeten rob, nalijte vode in žlico vina ter pustite čez noč. Zjutraj jo le izperete z vodo.

Šopek z domačega vrta

Če boste poklonili šopek z domačega vrta, ga ne zavijte, ampak ga le po zložite in povežite z okrasnim trakom.

Bogat šopek iz vej in cvetja

Bogat šopek lahko sestavite iz nekaj večjih vej ter nekaj cvetov. Najprej veje postavite v večjo vazo tako, da so njihova stebela prekržana. Da bi stebela bolje stala, lahko mednje postavite nekaj kamnov — tako bo šopek trdnjši. Nato med zelenje vtikate rože, ki ste jih porezali na najrazličnejše dolžine in nato šopek na koncu še izpopolnite s preostalimi vejicami zelenja.

Nekaj nasvetov, da bo šopek dlje svež

1. na dno vaze položite bakren novčič
2. v vodo dajte kanček olja
3. vodo malo osolite
4. žlička, ali dve sladkorja v vodi bosta naredili čudež
5. poleg cvetja dajte v vodo še vejici bršljana
6. peclje porežite poševno in preden jih daste v vazo z vodo, jih pomočite za hip, v vrelo vodo
7. stebelca mimoz zarezite po dolžini, preden jih uredite v šopek.

Enoletnice — pisano darilo poletja

Enoletnice so skupina rastlin, ki jih odlikuje izredna živahnost barv in oblik cvetov. S premišljenim izborom različnih enoletnic lahko oblikujemo pisano barvno preprogo okrasnega vrta od začetka poletja pa tja do prve jesenske slane. Vzgoja enoletnic je enostavna, njihova barvna paleta pa je izredno živahna ter se v najlepši barvni harmoniji ujema s cvetjem trajnic. Zlasti pa enoletnice ustrezajo za nove vrtove, kjer so se trajnice komaj začele razvijati, enoletnice pa že v prvem letu dosežejo popolnost svoje lepote. Kratkotrajnost njihovega življenja nam omogoča, da spreminjamo barvno lepoto svojega vrta iz leta v leto, kakor si želimo. Pa poglejmo katere enoletnice sadimo v aprilu.

Kalifornijski zlati mak

Je enoletnica z živorumenimi, lahko tudi oranžno rumenimi, včasih pa z belimi, ali celo škrlatno rožnatimi cvetovi. Cvete od junija do oktobra. Ustrezna za učinkovite obrobe gredic in oblikovanje skulpin.

Sejemo ga marca, aprila in septembra na stalno mesto na prostem. Dobro uspeva v lahki in prepustni suhi zemlji na žgočem soncu. Ne uspeva v težki in vlažni ilovnati zemlji.

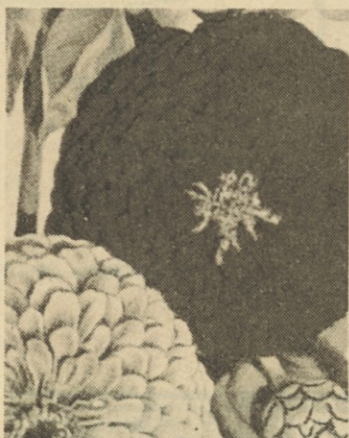
Astra

Astre cvetejo od poletja do jeseni v vseh barvah. So priljubljene in zelo razširjene enoletnice. Uporabne so zlasti za oblikovanje barvnih vložkov v okrasnih vrtovih ter kot rezano cvetje.

Seme moramo pred setvijo razkužiti. Zemljo v zaprti gredi, ali pripravimo, ali kemično razkužimo. Seme aster sejemo v marcu v zaprto gredo s temperaturo 12 — 14°C. Na m² grede posejemo 7 do 8 gramov semen. Setev rahlo prekrijemo z drobno presejano zemljo. Posevek naj bo do kalitve v temi. V aprilu, ali maju presajamo sadike na prosto v razdalji 30 do 40 cm. Astre lahko sejemo tudi na stalno mesto na prostem, vendar potrebujemo za setev na prostem znatno več semen. Zemlja za astre mora biti dobra, apnena, ne pretežka. Najbolje uspevajo na sončnih legah. Nasade aster moramo okopavati.

Cinija

Cinije najdemo skoraj na vsakem vrtu. Ustrezajo za sajenje med trajnice. Zaradi pestrih barv in izredne obstojnosti v vazah pa so med najbolj priljubljenim rezanim cvetjem.

V začetku aprila jih sejemo v zaprto gredo. Greda mora biti pokrita, dokler seme ne vzklije. Temperatura v gredi ne sme pasti pod 15°C. Če smo seme posejali dovolj redko, sejančkov ni treba presajati. Sadike presajamo na prosto z grudo na razdaljo 35 do 50 cm, kar je odvisno od sorte. Septembra, ko postanejo koški rjavi, jih oberemo in dobro posušimo.

Črnika

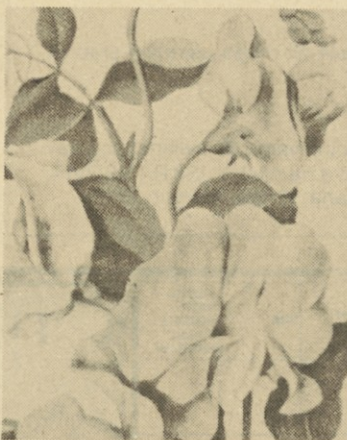
Črnika je zanimiva enoletnica s kmečkih vrtov, cvetovi so nežni, največkrat svetlo modri, zeleni ali beli. Črnika je lepa vrtna okrasna rastlina, ustreza pa je tudi za rezanje.

Seme sejemo sredi marca ali aprila na stalno mesto na prostem v

vrste z razmakom 30 cm. Pozneje sejančke v vrsti razredčimo na razdaljo 15 do 20 cm. Ni zahtevna rastlina in uspeva v vsaki zemlji, če je le dovolj rodna in vlažna. Ljubi sončne lege. Seme dozori v septembru, takrat tudi rastlino požanjemo.

Dišeči grahor

Dišeči grahor je zelo lepa vzpenjalka z dišečimi, raznobarnimi cvetovi. Cvete od maja do junija. Lepa je za okras lop, zidov in balkonskih ograj. Najbolje uspeva v polsenci v bolj vlažni zemlji.

Seme sejemo zgodaj spomladi v marcu v 20 do 30 cm med seboj oddaljene vrste. Setev v maju je še možna, vendar manj uspešna. Sejemo 3 — 4 semena v kupčke, ki so med seboj v vrsti oddaljeni 25 cm.

Posejano seme rahlo prekrijemo.

Ko rastline nekoliko zrastejo, jih razredčimo. Na vsakih 20 cm pustimo eno rastlino in ji damo dva metra visoko oporo. Premočna vlaga, ali suša v času cvetenja zmanjša pridelek semen. Preveč dežja škodi semenu, ker povzroči nezaželeno barvo semen. Zreli stroki pokajo, zato jih moramo sproti in pazljivo obirati. Zbrane stroke hitro posušimo.

Gajlardija

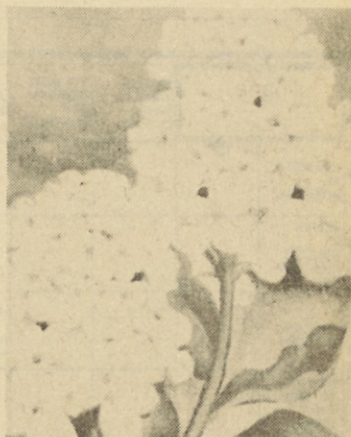

Med gajlardijami so enoletnice in trajnice. Cvetovi so večbarvni, z značilnimi temnejšimi osrednjimi cvetovi, obrobni jezičasti cvetovi pa so lahko enobarvni, ali pa dvo-barvni.

Pisana gajlardija je enoletnica, ki jo razmnožujemo s semenom. Sejemo jo marca ali aprila v poltoplo zaprto gredo. Sejančke presadimo v drugi polovici maja v hladno zaprto gredo v medsebojni razdalji 30 cm. Razvite sadike presadimo v dobro, ne pretežno zemljo, na sončno lego. Medsebojna razdalja med sadikami naj bo 40 cm.

Gajlardija cvete neenakomerno, zato seme dozoreva od septembra do oktobra, ko sproti obiramo dozorele koške. Nasad moramo zavarovati, da ptiči ne povzročijo preveč škode.

Grenik

Grenik cvete od maja do avgusta. Cvetovi so beli in združeni v češulje. Ljubi sončno lego in lepo krasi skalnjake.

Za okras sejemo grenik marca, ali aprila na stalno mesto v srednje težko rodno zemljo.

Za pridobivanje semen pa sejemo septembra na stalno mesto v vrste, ki so med seboj oddaljene 30 do 40 cm. Ko sejančki že nekoliko zrastejo, jih preredčimo na razdaljo 20 do 25 cm. Sadike v pozni jeseni prekrijemo s smrečjem, da jih zaščitimo pred mrazom. Naslednje leto v avgustu začno rastline rumeneti in seme dozori.

PLANINSKO DRUŠTVO ISKRA

Planinski izlet na Klek

Iskrino planinsko društvo bo v soboto, 7. maja organiziralo izlet v Gorski Kotar. Na pot bomo odšli z osebnimi avtomobili, od udeležencev pa je odvisno ali bo to enodnevni ali dvodnevni izlet. Zbrali se bomo ob sedmih zjutraj pred dvorano Tivoli v Ljubljani in se preko Žužemberka in Črnomlja odpeljali proti Ogulinu in Bjelskem. Med potjo si bomo ogledali tudi sotesko Kamačnik, pozneje, ko bomo šli na Klek (1182 m) pa je približno poldrugo uro hoje. Če se bomo odločili zato, da se bomo že isti dan vrnili domov, se bomo peljali v Ljubljano preko Delnic in Kočevja, če pa bomo izlet podaljšali še na nedeljo, se bomo že v soboto povzpeli še na Bjelo lasico, prenočevali pa bomo v Vojnem Tuku. V nedeljo si bomo ogledali akumulacijsko jezero in špižo Vrelo ter se povzpeli na Viševico (1428 m). V Ljubljano se bomo vračali preko Platka in Ilirske Bistrice.

Izlet bo vodil Tomaž Planina. Prijavite se pri Bredi Jančar, njen službeni telefon pa je 061-556-141. Z njo se boste dogovorili tudi o prevozu.

Iskra

Iskra Servis Ljubljana
Rožna c. IX/6a

objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

referenta v saldakontu

pogoji:

- končana Ekonomska srednja šola ali druga ustrezna srednja šola V. stopnje
- eno leto delovnih izkušenj
- dvomesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni od dneva objave na naslov: ISKRA SERVIS, Kadrovsko splošno področje, Ljubljana, Rožna dolina c. IX/6a.

a. novak

Zdravica po opravljenem delu

%	ZANIČE- VANJA VREDEN ČLOVEK	BOLNIŠKI GRELNİK ZA V. POSTELJO	ANTON SOVRE	ERA	VISOKA VRTNA GOZDNA ZDRAV. RASTLINA					
GLASBE- NI INTERVAL										
ZELIKA IZ DRUŽINE DRESNOV- CEV										
BRSKATI JASTREB			KILOGRAM MARJAN KRŽIŠNIK							
FIZIK KI JE 1958 DOBIL NOBELOVO NAGRADO				ERBIJ		BREZAL- KOHOLNA PIJAČA	VIOLINIST OZIM	PISMO ZNAMENJE	ZMEŠNJA- VA	ZENSKA IZUMET- NICENJE ZUNAJ- NOSTI
KOPNO OBDANO Z VODO				UŽITNA GLIVA MORSKI SESALEC						
MEHEK POROŽNI SEDIMENT APNENCA			PRIPIRAVA ZA ZAPIS VALOVANJA TELUR							
LJUBE- ZENSKI PESNIK					ZAPREDEK ZAŠČITNI OVOJ OKROG BUBE					
MORSKA ŽELVA				AVTOR: RUDI MURN	PLEME ROD					

Zahvali

Ob odhodu v pokoj se sodelavcem vratarske službe najlepše zahvaljujem za lepa darila in dobre želje. Peter Boncelj

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz končne kontrole, registracije in pakirnice v TOZD Števeci za lepa spominska darila. Sindikalni organizaciji pa hvala za lepo knjižno darilo. Vsem želim še mnogo delovnih uspehov in osebne sreče. Marija Varjačič

Mala oglasa

PRODAM čoln Maestral 9 SD in motor T 4. Tel. 064-28-861, int. 2199 — Lado.

COMMODORE — 64, kasetar, disketno enoto 1541, zelen monitor, dva joysticka, module, programe in tiskalnik Brother M-1109 (N1a) nujno prodam zaradi odhoda v JLA. Tel.: 061-486-038 (zvečer).

Prodajam odlično ohranjen pisalni stroj Tops M 1. Telefon št. 343-912 v jutranjih urah ali proti večeru od 18.—19. ure.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica, Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

naslednji:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o združevanju v Sestavljeno organizacijo združenega dela Iskra

Delavski svet SOZD Iskra je na 11. zasedanju dne, 21. aprila 1988 sprejel besedilo osnutka Samoupravnega sporazuma o združevanju v Sestavljeno organizacijo združenega dela Iskra in ga posreduje v javno obravnavo do 20. junija 1988.

Na temelju 384. člena Zakona o združenem delu sklepamo delovne organizacije, v nadaljnjem besedilu podpisnice, združene v SOZD Iskra, v nadaljnjem besedilu Iskra:

1. ISKRA ANTENE, p.o.
- Industrija anten in elektronskih naprav, Vrhnika, Idrijska c. 4
2. ISKRA AVTOELEKTRIKA, n.sub.o.
- Industrija avtoelektričnih izdelkov, Šempeter pri Gorici, Vrtojbenska 62
3. ISKRA AVTOMATIKA, n.sub.o.
- Industrija za avtomatiko, Ljubljana, Stegne 15 b
4. ISKRA BATERIJE ZMAJ, n.sol.o.
- Industrija baterij in svetilk Ljubljana, Stegne 23
5. ISKRA DELTA, p.o.
- Proizvodnja računalniških sistemov in inženiring, Ljubljana, Parmova 41
6. ISKRA ELEKTRIČNA ORODJA, p.o.
- Industrija za električna orodja, Kranj, Savska loka 2
7. ISKRA ELEKTROAKUSTIKA, p.o.
- Industrija elektroakustičnih naprav in transformatorjev, Sežana, Partizanska 82
8. ISKRA ELEKTROMOTORJI, p.o.
- Industrija elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki, Otoki 21
9. ISKRA ELEKTROOPTIKA, p.o.
- Center za elektrooptiko, Ljubljana, Stegne 7
10. ISKRA ELEKTROZVEZE, p.o.
- Industrija sistemov elektronike in zvez, Ljubljana, Stegne 11

11. ISKRA ELEMENTI, n.sol.o.
- Industrija elementov za elektroniko, Ljubljana, Stegne 17
12. ISKRA KIBERNETIKA, n.sol.o.
- Industrija merilneregulacijske in stikalne tehnike, Kranj, Savska loka 4
13. ISKRA KONDENZATORJI, n.sol.o.
- Industrija kondenzatorjev, Semič, Vrtača 1
14. ISKRA MERILNA ELEKTRONIKA, p.o.
- Industrija merilno elektronske tehnike, Horjul, Horjul 18
15. ISKRA ROTOMATIKA -Industrija rotacijskih sistemov, p.o.
Spodnja Idrija, Konomlja 23
16. ISKRA TELEMATIKA, p.o.
- Industrija za telekomunikacije in računalništvo, Kranj, Ljubljanska c. 24 a
17. ISKRA VIDEOMATIKA, p.o.
- Industrija televizijskih sprejemnikov, videoakustičnih naprav in sistemov, Ljubljana, Andreja Bitenca 68
18. ISKRA COMMERCE, p.o.
Ljubljana, Trg revolucije 3
19. ISKRA INVEST SERVIS, p.o.
- Inženiring, vzdrževanje in tehnično upravljanje stavb in drugih objektov, Ljubljana, Trg revolucije 3
20. ISKRA MIKROELEKTRONIKA, p.o.
Ljubljana, Stegne 15 d
21. ISKRA SERVIS, p.o.
Ljubljana, Rožna dolina IX/6a
22. ISKRA ZORIN, n.sub.o.
- Zavod za organizacijo in informatiko Ljubljana, Trg revolucije

naslednji:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o združevanju v Sestavljeno organizacijo združenega dela Iskra

I. CILJI IN ZDRUŽENE DEJAVNOSTI

1. člen

Delavci organizirani v podpisnicah tega samoupravnega sporazuma združujemo delo in sredstva v sestavljeni organizaciji združenega dela Iskra, da bi dosegli:

- večjo poslovno učinkovitost,
- medsebojno delitev dela na optimalno tehnično-tehnoloških in programskih povezavah ter specializaciji podpisnic,
- večji osebni in družbeni standard ter dolgoročno socialno varnost delavcev,
- ustvarjanje pogojev za hitrejši razvoj socialističnih, samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov.

2. člen

Podpisnice bomo v skladu s tem sporazumom zagotovile uresničevanje naslednjih ciljev združevanja:

- določanje razvoja, zlasti prioritarnih razvojnih ciljev in delitve dela, ki bo omogočala specializacijo in dolgoročno vključevanje v jugoslovanski gospodarski prostor in mednarodno delitev dela z večino proizvodnih kapacitet podpisnic;

- uvajanje razvitejše tehnično-tehnološke osnove dela, ki naj se opira na rezultate lastnega razvoja, razvojno raziskovalne in druge inovacijske dejavnosti, z združevanjem in optimiranjem sredstev za dogovorjene strateške razvojne programe;
- združevanje in optimiranje sredstev za naložbe skupnega pomena in pomembnejše naložbe;
- urejanje medsebojnih dohodkovnih odnosov in odnosov pri delitvi dohodka z določanjem osnov in meril za njihovo urejanje;
- določanje kriterijev optimalnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi in drugimi dejavniki proizvodnje;
- določanje in dosledno zagotavljanje minimalnih pogojev za enovit in usklajen nastop na domačem in zlasti tujih trgih, z oblikovanjem sodobne politike in metod trženja,
- določanje finančne politike in skupno denarno poslovanje,
- usklajevanje kadrovske politike in skupno izgrajevanje sistema motivacije in razvoja kadrov ter skupno nastopanje do nosilcev kadrovske politike v družbi;
- izgrajevanje izobraževalnega sistema za potrebe šolanja došolanja in prešolanja delavcev Iskre ter skupno izvajanje posameznih oblik specialističnega izobraževanja,
- razvijanje in organiziranje aktivnosti za celovito obvladovanje kakovosti izdelkov in storitev s sporazumnim določanjem norm kakovosti ter izgradnjo sistemov standardizacije, tipizacije in unifikacije ter združe-

vanje izvedbe, dogovornjeno s tem sporazumom;

- organiziranje in razvijanje integralnega upravljanja-informacijskega sistema;
- zagotavljanje večje socialne varnosti delavcev z združevanjem sredstev za sanacijo podpisnic, kadar so te zašle v dohodkovne težave zaradi nepričakovanih sprememb na trgu ali v tehnologiji in združevanje sredstev rezerv za druge namene, kadar je to v skupnem interesu;
- organiziranje in razvijanje metod ocenjevanja ekološke obremenjenosti obstoječih in novih proizvodov ter reševanje ekoloških problemov;
- usklajevanje prostorskega načrtovanja razvoja Iskre;
- usklajevanje prizadevanj za izboljšanje družbenega standarda delavcev in organiziranje skupnih kulturnih, športnih in rekreativnih dejavnosti;
- usklajevanje dejavnosti družbenega obveščanja v in izven sistema Iskre ter zagotavljanje obveščenosti o zadevah skupnega pomena;
- določanje skupne politike ISKRE in enotno nastopanje doma in v tujini, pred državnimi organi, družbenopolitičnimi organizacijami, gospodarskimi združenji, bankami in organizacijami v družbi, kadar s takim ravnanjem dosežemo večje učinke za podpisnice;
- usklajevanje obrambnih načrtov in razvijanje enotnega sistema družbene samozaščite.

3. člen

Za uresničevanje dogovorjenih skupnih ciljev bomo podpisnice razvijale sistem vrednot Iskre, s katerimi bomo krepili pripadnost Iskri, utrjevali njen ugled in dobro ime in po katerih se bomo delavci Iskre ravnali.

4. člen

Podpisnice kot združene dejavnosti ISKRE določamo naslednje dejavnosti:

a) Strateški razvoj in programi:

- določanje prednostnih razvojnih usmeritev, ciljev in nalog, ki so pogoj za uspešen in stabilen razvoj celotne Iskre ter združevanje sredstev za njihovo realizacijo;
- določanje osnov politike raziskovalne dejavnosti in zagotavljanje usklajenega oziroma skupnega nastopa do zunanjih raziskovalnih organizacij;
- ocena skupnih razvojnih predprojektov in projektov,
- oblikovanje sistema celovitega obvladovanja kakovosti,
- razvoj in vzdrževanje sistemov tipskega preizkušanja, raziskav kakovosti in zanesljivosti izdelkov,
- razvoj in vzdrževanje mikroelektronskih tehnologij;

b) Proizvodni programi in tehnologija:

- določanje ekonomsko smotne delitve proizvodnih programov med delovnimi organizacijami oziroma programskimi skupnostmi v Iskri;
- določanje osnov optimalne izrabe proizvodnih kapacitet podpisnic;
- koordinacija nabave in lociranja strateške opreme in prenosa neracionalno uporabljene tehnologije in opreme med podpisnicami;
- oblikovanje in vzdrževanje informacijskega sistema o uporabljenih tehnologijah in opremi v Iskri;
- koordinacija prenosa znanja in tehnologije v Iskro in izven Iskre;
- koordinacija skupnega nastopanja do namenskega in drugih sistemskih kupcev na domačem in tujih trgih.

c) Tržne dejavnosti:

- določanje politik trženja in ukrepov za njeno realizacijo na domačem in tujih trgih;
- izvajanje zunanjetrgovinskih dejavnosti (uvoz - izvoz, gospodarske storitve in druge oblike zunanjetrgovinskega prometa);
- izvajanje predstavniške, zastopniške in akvizicijske dejavnosti na domačem in tujih trgih;
- koordiniranje trženja podpisnic v isti regiji oziroma do skupnih poslovnih partnerjev;
- organiziranje Iskrine regionalne mreže tržnih poslovnih enot doma in v tujini;
- organiziranje Iskrine maloprodajne mreže in regionalnih skladišč;
- izvajanje in usklajevanje institucionalnega komuniciranja Iskre;
- razvijanje in zagotavljanje sistema vizualne celostne podobe Iskre;
- usklajevanje sporazumevanja s poslovnimi partnerji o višjih oblikah gospodarskega sodelovanja s tujino in o vlaganju sredstev tujih oseb v Iskrine organizacije združenega dela;
- opravljanje gospodarskih dejavnosti v tujini;
- skupno izvajanje finančnih tokov v tujini.

č) Ekonomika poslovanja in investicij:

- skupno dolgoročno in srednjeročno planiranje in kontrola izvajanja planov;
- ocena in selekcija skupnih predinvesticijskih in investicijskih projektov;
- kontrola uspešnosti investicij;
- spremljanje uspešnosti in revizija poslovanja podpisnic;

- ocena in spremljanje izvajanja predsanacijskih in sanacijskih programov Iskrinih organizacij združenega dela;
- nadzor nad poslovanjem podjetij in predstavništev v tujini.

d) Denarno poslovanje:

- določanje skupne finančne strategije in politike ter ukrepov za njeno izvajanje;
- združevanje sredstev za vlaganje v osnovna in obratna sredstva, za skupno pridobivanje prihodka in dohodka, za medsebojno financiranje in ohranjanje tekoče likvidnosti;
- najemanje in dajanje kratkoročnih in dolgoročnih kreditov za potrebe ustanoviteljic;
- vodenje internih računov ustanoviteljic in opravljanje plačilnega prometa;
- združevanje in gospodarjenje z združenimi sredstvi, ki jih ustanoviteljice združijo na ravni Iskre;
- opravljanje drugih, finančnih, bančnih in hranilniških poslov.

e) Kadrovska dejavnost in izobraževanje:

- določanje skupne kadrovske politike in ukrepov za njeno izvajanje;
- opredelitev in izvajanje sistema spremljanja in razvoja kadrov;
- usklajevanje sistema nagrajevanja kadrov;
- usklajevanje politike štipendiranja in razvoj načina za pridobivanje kadrov v Iskri;
- razvoj sistema izobraževanja in usmerjanje izobraževanja kadrov v tujino;
- skupno nastopanje do izobraževalnih in drugih institucij s področja kadrovske dejavnosti;
- izvajanje skupnih izobraževalnih oblik;
- izvajanje kadrovske politike z usmerjanjem kadrov na dela skupnega pomena za Iskro.

f) Zaščita in razvoj človekovega okolja:

- nadzor nad ekološko obremenjenostjo okolja kot posledice Iskrinih dejavnosti;
- priprava ukrepov za zagotovitev sanacije ekoloških problemov;
- določanje strategije prostorskega razvoja.

g) Družbenopravne zadeve:

- spremljanje zakonodaje in predlaganje njenih sprememb oziroma dopolnitev ter seznavanje podpisnic s temeljnimi novostmi z zakonodajnega področja,
- priprava samoupravnih splošnih aktov Iskre in skupnih samoupravnih splošnih aktov oziroma skupnih osnov za urejanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,
- organiziranje razreševanja pravnih sporov znotraj Iskre.

h) Informacijski sistem in organizacija:

- izgradnja enotne računalniške mreže Iskre;
- razvoj metodologij za izbiro in oblikovanje informacij;
- opredelitev sistema osnovnih podatkov informatike v Iskri;
- razvoj sistema internih informacijskih standardov;
- oblikovanje skupnih osnov organiziranosti,
- razvoj sistema tehnične dokumentacije,
- oblikovanje skupnih osnov organiziranosti,
- razvoj sistema tehnične dokumentacije,
- oblikovanje skupnih osnov sistema in identifikacije, klasifikacije in oštevilčenja,

- zagotavljanje informativne dokumentacije (INDOK),
- zaščita industrijske lastnine,
- oblikovanje skupnih osnov sistema tehničnih in tehnoloških standardov (standardizacija).

i) Obveščanje:

- izvajanje enotne politike nastopanja do javnih informacijskih sredstev;
 - izdajanje skupnega glasila in drugih informativnih publikacij o zadevah skupnega pomena za Iskro.
- Vse te dejavnosti bomo organizirali na način in v obsegu, dogovorjenim s tem sporazumom, planskimi in drugimi samoupravnimi akti.

5. člen

Poleg združenih dejavnosti Iskre iz predhodnega člena se organizira v skladu z interesom dveh ali več podpisnic tega sporazuma skupno izvajanje dejavnosti, kot so:

- skupna nabava repromaterialov, zlasti osnovnih produktov črne in barvne metalurgije v večjih količinah;
- prodaja izdelkov podpisnic na domačem trgu;
- zagotavljanje tržnih informacij, organizacija tržnih raziskav in izvajanje tržnih raziskav skupnega pomena;
- izvajanje ekonomske propagande, založniške in drugih oblik prodajno-pospeševalne dejavnosti;
- organiziranje sejmov in razstav v tujini in na domačem trgu;
- organiziranje servisne mreže in izvajanje servisiranja;
- sporazumevanje s trajnimi poslovnimi partnerji;
- informatika in računalniška obdelava podatkov;

- investicijsko in tekoče vzdrževanje prostorov;
 - uvajanje sodobnih sistemov organizacije dela in poslovanja;
 - izdelava tehnične dokumentacije za investicije ter investicijski inženiring z nadzorom nad vodenjem investicij;
 - tiskanje, mikrofilmanje ter prevoz blaga in oseb;
 - zamenjava proizvodov staro za novo;
 - prodaja in oskrba z rezervnimi deli in potrošnim materialom;
 - organiziranje družbene prehrane in drugih gostinskih storitev;
 - izobraževanje računalniških uporabnikov;
 - izobraževanje za načrtovanje mikroelektronskih vezij in
 - druge skupno dogovorjene dejavnosti.
- Te dejavnosti bomo urejali s tem sporazumom, planskimi in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

II. ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV

6. člen

Za uresničevanje skupnih dogovorjenih ciljev Iskre bomo s srednjeročnimi plani določili naloge in obseg obveznega združevanja sredstev za:

- prioritete proizvodne zmogljivosti,
- strateško-razvojne programe,
- širjenje tržne in servisne mreže,
- osvajanje tujih tržišč,
- skupne rezerve Iskre,
- posebno nagrajevanje delavcev,
- institucionalno komuniciranje Iskre in
- delovno skupnost skupnih služb Iskre.

Poleg obveznega združevanja iz prejšnjega odstavka bomo podpisnice v planskih aktih Iskre določile naloge in obseg sredstev za realizacijo združenih dejavnosti iz 4. člena tega sporazuma, kakor tudi za druge dejavnosti, pomembne za realizacijo razvojnih ciljev Iskre, za katere se bomo posebej dogovorile v odvisnosti od interesa vsake podpisnice.

Višino in konkreten program uporabe tako združenih sredstev bomo določale s srednjeročnim planom, letnimi programi in v skladu s posebnimi sporazumi.

7. člen

Sredstva za skupna vlaganja v prioritete proizvodne zmogljivosti bomo podpisnice združevale iz sredstev amortizacije in poslovnega sklada v skladu s posebnim samoupravnim sporazumom, v katerem bomo opredelile osnovne kriterije združevanja in razporejanja sredstev ter pravice in obveznosti iz uporabe združenih sredstev. Podpisnice se zavezujemo, da bomo z letno revalorizacijo vloženih sredstev zagotavljale trajno realno vrednost združenih sredstev.

Prioritete naložbe bomo določili v srednjeročnem planu, pri čemer bomo upoštevali dogovorjene načine selekcije naložb. Potreben obseg združevanja za posamezne naložbe bomo določili v letnih programih.

8. člen

Sredstva za realizacijo skupnih strateških razvojnih programov bomo podpisnice združevale iz materialnih stroškov v skladu s sprejetimi razvojnimi projekti v okviru srednjeročnega plana oziroma iz le-tega izhajajočih letnih programov v sorazmerju z ustvarjenim dohodkom. Pravice in obveznosti iz naslova združenih sredstev bomo podpisnice opredelile v srednjeročnem planu in posebej v vsakem skupnem razvojnem projektu.

Sredstva za skupne strateške programe bodo praviloma imela značaj skupnih vlaganj pri čemer se podpisnice obvezujemo, da bomo z letno revalorizacijo vloženih sredstev zagotavljale realno vrednost združenih sredstev.

Podpisnice smo sporazumne, da bomo pravico do povračila in nadomestila sredstev uveljavljale šele od trenutka, ko bo projekt na osnovi novega znanja ustvarjal dohodek, pri čemer pa bomo upoštevale tudi vložek dela in sredstev nosilca projekta.

V primeru, da projekt ne bo zagotavljal načrtovanega dohodka, bomo podpisnice ravnale v skladu z določili o riziku iz tega sporazuma.

Na področju razvojno-raziskovalne dejavnosti bomo podpisnice tudi interesno združevale sredstva za projekte, zanimive za dve ali več podpisnic in pri tem medsebojno urejale odnose v smislu tega člena.

9. člen

Sredstva za širjenje domačih tržnih in servisnih zmogljivosti bomo združevale podpisnice v skladu z načrtovanim razvojem teh zmogljivosti, predvidenim v srednjeročnem planu. Kriterij za udeležbo v združevanju bo odvisen od dolgoročnega interesa vsake podpisnice in skupno dogovorjenega širjenja tržne in servisne mreže.

Pravico do povračila in nadomestila bomo podpisnice uredile s posebnim samoupravnim sporazumom.

10. člen

Sredstva za osvajanje tujih tržišč bomo zaradi trajnega izvoznega interesa Iskre podpisnice združevale v skladu z načrtovanim razvojem vključevanja v mednarodno delitev dela, predvidenim v srednjeročnem planu in iz njega izhajajočih letnih programih.

Osnova za združevanje bo v sorazmerju z ustvarjenim dohodkom, pri čemer bomo podpisnice medsebojno odnose in način vlaganja sredstev opredelile v posebnem samoupravnem aktu.

11. člen

Podpisnice smo sporazumne, da oblikujemo sredstva skupnih rezerv Iskre tako, da združujemo sorazmerni del svojih sredstev rezerv v višini, ki jo bomo sporazumno določile v srednjeročnih planih in z letnimi programi.

12. člen

Sredstva skupnih rezerv Iskre bomo podpisnice uporabljale za kritje izgub pri poslovanju, za prekvalifikacijo in zaposlovanje delavcev in za druge z zakonom določene primere.

Sredstva skupnih rezerv se uporabljajo brez obveznosti vračila za:

- prekvalifikacijo delavcev, kadar je posledica skupne odločitve o proizvodni preusmeritvi, dogovorjene s plani Iskre,
- kritje škode, ki je nastala v naravnih nesrečah ter
- v drugih primerih, ki jih dopušča zakon, o čemer odloča delavski svet Iskre.

13. člen

Podpisnice smo sporazumne, da oblikujemo sredstva za posebno nagrajevanje delavcev v višini, določeni s plani.

Ta sredstva bomo uporabljale za naslednje namene:

- za nagrajevanje delavcev, ki so po sklepu poslovodnega odbora Iskre razporejeni v posamezno podpisnico za izvajanje določenih nalog in
- za nagrade Iskre, inovacijske nagrade Iskre, nagrade za diplomska, magistrska in doktorska dela in druge izjemne dosežke v skladu s samoupravnimi splošnimi akti Iskre.

14. člen

Podpisnice smo sporazumne, da združujemo sredstva za institucionalno komuniciranje Iskre v višini, določeni v planih. Ta sredstva bomo uporabljali za naslednje namene:

- medijsko institucionalno komuniciranje doma in v tujini,
- družbenoinstitucionalno komuniciranje v obliki sponzoriranja in pomoči športnim, kulturnim, šolskim in drugim dejavnostim,
- izdajanje skupnih publikacij,
- stike z javnostjo in
- razvoj ter vzdrževanje sistema celostne podobe Iskre.

15. člen

Podpisnice smo sporazumne, da se ena tretjina dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti, če ne bo z zakonom drugače določeno, združuje na ravni Iskre in namenja v enakih delih za razvojno-raziskovalno dejavnost in sredstva skupnih rezerv Iskre.

Izjemni dohodek se ugotavlja v skladu z zakonom.

16. člen

Podpisnice smo sporazumne, da obveznosti glede združevanja sredstev za združene dejavnosti v Iskre prevzamejo temeljne organizacije skupno preko svoje delovne organizacije, o interni prerazdelitvi tako prevzetih obveznosti pa se samostojno dogovarjajo.

17. člen

Podpisnice smo sporazumne, da vse združujemo sredstva za DSSS Iskra, institucionalno predstavljanje Iskre in sklad za posebne namene v enakih deležih, ki obsegajo skupaj 30 % sredstev, preostalih 70 % pa združujemo v sorazmerju z doseženim dohodkom.

Sredstva za ostale dejavnosti skupnega pomena, ki izvirajo iz uresničevanja dogovorjenih skupnih ciljev iz člena 4 tega sporazuma, združujemo vse podpisnice tega sporazuma, razen organizacij skupnega pomena.

Za vsako srednjeročno obdobje se s planom določijo naloge in obseg sredstev za dejavnosti skupnega pomena, skupaj z osnovami in merili združevanja sredstev v skladu s tem sporazumom.

III. PRAVNI POLOŽAJ

1. Firma in sedež

18. člen

Firma sestavljene organizacije je:
ISKRA - SOZD elektronske in elektrokovinske industrije, n.sol.o.
Skrajšana firma je: ISKRA, n.sol.o.
Sedež ISKRE je v Ljubljani, Trg revolucije 3.

19. člen

Sestavni del firme sta logotip in znak institucije.
Logotip je značilen stiliziran zapis besede Iskra, kot ga definira Iskrin standard.

Znak institucije je simetrična petokraka zvezda v krogu, pod zvezdo pa je v krogu beseda Iskra. Znak institucije in njegove velikosti so določene s posebnim standardom in je registriran pri Zvezni upravi za patente.

20. člen

Podpisnice se obvezujemo, da bomo uporabljale besedo Iskra kot začetni sestavni del lastne firme, znak institucije in logotip pa kot dodatna vizualno poudarjena sestavna dela lastnih firm.

Podpisnice se obvezujemo, da bomo enotno uporabljale logotip in znak institucije v institucionalnih označbah ter pri označevanju izdelkov v skladu s pravilnikom o ureditvi temeljev skupnega razpoznavnega sistema Iskre in na njegovi osnovi izdelanih navodil v obliki grafičnih priročnikov.

21. člen

Podpisnice se obvezujemo, da bomo pri zgradbah, lokalih, opremi, reklamah, publikacijah, razstavah in povsod tam, kjer nastopa element zunanjosti, uporabljale značilni stil Iskre.

2. Dejavnost

22. člen

Dejavnost Iskre je sestavljena iz naslednjih dejavnosti:

- A. Raziskave, razvoj, konstruiranje, projektiranje, inženiring, proizvodnja, montaža, kontrola in servisiranje, nabava in prodaja na domačem trgu:
- a) telekomunikacijskih aparatov, naprav in sistemov ter naprav računalniške tehnike, kar opravlja DO Iskra Telematika;
 - b) izdelkov, naprav in sistemov s področja prenosa govornih, slikovnih in podatkovnih sistemov ter iz področja brezžičnih zvez, navigacije in radiolokacije ter naprav za posebne namene, kar opravlja DO Iskra Elektrozeve;
 - c) elementov, naprav in sistemov s področja elektrooptike in elektronike, kar opravlja DO Iskra Elektrooptika;
 - č) računalniških in informacijskih sistemov, kar opravlja DO Iskra Delta;
 - d) elementov, naprav in sistemov merilno-regulacijske in stikalne tehnike za upravljanje in avtomatizacijo, kar opravlja DO Iskra Kibernetika;
 - e) izdelkov in naprav s področja merilno-regulacijske tehnike, kar opravlja DO Iskra Merilna elektronika;
 - f) elektromehanskih in elektronskih izdelkov, naprav in sistemov za avtomatizacijo v prometu, energetiki, industriji in opremi javnih in industrijskih objektov, kar opravlja DO Iskra Avtomatika;
 - g) izdelkov in naprav s področja elektronskih elementov, podsklopov in nekovin, kar opravlja DO Iskra Elementi;
 - h) izdelkov in podsklopov s področja kondenzatorjev ter energetskih naprav, kar opravlja DO Iskra Kondenzatorji;
 - i) baterij in baterijskih svetilk, kar opravlja DO Iskra Baterije Zmaj;
 - j) izdelkov in naprav s področja avtoelektrike, kar opravlja DO Iskra Avtoelektrika;
 - k) elektromotorjev in gospodinjstskih aparatov, kar opravlja DO Iskra Elektromotorji;
 - l) elektromotorjev in črpalk, kar opravlja DO Iskra Rotomatika
 - m) električnih orodij za profesionalno in širšo rabo, kar opravlja DO Iskra Električna orodja;
 - n) televizijskih sprejemnikov, video naprav, sistemov televizije zaprtega kroga in terminalov kar opravlja DO Iskra Videomatika;
 - o) elektroakustičnih izdelkov in transformatorjev, kar opravlja DO Iskra Elektroakustika;
 - p) anten, antenskih sistemov in naprav, kar opravlja DO Iskra Antene;
- B. Dejavnost izvajanja investicijskih del v tujini kar opravlja DO Iskra Commerce ali proizvodna delovna organizacija podpisnica tega sporazuma v okviru svoje dejavnosti iz tč. A tega člena.
- C. Notranja in zunanjetrgovinska dejavnost, zastopanje tujih firm, inženir-

ring, tržne raziskave in tržno komuniciranje, kar opravlja delovna organizacija skupnega pomena Iskra Commerce.

Č. Servisiranje izdelkov, montaža in vzdrževalna dela, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Servis.

D. Denarno poslovanje, kreditni posli, garancije, hranilniško poslovanje, kar opravlja Iskra Banka.

E. Izvajanje indok dejavnosti, zaščita prometa z industrijsko lastnino, dejavnosti standardizacije, računalniška obdelava podatkov in organizacija dela in upravljanja, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Informatika.

F. Razvoj in proizvodnja mikroelektronskih vezij, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Mikroelektronika.

G. Investicijska, vzdrževalna in storitvena dejavnost, kar izvaja DO skupnega pomena Iskra Invest.

23. člen

Podpisnice lahko spremenijo oziroma dopolnijo svojo dejavnost, ki posega s tem sporazumom v dogovorjeno delitev dela med podpisnicami, le na podlagi predhodnega soglasja delavskega sveta Iskre, ki s tem hkrati odloči tudi o spremembi dejavnosti določeni v prejšnjem členu.

3. Pooblastila v pravnem prometu

24. člen

Iskra nastopa v pravnem prometu z drugimi v svojem imenu in za račun združenih sredstev Iskre v naslednjih primerih:

- sklepanje sporazumov in pogodb za izvajanje strateških razvojnih programov in raziskovalne dejavnosti,
- sklepanje sporazumov in pogodb o vlaganju sredstev za prioritete proizvodne zmogljivosti,
- sklepanje sporazumov in pogodb za kadrovske dejavnosti in izobraževanje,
- sklepanja sporazumov in pogodb za institucionalno komuniciranje Iskre,
- sklepanje sporazumov in pogodb za vlaganje sredstev v tržno in servisno mrežo,
- sklepanje sporazumov in pogodb o razpolaganju s sredstvi skupnih rezerv Iskre,
- sklepanje sporazumov in pogodb o vlaganju sredstev za osvajanje tujih tržišč,
- sklepanje sporazumov in pogodb za razpolaganje z drugimi združenimi sredstvi določenimi v planskih dokumentih.

25. člen

Iskra nastopa v pravnem prometu z drugimi v svojem imenu in za račun temeljnih organizacij v sestavi delovnih organizacij, oziroma enovitih delovnih organizacij za:

- sklepanje sporazumov in pogodb o poslovno-tehničnem sodelovanju Iskre,
- vstopanje Iskre v druge oblike povezav.

Sestavljena organizacija lahko nastopa v pravnem prometu v svojem imenu in za račun temeljnih oziroma enovitih delovnih organizacij, tudi za druge posle, na podlagi pismenega pooblastila podpisnic.

4. Odgovornost

26. člen

Podpisnice odgovarjajo za obveznosti iz pravnih poslov v okviru pooblastil iz 24. in 25. člena tega sporazuma neomejeno, kar pomeni, da za njih odgovarjajo z vsemi svojimi sredstvi.

5. Zastopanje in predstavljanje

27. člen

Iskra zastopa in predstavlja predsednik poslovnega odbora v skladu s pooblastili v pravnem prometu iz členov 24 in 25 tega sporazuma.

Predsednik poslovnega odbora zastopa in podpisuje oziroma sklepa pravne posle iz prejšnjega člena brez omejitev, pri čemer pa mora upoštevati sprejete plane in letni program Iskre ter sklepe pooblaščenih organov upravljanja.

V njegovi odsotnosti Iskra v enakem obsegu zastopa njegov namestnik, ki ga na predlog predsednika poslovnega odbora določi delavski svet Iskre.

28. člen

Iskra v stikih s tretjimi pravnimi in fizičnimi osebami predstavlja poleg zastopnikov iz predhodnega člena tudi drugi delavci, pri katerih je glede na

delovne naloge, ki jih opravljajo običajno in potrebno, da smejo predstavljati sestavljeno organizacijo.

Predstavniki sestavljene organizacije v smislu prejšnjega odstavka nimajo pravice sklepati poslov, v kolikor nimajo pooblastila za sklepanje določenih vrst sporazumov, pogodb ali pravnih dejanj oziroma v kolikor nimajo pooblastil za sklepanje posamičnih sporazumov, pogodb ali pravnih dejanj.

Pismena pooblastila drugim delavcem sme dajati predsednik poslovodnega odbora, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik.

IV. ORGANIZACIJA

1. Temeljna izhodišča

29. člen

Delovna organizacija je osnovni poslovni subjekt, ki je odgovoren za zagotavljanje enostavne in razširjene reprodukcije in opravlja vse poslovne funkcije z odgovornostjo za vse poslovne odločitve, razen za tiste, ki so prenešene na sestavljeno organizacijo oziroma programsko skupnost.

Proizvodna delovna organizacija je ob upoštevanju matrične urejenosti trženja v Iskri nosilec trženja vseh svojih izdelkov, pri čemer uporablja skupno tržno mrežo Iskre doma in v tujini.

Za uresničevanje samoupravnih pravic se posamezni deli delovnega procesa znotraj delovne organizacije organizirajo kot temeljne organizacije, ki v poslovni promet praviloma vstopajo preko delovne organizacije.

30. člen

Podpisnice smo soglasne, da se kot delovna organizacija v Iskri lahko organizira del delovnega procesa, ki je usposobljen izvajati enega izmed Iskrinih programov z vidika razvoja, razširjene reprodukcije, tržnih perspektiv, kadrovske in finančne usposobljenosti.

Obstoj pogojev za organiziranje delovne organizacije ugotavlja delavski svet Iskre na predlog poslovodnega odbora Iskre, ki je lahko podan le na osnovi strokovnega elaborata in mora vsebovati analizo razvojnih, tržnih, ekonomskih in kadrovske pogojev za organiziranje delovne organizacije.

31. člen

Podpisnice smo sporazumne, da se lahko za uresničevanje skupnih interesov na področjih usklajevanja tehnologije in proizvodnje, skupnih raziskav, razvoja, investicij, trženja doma in v tujini, finančnih poslov in drugih zadev, organizirajo v okviru Iskre ob soglasju delavskega sveta Iskre skupnosti delovnih organizacij za programsko sodelovanje - programska skupnost.

Kriterij za organiziranje programskih skupnosti je sorodnost proizvodnih programov, tehnološka in tržna povezanost organizacij, ki se združujejo.

Skupni interesi, način njihovega uresničevanja in druge zadeve, katere podpisnice urejajo v programski skupnosti, se urede s samoupravnim sporazumom o združitvi v programsko skupnost.

32. člen

Iskra lahko ustanovi ali je soustanovitelj delovne organizacije za potrebe vseh ali le nekaterih podpisnic tega sporazuma.

Elaborat in akt o ustanovitvi delovne organizacije sprejme delavski svet Iskre s soglasjem vseh podpisnic tega sporazuma.

33. člen

Podpisnice tega sporazuma se lahko združujejo v vse oblike združevanja dela in sredstev v skladu z zakonom, razen v drugo sestavljeno organizacijo.

Za vključevanje podpisnic v poslovno skupnost je potrebno predhodno soglasje delavskega sveta Iskre.

34. člen

Podpisnica ali njena temeljna organizacija, ki pri svojem poslovanju uporablja združena sredstva Iskre, ne sme brez soglasja delavskega sveta Iskre spremeniti svoje dejavnosti, niti svojega statusa, če se s tem otežuje ali onemogoča izpolnjevanje v Iskri prevzetih obveznosti, dokler ne vrne združenih sredstev v revaloriziranem znesku, razen če samoupravni sporazum oziroma pogodba ne določa drugače.

2. Organizacije skupnega pomena

35. člen

Za skupno izvajanje združenih dejavnosti za vse podpisnice so organizirane organizacije skupnega pomena: Iskra Commerce, Iskra Banka, Isk-

ra Mikroelektronika, Iskra Informatika in delovna skupnost skupnih služb Iskre.

Za skupno izvajanje združenih dejavnosti, ki se izvajajo le za zainteresirane podpisnice tega sporazuma, so organizirane delovne organizacije skupnega pomena Iskra invest in Iskra Servis.

36. člen

Organizacije skupnega pomena iz predhodnega člena lahko izvajajo svojo dejavnost tudi za naročnike izven Iskre pod pogojem, da izpolnjujejo planirane obveznosti do podpisnic.

37. člen

Podpisnice smo sporazumne, da delavski svet Iskre daje predhodno soglasje na statusne spremembe, planske akte, zaključni račun in na imenovanje poslovodnega organa organizacij iz 1. odstavka 35. člena tega sporazuma, razen za direktorja delovne skupnosti, skupnih služb Iskre, katerega imenuje sam.

38. člen

Kadar gre za združene dejavnosti, ki jih združujejo samo nekatere podpisnice in izvajajo organizacije združenega dela iz 2. odstavka 35. člena tega sporazuma, bomo zainteresirane podpisnice ustanovile za urejanje medsebojnih odnosov in odnosov z izvajalci združene dejavnosti poseben skupen organ. Ta skupen organ sestavlja na delegatski osnovi oblikovan svet porabnikov in delavski svet organizacije združenega dela, ki je izvajalka združene dejavnosti, kar se opredeli s samoupravnim sporazumom med organizacijo izvajalko in uporabnicami storitev.

39. člen

Podpisnice se zavezujejo, da bomo v samoupravnih sporazumih, ki jih sklepamo z organizacijami skupnega pomena opredelile medsebojne pravice in obveznosti ter druge dejavnosti, ki prispevajo k povečanju poslovne učinkovitosti Iskre.

A. Iskra Commerce

40. člen

Skupne dejavnosti navedene v alinejah člena 4 tega sporazuma, razen iz 1. alineje, izvaja organizacija skupnega pomena Iskra Commerce.

Iskra Commerce opravlja poleg dejavnosti iz prejšnjega odstavka po naročilu in za račun podpisnic še naslednje dejavnosti, kot so:

- nabava izdelkov in repromateriala,
- prodaja izdelkov podpisnic,
- izvajanje ekonomske propagande, založniške in drugih oblik tržno-pospeševalnih dejavnosti
- organiziranje sejmov in razstav v tujini in na domačem trgu,
- tržne raziskave po proizvodih in storitvah, ter sistem poslovnih informacij,
- inženiring za embalažo,
- pravne in ekonomske ekspertize za višje oblike gospodarskega sodelovanja s tujino,
- skupna vlaganja doma in v tujini ter pri sklepanju pogodb o prenosu znanja in tehnologije.

V skladu s politiko trženja Iskre in poslovno smotnostjo lahko delovna organizacija podpisnica tega sporazuma in DO Iskra Commerce v posebnih primerih poverita izvajanje posameznih poslov tujini drugi jugoslovanski organizaciji.

Ne glede na določbo druge alineje tč. c 4. člena v zvezi s prvim odstavkom tega člena lahko proizvodne delovne organizacije Iskre opravljajo dejavnost izvajanja investicijskih del v tujini v okviru svoje dejavnosti, pod pogojem da izpolnjujejo z zakonom določene pogoje za opravljanje te dejavnosti, in da pridobe soglasje delavskega sveta Iskre.

B. Iskra Banka

41. člen

Skupne dejavnosti navedene v alinejah člena 4 d tega sporazuma, razen iz 1. alineje, izvaja Iskra Banka.

Poleg dejavnosti iz prejšnjega odstavka Iskra Banka izvaja še druge bančne posle, kot so:

- izvajanje in najemanje garancij,
- opravljanje medsebojnega prometa med članicami Iskre,
- izvajanje plačil preko Iskre Banke,
- izvedba specialnih finančnih aranžmajev,
- ocena investicijskih projektov Iskre,
- spremljanje in finančna analiza poslovanja članic Iskre.

C. Iskra Informatika

42. člen

Skupne dejavnosti, navedene v alinejah člena 4 h tega sporazuma, izvaja organizacija skupnega pomena Iskra Informatika. Iskra Informatika opravlja po naročilu in za račun posameznih podpisnic tudi druge dejavnosti, kot so:

- urejanje informacijskih sistemov,
- računalniško programiranje,
- izobraževanje računalniških izvajalcev,
- računalniška obdelava podatkov,
- uvajanje sodobnih sistemov in metod organizacije dela in poslovanja,
- uvajanje sistemov ugotavljanja in merjenja zahtevnosti dela,
- izobraževanje kadrov za ugotavljanje zahtevnosti dela in organizacijo dela,
- dopolnilno izobraževanje kadrov,
- uvajanje delavcev v nove tehnologije in poslovanje.

D. Iskra Mikroelektronika

43. člen

Skupne dejavnosti navedene v 6. alineji člena 4 a tega sporazuma izvaja organizacija skupnega pomena Iskra Mikroelektronika.

Poleg dejavnosti skupnega pomena iz prejšnjega odstavka, opravlja Iskra Mikroelektronika po naročilu in za račun podpisnic storitve s področja tehnologije mikroelektronike, kot so:

- nudenje načrtovalskih orodij,
- načrtovanje vezij,
- šolanje za načrtovanje, testiranje, kontrolo kvalitete in uporabo vezij,
- izvajanje kontrole kvalitete vezij,
- proizvodnja standardnih vezij in vezij po naročilu.

E. Iskra Invest

44. člen

Za skupno izvajanje investicijske, vzdrževalne in storitvenih dejavnosti, je organizirana delovna organizacija skupnega pomena Iskra Invest. Iskra Invest opravlja po naročilu in za račun podpisnic še naslednje dejavnosti, kot so:

- investicijsko in tekoče vzdrževanje poslovnih in drugih prostorov ter objektov,
- investicijski inženiring za potrebe Iskre,
- izdelava investicijskih elaboratov, tehnične dokumentacije in inženiring za gradnjo in opremo poslovnih prostorov ter prostorsko ureditev,
- prevoz, tiskanje, mikrofilmanje, nabava pisarniškega materiala, drobne inventarja in rezervnih delov,
- organiziranje družbene prehrane in drugih gostinskih dejavnosti,
- posredovanje pri zagotavljanju izvajalcev pomožnih dejavnosti temeljnih organizacij.

F. Iskra Servis

45. člen

Za organiziranje servisne mreže in izvajanje servisne dejavnosti na domačem trgu je organizirana delovna organizacija skupnega pomena Iskra Servis. Iskra Servis opravlja po naročilu in za račun posamezne podpisnice še naslednje dejavnosti, kot so:

- servisiranje izdelkov, naprav in sistemov,
- montažna, vzdrževalna in remontna dela,
- prodaja in oskrba z rezervnimi deli in potrošnim materialom,
- projektiranje in izvajanje inženiring del,
- proizvodnja rezervnih delov in naprav,
- zamenjava proizvodov staro za novo.

3. Delovna skupnost skupnih služb Iskre

46. člen

Delovna skupnost skupnih služb Iskre izvaja, v sodelovanju z ostalimi organizacijami skupnega pomena in strokovnimi službami podpisnic, strokovna dela iz naslednjih dejavnosti, opredeljenih v 4. členu tega sporazuma:

- določanje prednostnih razvojnih usmeritev, ciljev in nalog, ki so pogoj za uspešen in stabilen razvoj celotne Iskre ter združevanje sredstev za njihovo realizacijo;

- določanje osnov politike razvoja raziskovalne dejavnosti in zagotavljanje usklajenega oziroma skupnega nastopa do zunanjih raziskovalnih organizacij;

- ocena skupnih razvojnih predprojektov in projektov,
- določanje ekonomsko smotne delitve proizvodnih programov med delovnimi organizacijami oziroma programskimi skupnostmi v Iskre;
- določanje osnov optimalne izrabe proizvodnih kapacitet podpisnic;
- koordinacija nabave in lociranja strateške opreme in prenosa neracionalno uporabljene tehnologije in opreme med podpisnicami;
- oblikovanje in vzdrževanje informacijskega sistema o uporabljenih tehnologijah in opremi v Iskre;
- koordinacija prenosa znanja in tehnologije v Iskre in izven Iskre;
- koordinacija skupnega nastopanja do namenskega in drugih sistemskih kupcev na domačem in tujih trgih;
- usklajevanje politike trženja in ukrepov za njeno realizacijo na domačem in tujih trgih;
- skupno dogoročno in srednjeročno planiranje, kontrola izvajanja planov;

- ocena in selekcija skupnih predinvesticijskih in investicijskih projektov;
- kontrola uspešnosti investicij;
- spremljanje uspešnosti in revizija poslovanja podpisnic;
- ocena in spremljanje izvajanja predsanacijskih in sanacijskih programov Iskrinih organizacij združenega dela;
- nadzor nad poslovanjem podjetij in predstavništev v tujini;
- določanje skupne finančne strategije in politike ter ukrepov za njeno izvajanje;

- določanje skupne kadrovske politike in ukrepov za njeno izvajanje;
- izvajanje skupnih izobraževalnih oblik;
- opredelitev in izvajanje sistema spremljanja in razvoja kadrov;
- usklajevanje sistema nagrajevanja kadrov;
- usklajevanje politike štipendiranja in razvoj načina za pridobivanje kadrov v Iskre;

- razvoj sistema izobraževanja in usmerjanje izobraževanja kadrov v tujino;
- skupno nastopanje do izobraževalnih in drugih institucij s področja kadrovske dejavnosti;
- izvajanje kadrovske politike v primerih, ko po nalogu Iskre posamezniki prevzemajo določeno funkcijo v organizacijskih enotah Iskre in združevanje sredstev za te potrebe;
- nadzor nad ekološko obremenjenostjo okolja kot posledice Iskrinih dejavnosti;

- priprava ukrepov za zagotovitev sanacije ekoloških problemov;
- določanje strategije prostorskega razvoja;
- spremljanje zakonodaje in predlaganje njenih sprememb oziroma dopolnitev ter seznanjanje podpisnic s temeljnimi novostmi z zakonodajnega področja;
- priprava samoupravnih splošnih aktov Iskre in skupnih samoupravnih splošnih aktov oziroma skupnih osnov za urejanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

- organiziranje razreševanja pravnih sporov znotraj Iskre;
- oblikovanje sistema celovitega obvladovanja kakovosti;
- razvoj in vzdrževanje sistemov tipskega preizkušanja, raziskav kakovosti in zanesljivosti izdelkov;
- skupno izvajanje enotne politike nastopanja do javnih informacijskih sredstev;
- izdajanje skupnega glasila in drugih informativnih publikacij o zadevah skupnega pomena za Iskre.

- priprava samoupravnih splošnih aktov Iskre in skupnih samoupravnih splošnih aktov oziroma skupnih osnov za urejanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

- organiziranje razreševanja pravnih sporov znotraj Iskre;
- oblikovanje sistema celovitega obvladovanja kakovosti;
- razvoj in vzdrževanje sistemov tipskega preizkušanja, raziskav kakovosti in zanesljivosti izdelkov;
- skupno izvajanje enotne politike nastopanja do javnih informacijskih sredstev;
- izdajanje skupnega glasila in drugih informativnih publikacij o zadevah skupnega pomena za Iskre.

- priprava samoupravnih splošnih aktov Iskre in skupnih samoupravnih splošnih aktov oziroma skupnih osnov za urejanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

Poleg navedenih del opravlja delovna skupnost skupnih služb Iskre tudi strokovna in administrativno-strokovna dela za potrebe organov upravljanja, organov družbenolitičnih organizacij Iskre in poslovnega odbora. Delovna skupnost lahko za potrebe posameznih podpisnic opravlja tudi druga strokovna dela.

47. člen

Delovna skupnost skupnih služb Iskre izvaja informiranje delavcev z izdajanjem skupnega glasila Iskra in z izhajanjem drugih informativnih publikacij o zadevah skupnega pomena, v skladu z zakonom o javnem obveščanju.

Podpisnice se zavezujejo brezplačno zagotavljati glasilo Iskra vsem delavcem, upokojevcem in štipendistom.

48. člen

Podrobnejšo opredelitev del in nalog delovne skupnosti skupnih služb Iskre, obseg in način izvajanja obveznosti, kot tudi pogoje za opravljanje del in nalog določa samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, katerega sklenejo podpisnice in delovna skupnost skupnih služb Iskre ter na njegovi osnovi plan in letni program Iskre. Delo delovne skupnosti skupnih služb Iskre vodi direktor, ki jo tudi zastopa v pravnem prometu.

V. SAMOUPRAVLJANJE

1. Organi upravljanja in odločanja

A. Delavski svet Iskre

49. člen

Delavski svet Iskre je organ upravljanja, ki odloča o delu in poslovanju Iskre.

50. člen

Delavski svet Iskre sestavljajo delegati delavcev delovnih organizacij in delovnih skupnosti Iskre in Iskre Banke.

Vsaka delovna organizacija ima v delavskem svetu enega delegata na prvih tisoč delavcev, na vsakih nadaljnjih začetih tisoč pa še po enega. Delovni skupnosti Iskre in Iskre Banke imata v delavskem svetu po enega delegata.

51. člen

Delegati vsake delovne organizacije in delovnih skupnosti imajo enega namestnika, ki se izvoli na enak način in po postopku kot delegati. V delu delavskega sveta sodeluje, kadar iz opravičenih razlogov katerikoli izmed delegatov ne more opravljati svoje delegatske funkcije.

52. člen

Delavski svet Iskre ima naslednja pooblastila:

- določa predloge samoupravnih splošnih aktov,
- sprejema samoupravne splošne akte Iskre,
- določa in sprejema letne, srednjeročne in dolgoročne plana,
- sprejema ukrepe za izvajanje samoupravnih splošnih aktov in planov,
- sprejema poročila o delu in poslovanju Iskre
- sprejema poročila, stališča ter ugotovitve organov upravljanja,
- razpisuje volitve ter referendum,
- daje predhodno soglasje na statusne spremembe, planske dokumente, zaključni račun in imenovanje poslovnega organa organizacij skupnega pomena iz prvega odstavka 37. člena tega sporazuma,
- daje predhodno soglasje k odločitvam delovnih organizacij glede spremembe dejavnosti, s katero se posega v dogovorjeno delitev dela med podpisnicami,
- sprejema sklep o pristopu delovne organizacije v Iskro,
- daje soglasje k pristopanju delovne organizacije Iskre v poslovno skupnost,
- razrešuje spore med delovnimi organizacijami,
- imenuje in razrešuje predsednika delavskega sveta, njegovega namestnika ter člane izvršilnih organov delavskega sveta,
- imenuje in razrešuje poslovodni odbor, direktorja delovne skupnosti, urednike glasila Iskra ter člane razpisnih komisij ter drugih delovnih teles,
- voli organe notranje arbitraže,
- zagotavlja obveščanje delavcev o delu delavskega sveta in njegovih organov,
- opravlja druge zadeve, za katere je pooblaščen na temelju zakonov, družbenih dogovorov, tega in drugih samoupravnih sporazumov ter drugih samoupravnih splošnih aktov.

53. člen

Delavski svet odloča o zadevah iz svojega delovnega področja na zasedanjih, na katerih mora biti prisotnih več kot polovica vseh izvoljenih delegatov.

Delavski svet sprejema odločitve s sklepom.

54. člen

Delavski svet lahko odloča in sprejema sklepe o posameznih zadevah iz svojega delovnega področja na korespondenčnih sejah, ki se izvedejo tako, da se delegati delavskega sveta izrečejo o pismenem gradivu in predlogu sklepa s pismenim soglasjem.

Korespondenčno zasedanje delavskega sveta organizira predsednik delavskega sveta in sicer samo v primeru, če je to zaradi nujnosti sprejetja odločitve potrebno in smotno.

55. člen

Sklepi delavskega sveta so sprejeti, če se za predlog sklepa izreče več kot polovica vseh izvoljenih delegatov, razen če ni s tem sporazumom določen drugačen način sprejemanja odločitve.

Glasovanje delegatov v delavskem svetu se evidentira v zapisniku, razen v primeru, če se sklep sprejema s tajnim glasovanjem.

56. člen

Če delavski svet sprejema sklepe ugotovitvenega značaja glede odločitve, ki so jih delavci delovnih organizacij in delovne skupnosti sprejeli z osebnim izjavljanjem, ali če zakon določa, da je za sprejem odločitve potrebno soglasje vseh delovnih organizacij, se v delavskem svetu glasuje tako, da ima vsaka delovna organizacija in delovna skupnost en sam glas, ne glede na število delegatov, sklep pa je sprejet, če za predlog sklepa glasujejo delegati večine delovnih organizacij in delovne skupnosti.

Sklep sprejet na način določen v 1. odstavku tega člena zavezuje k spoštovanju le tiste delovne organizacije, oziroma delovno skupnost, katerih delavci so zanj glasovali, glede drugih delovnih organizacij pa se izvede usklajevalni postopek, ki ga ureja statut.

V primeru, da bi zaradi nesprejetja odločitve, ki ima pomen za Iskro kot celoto oziroma v primeru, da bi zaradi nesprejetja odločitve bilo ogroženo izvajanje dejavnosti skupnega pomena ali porušena delitev dela med podpisnicami, lahko delavski svet Iskre ne glede na drugi odstavek tega člena, hkrati z napotilom o usklajevanju odloči z dvotretjinsko večino vseh delegacij, da njegov sklep začasno zavezuje tudi delovne organizacije, katerih delegati so glasovali proti sprejemu predloga sklepa in sicer do uskladitve ali odločitve notranje arbitraže o spornem vprašanju.

57. člen

Delavski svet Iskre lahko v celoti ali deloma razveljavi, odpravi ali zadrži vse sklepe izvršilnih organov, poslovodnega odbora, komisij in drugih teles Iskre, podpisnic in njihovih temeljnih organizacij v primeru, da so njihove določbe v nasprotju z zakonom, določbami tega sporazuma, samoupravnimi splošnimi akti Iskre, plani in sklepi delavskega sveta Iskre.

58. člen

Zasedanje delavskega sveta vodi predsednik delavskega sveta oziroma njegov namestnik. Predsednik delavskega sveta predstavlja delavski svet, pripravlja zasedanja, koordinira delo izvršilnih organov, sklicuje zasedanja, oblikuje predloge sklepov, ugotavlja izide glasovanja in izdaja odločbe ter druge akte iz svojega delovnega področja.

B. Izvršilni organi delavskega sveta

59. člen

Iskra oblikuje enega ali več izvršilnih organov delavskega sveta, katerim se poverijo posamezne izvršilne funkcije.

Število izvršilnih organov, njihovo delovno področje in medsebojna razmerja, odgovornost ter način in pogoje izvolitve ter razrešitve članov izvršilnih organov določa statut Iskre.

C. Poslovodni organ

60. člen

Poslovodno funkcijo opravlja kolegijski poslovodni organ - poslovodni odbor, sestavljen iz predsednika in podpredsednikov, katerih število določi delavski svet Iskre, tako da obvladujejo vsa področja dela iz dejavnosti, naštetih v 4. členu tega sporazuma.

Delitev dela med podpredsedniki poslovodnega odbora določi delavski svet Iskre na predlog predsednika poslovodnega odbora.

61. člen

Predsednika in podpredsednike poslovodnega odbora imenuje delavski svet Iskre za mandatno dobo štirih let na predlog razpisne komisije in po postopku, ki ga določa statut.

Za predsednika in podpredsednike poslovodnega odbora lahko delavski svet imenuje na razpis prijavljene kandidate, ki poleg pogojev, določenih z zakonom oziroma družbenim dogovorom o kadrovske politiki izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- visoko strokovno izobrazbo,
- pet let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnost vodenja in organiziranja dela,
- znanje svetovnega jezika.

62. člen

Poslovodni odbor vodi poslovanje, organizira in usklajuje delovni proces, zagotavlja izvajanje samoupravnih splošnih aktov in sklepov samoupravnih organov ter obvešča delavce in organe upravljanja o delu in poslovanju.

63. člen

Pri izvrševanju pravic in dolžnosti poslovodni odbor zlasti:

a) predlaga poslovno politiko in planske dokumente, tako da:

- organizira pravočasno pripravo analiz, strokovnih podlag in strokovnih predlogov v pristojnih službah in njih usklajevanje,
- ocenjuje predloge planskih dokumentov pred določitvijo predlogov na sejah samoupravnih organov;

- b) koordinira dela poslovnih organov delovnih organizacij, tako da:
 - daje poslovnim organom delovnih organizacij usmeritve za naloge, zahteva od njih poročila o delu in izvrševanju planskih in drugih obveznosti,

- daje poslovnim organom delovnih organizacij skupnega pomena in direktorju delovne skupnosti delovne naloge;

- c) usklajuje vodenje finančnega poslovanja z združenimi sredstvi, tako da:

- zagotavlja izvajanje financiranja v skladu s samoupravnimi splošnimi akti in plani,

- zagotavlja spoštovanje obveznosti glede izvajanja finančno-računovodske informatike, ki je potrebna za sprejemanje odločitev ter nadzor nad izvajanjem sprejetih planskih obveznosti ter poslovnih dogodkov;

- d) organizira izvajanje združenih dejavnosti, dejavnosti skupnega urejanja na sporazumno dogovorjenih osnovah in dejavnosti sporazumnega usklajevanja s samoupravnimi splošnimi akti, tako da:

- daje strokovnim službam delovne skupnosti naloge za izdelavo samoupravnih splošnih aktov oziroma drugih aktov ali strokovnih predlogov oziroma v te namene imenuje delovne skupine iz delavcev delovnih organizacij,

- predlaga sprejem samoupravnih splošnih aktov in pogodb,

- daje navodila o izvajanju samoupravnih splošnih aktov in pogodb ter planskih dokumentov;

- e) sprejema sklepe za modernizacijo dela in poslovanja ter za boljšo medsebojno povezanost in učinkovitost, tako da:

- predlaga način urejanja medsebojnih pravic in obveznosti med delovnimi organizacijami in organizacijami skupnega pomena, dohodkovno povezanost in soodvisnost ter organizacijske spremembe,

- ocenjuje neposredno odgovornost poslovnih organov delovnih organizacij skupnega pomena in direktorja delovne skupnosti pri izvajanju združenih dejavnosti oziroma nalog skupnega pomena;

- f) zagotavlja zakonitost ter spoštovanje samoupravnih splošnih aktov, planov, sklepov samoupravnih organov in sklepov, sprejetih na sestankih poslovnih organov, tako da:

- spremlja in nadzira odločitve, sprejete v delovnih organizacijah in delovni skupnosti ter opozarja na nezakonite odločitve in odločitve, ki so v nasprotju z zakonom, samoupravnimi splošnimi akti, plani in dogovori in daje oceno o odločitvah, povezanih z izvrševanjem plana,

- v primeru nespoštovanja opozori ukrepa z vsemi pooblastili, zlasti tako, da obvešča pristojne samoupravne organe, organe družbene kontrole ter organe družbenopolitičnih skupnosti, zadrži akte, z nalogi delovni skupnosti in delovnim organizacijam skupnega pomena pa prepreči škodo, ki je ali bi zaradi nespoštovanja sprejetih obveznosti ali nezakonitosti lahko nastala, v posebno hudih primerih pa daje samoupravnim organom delovnih organizacij pobudo za razrešitev poslovnih organov;

- g) obvešča delavce in organe upravljanja ter družbenopolitične organizacije, tako da:

- zagotavlja kakovostna in pravočasna gradiva o poslovanju, realizaciji plana, razvojnih možnostih in ciljih,

- prisostvuje naasedanjih delavskega sveta in sejah družbenopolitičnih organizacijah, tolmači gradivo in odgovarja na vprašanja;

- h) predstavlja in zastopa sestavljeno organizacijo v mejah njenih pooblastil, tako da:

- sodeluje s poslovnimi organi drugih organizacij združenega dela in skupnostmi,

- sodeluje s predstavniki družbenopolitičnih skupnosti ter družbenopolitičnimi organizacijami;

- i) zagotavlja izvajanje aktivnosti na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, tako da:

- spremlja varnostne razmere in stanje obrambnih priprav,

- organizira, usklajuje in vodi delo pri obrambnih pripravah in varnostnih ukrepih.

64. člen

Poslovni odbor izvaja pravice in dolžnosti, navedene v prejšnjem členu ter druge, in dolžnosti, ki izhajajo iz funkcije poslovnega odbora po predstniku in podpredsednikih poslovnega odbora v skladu s statutom in na način, določen v poslovniku poslovnega odbora.

Predsednik poslovnega odbora vodi in predstavlja poslovni odbor in osebno odgovarja za opravljanje poslovne funkcije. Predsednika poslovnega odbora Iskre nadomešča namestnik predsednika poslovnega odbora, ki ga določi na njegov predlog delavski svet.

65. člen

Podpisnice se sporazumemo, da bomo kot obliko koordinacije dela in poslovanja v zadevah, določenih s tem sporazumom, organizirale področne kolegije za posamezna področja delovanja poslovnega odbora Iskre.

Področne kolegije sestavljajo pooblašeni delavci za posamezna področja delovnih organizacij, zadolženi za posamezne dejavnosti.

Sklicuje in vodi jih pristojni podpredsednik poslovnega odbora Iskre.

66. člen

Predsednik poslovnega odbora Iskre usklajuje delo poslovnih organov podpisnic z organiziranjem kolegij direktorjev.

Kolegij direktorjev sestavljajo predsedniki poslovnih odborov oziroma individualni poslovni organi podpisnic.

67. člen

Medsebojna razmerja med poslovnim odborom in poslovnimi organi delovnih organizacij združenega dela temelji na medsebojnem sodelovanju in sporazumevanju v mejah njihovega delovnega področja.

Če med poslovnimi organi ni doseženo soglasje glede uresničevanja ciljev in interesov, določenih v tem sporazumu, zlasti glede uresničevanja planov, poslovne politike, izvrševanja sklepov delavskega sveta in drugih organov, kot tudi glede vprašanj, ki imajo pomen za delo in poslovanje Iskre, zaradi tega pa bi lahko nastala večja škoda ali bi bil ogrožen delovni proces in delitev dela, velja odločitev poslovnega odbora Iskre.

Odločitev poslovnega odbora v primerih iz 2. odstavka tega člena je začasna in traja največ 90 dni, do dokončne odločitve, ki jo sprejme delavski svet Iskre z dvotretjinsko večino.

Če nastane spor med poslovnimi organi zaradi neizvrševanja materialnih obveznosti iz planov, samoupravnih splošnih aktov, sklepov samoupravnih organov ali drugih skupnih odločitev, odloči dokončno o sporu in obveznostih poslovni odbor; s takšno odločitvijo prizadete delovne organizacije pa lahko v primeru, da se spor nanaša na spremenjene okoliščine ali nezmožnosti izpolnitve sprotijo arbitražni postopek.

68. člen

Če poslovni organ delovne ali druge organizacije združenega dela oziroma poslovni odbor meni, da je drug poslovni organ prekoračil pooblastila, ali da ravna v nasprotju s tem samoupravnim sporazumom, planom, dogovorjeno poslovno politiko in drugimi samoupravnimi splošnimi akti in da ne izpolnjuje svojih obveznosti, mora o tem obvestiti delavski svet organizacije združenega dela, katere delo in poslovanje vodi, in delavski svet organizacije združenega dela tistega, zoper čigar delo ugovarja, organe samoupravne delavske kontrole in sindikat.

Delavski svet, pri katerem je vložen ugovor iz 1. odstavka tega člena je dolžan o njem odločiti v roku 30 dni od dne prejema ugovora in sprejeti ukrepe za odpravo vzrokov, ki so bili podlaga za ugovor oziroma preprečitev škode.

69. člen

Podpredsedniki poslovnega odbora opravljajo delo tako, da je vsak podpredsednik soodgovoren za delo poslovnega odbora kot celote. Podpredsednik poslovnega odbora odgovarja samostojno za delo iz področja svoje dejavnosti.

70. člen

Predsednik in podpredsedniki poslovnega odbora so za svoje delo odgovorni delavskemu svetu in delavcem sestavljene organizacije, posamezni podpredsednik poslovnega odbora pa tudi predsedniku poslovnega odbora.

Predsednik poslovnega odbora je odgovoren za zakonitost dela in za izpolnjevanje z zakonom določenih in predpisanih obveznosti Iskre.

Podpredsedniki poslovnega odbora so odgovorni za opravljanje svojih poslovnih nalog, prav tako so materialno odgovorni za škodo, ki jo prizadenejo s svojim nepravilnim in nevestnim delom in pa disciplinsko za kršitve delovnih obveznosti.

Odgovornost podpredsednikov poslovnega odbora za nepravilne ali nevestno opravljanje poslovnih funkcij ugotavlja delavski svet Iskre. Sklep delavskega sveta Iskre, s katerim je ugotovljena odgovornost podpredsednikov poslovnega odbora, lahko predstavlja pogoje za uvedbo postopka za razrešitev posameznik podpredsednikov ali vseh podpredsednikov poslovnega odbora.

Predsednik in podpredsedniki poslovnega odbora Iskre ali samo posamezni podpredsedniki so lahko razrešeni pred potekom časa, za katerega so bili imenovani v primerih, določenih z zakonom. Odločba delavskega sveta Iskre o razrešitvi predsednika in podpredsednikov je dokončna.

2. Obveščanje delavcev

71. člen

Delavski svet, izvršilni organi in poslovodni odbor so dolžni zagotoviti redno, pravočasno, resnično, popolno ter vsebinsko in oblikovno razumljivo obveščanje delavcev o celotnem poslovanju ter o vseh drugih zadevah, ki so pomembne za njihovo delo in odločanje ter za nadzor nad izvrševanjem odločitev in delom vseh organov in služb.

72. člen

Zaradi zagotovitve kakovostnega obveščanja so delovne organizacije dolžne posredovati organom iz prejšnjega člena oziroma pristojnim službam vse podatke in informacije, ki so pomembne za medsebojno obveščenost delavcev ter za obveščanje javnosti o zadevah skupnega pomena, v skladu s statutom in samoupravnimi splošnimi akti ter v te namene združevati s planom določena sredstva.

3. Samoupravna delavska kontrola

73. člen

Delavci delovnih organizacij in delovne skupnosti uresničujejo pravico in dolžnost samoupravne delavske kontrole, tako da nadzirajo izvajanje tega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov ter planov in sklepov organov upravljanja in poslovodnega odbora.

74. člen

Pravico in dolžnost samoupravne delavske kontrole uresničujejo delavci neposredno ali preko organov upravljanja ter preko odbora za samoupravni nadzor, ki ga sestavljajo delegati vseh delovnih organizacij in delovne skupnosti.

75. člen

Pravice in dolžnosti odbora za samoupravni nadzor Iskre, število delegatov in način izvolitve delegatov določa statut Iskre. 4. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita

76. člen

Družbena samozaščita in priprave za splošni ljudski odpor je pravica in dolžnost delavcev in njihovih organov, ki jo uresničujemo z neposrednimi aktivnostmi za varstvo neodvisnosti in nedotakljivosti države, z usklajevanjem priprav za vojne razmere ter z organiziranjem in izvajanjem obveznega samozaščitnega usposabljanja.

77. člen

Naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite izvaja Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito Iskre. Naloge komiteja so opredeljene s posebnim samoupravnim sporazumom.

Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito imenuje delavski svet na način in po postopku, ki ga določa statut.

5. Pravice in dolžnosti delegatov v organih upravljanja

78. člen

Delegati v samoupravnih organih Iskre imajo pravico in dolžnost:

- odločati v skladu z usmeritvami in interesi podpisnice, kot tudi v skladu z interesi sestavljene organizacije in splošnimi družbenimi interesi,
- posredovati stališča, usmeritve, predloge in pobude podpisnic za urejanje vseh zadev, ki so v pristojnosti organa, katerega delegat je,
- usklajevati stališča v okviru usmeritev in stališč, katere so do posameznih vprašanj izoblikovali ustrezni organi podpisnice in sestavljene organizacije,
- zahtevati stališča in usmeritve ustreznih organov podpisnice in sestavljene organizacije glede vprašanj, o katerih se odloča, kadar jih ni dobil ali so bila nezadostna,
- redno obveščati ustrezne organe podpisnice o svojem delu v samoupravnih organih Iskre,
- redna udeležba na seji organov in vestno preučevanje delovnega gradiva,
- upoštevati določila poslovnika o delu organov upravljanja Iskre.

VI. PLANIRANJE

79. člen

Temeljni planski akt Iskre je njen srednjeročni plan, ki se sprejema za 5-letno obdobje. Poleg tega ima Iskra tudi dolgoročni plan razvoja za 10-letno oziroma daljša obdobja.

Podpisnice sprejemajo vsako leto letni program za uresničevanje srednjeročnega plana Iskre, ki določa konkretne naloge in potrebna sredstva za uresničevanje srednjeročnega plana.

80. člen

V predpripravah za sprejem srednjeročnega plana Iskre določi delavski svet Iskre po predhodnem usklajevanju elemente za skupne temelje za pripravo srednjeročnih planov delovnih organizacij oziroma programskih skupnosti, ki izhajajo iz tega sporazuma.

Podpisnice povzemamo tako določene elemente v svoje skupne temelje za pripravo srednjeročnih planov, ki se sprejemajo v skladu z internimi akti podpisnic in zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja.

81. člen

V primeru, da v smislu člena 80 določeni skupni temelji za pripravo srednjeročnih planov podpisnic niso bili sprejeti pri eni ali več podpisnicah, se postopek sprejemanja ponovi.

Ce predlog skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov v teh podpisnicah ni sprejet niti v ponovljenem postopku, sprejeli pa sta ga dve tretjini skupnega števila delavcev vseh temeljnih organizacij v Iskri, lahko delavski svet Iskre odloči, da se srednjeročni plan Iskre začne pripravljati in sprejemati.

82. člen

Podpisnica oziroma organizacija združenega dela, ki ni sprejela skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov, mora svoje obveze glede uresničevanja skupnega razvoja, določenega s planom Iskre uresničevati v skladu s tem sporazumom.

Nesprejetje temeljev plana po uporabi vseh možnosti tega samoupravnega sporazuma, se šteje kot oškodovanje družbenih interesov in se zato sproži postopek za ukrepe družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

V primeru drugega odstavka tega člena delavski svet Iskre obvesti pristojno skupščino družbenopolitične skupnosti.

83. člen

Predlog srednjeročnega plana Iskre določi skladno s sprejetimi elementi delavski svet Iskre.

Srednjeročni plan Iskre sprejema delavski svet Iskre s soglasjem delegacij vseh podpisnic.

V primeru, da srednjeročni plan ni sprejet se uporabi člen 56 tega samoupravnega sporazuma.

84. člen

S srednjeročnim planom Iskre podpisnice opredelujemo načine uresničevanja ciljev, ki izhajajo iz tega sporazuma. V srednjeročnem planu so določeni predvsem:

- skupni interesi v srednjeročnem obdobju pri delu in poslovanju,
- prispevek, ki ga daje Iskra k družbenemu produktu okolja z ustreznim, ekonomsko-analitskim prikazom strukture tega prispevka,
- cilji vključevanja v mednarodno delitev dela,
- kriteriji optimalnega gospodarjenja s sredstvi,
- cilji kadrovske in socialne politike,
- prioritete investicijske naložbe,
- naloge in programi dela, ki izhajajo iz člena 4 tega sporazuma, višino in dinamiko združevanj sredstev za realizacijo planskih nalog v smislu člena 6 tega sporazuma,
- osnove za urejanje ekonomskih odnosov, dogovorjenih v tem samoupravnem sporazumu in srednjeročnem planu med podpisnicami,
- obveznosti in posebne naloge Iskre do družbenopolitičnih skupnosti, ki jih je Iskra sprejela v njihovih srednjeročnih planih,
- program dela in obseg sredstev delovne skupnosti skupnih služb Iskre,
- tudi ostale zadeve, pomembne za realizacijo srednjeročnega plana.

85. člen

Podpisnice tega sporazuma sprejemamo kot sestavni del srednjeročnega plana Iskre tudi samoupravni sporazum o izvajanju srednjeročnega plana Iskre na področju dejavnosti skupnega pomena. V njem opredelimo tiste elemente skupnih temeljev podpisnic, ki so skupni za vse.

Predlog samoupravnega sporazuma iz predhodnega odstavka določi, delavski svet Iskre.

Samoupravni sporazum iz 1. odstavka tega člena sprejme delavski svet Iskre s soglasjem delegacij vseh podpisnic.

V primeru, da samoupravni sporazum iz 1. odstavka ni sprejet, se uporabi določila člena 56 tega sporazuma.

86. člen

Za realizacijo srednjeročnega plana Iskre se v posameznih letih sprejema letne programe Iskre.

Predlog letnega programa določi pristojni odbor delavskega sveta Iskre v skladu s planskimi akti Iskre.

Letni program sprejme delavski svet Iskre s soglasjem delegacij vseh podpisnic.

V primeru, da letni program ni sprejet, se uporabi določila 56. člena tega sporazuma.

87. člen

Druge skupne plane sprejemamo podpisnice na način, po postopku in na podlagi administrativno-dokumentacijskega in drugega gradiva, kot to določa statut Iskre v skladu z zakonom o temeljnih sistema družbenega planiranja in s tem sporazumom.

VII. SKUPNE OSNOVE IN MERILA ZA UREJANJE SAMOUPRAVNIH DRUŽBENO-EKONOMSKIH ODNOSOV

1. Skupni prihodek

88. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo za doseganje trajnejših povečav določenih v srednjeročnih planih, v medsebojnem prometu blaga in storitev poslovale po dogovorjenih internih cenah, ki jih bomo sporazumno določale, ob upoštevanju trendov v gibanju cen in drugih tržnih pogojev.

Delavci proizvodnih, inženirskih in prometnih organizacij združenega dela, ki smo udeleženi v proizvodnji in prodaji skupnega finalnega izdelka ali storitve, bomo v teh primerih sporazumno oblikovali enotne osnove in merila za določanje dogovorjenih internih cen.

89. člen

Sporazumno dogovorjena interna cena izdelkov ali skupnih izdelkov in storitev bo vsebovala:

- dogovorno normiran obseg materialnih stroškov, drugih stroškov poslovanja in stroškovnih elementov dohodka,
- z zakonom predpisano ali dogovorjeno amortizacijo,
- dogovorno normiran vložek živega dela,
- dogovorno normiran strošek za potrebna obratna sredstva.

90. člen

Delavci proizvodnih, inženirskih in prometnih organizacij združenega dela, ki smo udeleženi v proizvodnji in prodaji skupnega finalnega izdelka ali storitve, bomo prav tako sporazumno določali prodajne cene, upoštevaje predvsem naslednje kriterije: dogovorjene interne cene, planirano akumulacijo in dogovorno normiran delež osebnih dohodkov na enoto izdelka, dosežen z gospodarjenjem z družbenimi sredstvi, ter prodajne pogoje na domačem in tujih trgih.

V prodajno ceno bomo vključili tudi sporazumno normirane stroške servisiranja v garancijskem roku, če pa bi bili tako normirani stroški preoračeni, bomo uveljavili določila tega sporazuma o poračunu in riziku.

91. člen

Dogovorjena interna cena izdelka ali storitve vsake organizacije združenega dela, udeležene v proizvodnji in prodaji skupnega finalnega izdelka ali storitve bo, zmanjšana za prenešeno vrednost (materialni in amortizacijski stroški), osnova za izračun njene sorazmerne udeležbe v skupno realiziranem prihodku na trgu, vključno s sorazmernimi deleži kompenzacij, regresov, premij, dotacij in podobno.

92. člen

Obseg medsebojne menjave na osnovi skupnega prihodka bo skupaj s specifikacijo dobav internih cen, načina in rokov, v katerih se bo obračunaval skupni prihodek, predmet neposrednih samoupravnih sporazumov med udeleženiimi temeljnimi organizacijami. Skupni prihodek se začasno razporeja med temeljnimi organizacijami takoj, končni obračun pa se mo-

ra izvesti vsaj mesec dni pred zakonsko določenim rokom za obračun celotnega prihodka temeljnih organizacij.

93. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo z organizacijami izven Iskre, s katerimi trajno poslovno sodelujemo, v primeru, če je pri tem udeležena tudi Iskra Commerce, skupno urejale dohodkovne odnose preko Iskre Commerce.

94. člen

V primeru, ko se zaradi objektivnih okoliščin (spremenjeni tržno-tehnološki pogoji in podobno) doseže višja ali nižja cena od sporazumno določene prodajne cene, se sorazmerno zviša ali zniža udeležba vseh temeljnih organizacij v spremenjenem skupnem prihodku.

V primeru, ko so razlogi za zmanjšani skupni prihodek subjektivne narave, lahko katerakoli udeležena temeljna organizacija sproži postopek ugotavljanja odgovornosti in uveljavlja regresno pravico.

95. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo s posebnimi samoupravnimi sporazumi v smislu člena 94 uredile način prevzemanja rizika iz skupnega poslovanja, oblike medsebojne odgovornosti in odgovornosti v pravnem prometu z drugimi pri ustvarjanju skupnega prihodka, v kolikor niso urejene že s tem samoupravnim sporazumom.

Posebej pa se obvezujemo, da bomo s samoupravnimi sporazumi z organizacijami skupnega pomena Iskre uredile način poračunavanja in obseg prevzemanja rizika iz skupnega poslovanja v naslednjih primerih:

- kadar se sporazumno instalirane zmogljivosti nepopolno izkoriščajo, s samoupravnim sporazumom pa je dogovorjeno, da opravlja organizacija skupnega pomena dejavnosti izključno za potrebe članic Iskre,
- kadar gre za valutne rizike,
- kadar gre za rizike poslovanja Iskrinih trgovskih in proizvodnih organizacij v tujini,
- in v drugih primerih, če se podpisnice v srednjeročnih planih tako dogovorimo.

2. Svobodna menjava dela

96. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo svobodno menjavo dela z delavci, ki bodo v organizacijah skupnega pomena in delovnih skupnostih opravljali strokovna, administrativno-strokovna, pomožna in tem podobna dela za realizacijo programov skupnega pomena, uredili s samoupravnimi sporazumi na temelju določil tega sporazuma in srednjeročnih planov.

Sredstva za širjenje materialne osnove dela posameznih dejavnosti skupnega pomena in delovnih skupnosti, bomo podpisnice zagotavljale v okviru celotnega prihodka oziroma dohodka teh dejavnosti s tem, da jim bomo s srednjeročnimi plani in programi priznavale tudi sredstva za širitev materialne osnove dela in sicer v skladu z njihovimi sprejetimi programi ter naravo dela.

3. Skupno urejanje inovativne dejavnosti

97. člen

Podpisnice se obvezujemo, da v lastnem in skupnem interesu rezultate inovacijskega procesa pravno varujemo, zlasti s pridobitvijo pravic industrijske lastnine doma in v tujini.

Iz skupnih interesov, ki izhajajo iz ekonomskih in zlasti tržnih zakonitosti, se vse pravice industrijske lastnine glasijo na sestavljeno organizacijo, pri čemer pa gredo vsa materialna upravičenja temeljni organizaciji oziroma enoviti delovni organizaciji, v kateri so pravice ustvarjene.

98. člen

Podpisnice smo sporazumne, da ima vsaka temeljna organizacija oziroma enovita delovna organizacija v sestavi Iskre prednostno pravico pri izkoriščanju prijavljenih izumov drugih temeljnih organizacij oziroma delovnih organizacij, s tem da se z nosilko prijavljenega izuma dogovori za ustrezno odškodnino.

Podpisnice bomo pravice in obveznosti iz medsebojnega izkoriščanja prijavljenih izumov v smislu predhodnega odstavka, uredile s samoupravnim splošnim aktom o inovativni dejavnosti.

99. člen

Razpolaganje z rezultati ustvarjalnega dela financiranega z združevanjem dela in sredstev pripadajo tisti podpisnici, ki je ustvarjalno delo opravila, v soglasju s podpisnicami, ki so sredstva združili.

Podpisnice, ki so v smislu 1. odstavka tega člena združile sredstva za izdelavo naloge, katere rezultati sodijo v kategorijo intelektualne lastnine, imajo pravico do uporabe naloge za svoje potrebe ter pravico do udeležbe na dohodku nosilca naloge, v primeru, da le-ta razpolaga z rezultati ustvarjalnega dela financiranega z združenimi sredstvi. Podpisnici udeležba na dohodku nosilca naloge preneha, ko pridobi sredstva v revalorizirani višini vloženih sredstev.

4. Motnje v poslovanju

100. člen

Podpisnica, ki izkazuje motnje pri delu oziroma poslovanju mora sprejeti program ukrepov za njihovo odstranitev. Če podpisnica ne sprejme programa za odpravo motenj ali ne ukrepa po sprejetem programu, sprejme program ukrepov delavski svet Iskre na predlog poslovodnega odbora.

Če podpisnica v roku 30 dni ne prične z izvajanjem ukrepov predvidenih s programom ukrepov, ki jih je sprejel delavski svet Iskre, je poslovodni odbor Iskre dolžan o tem obvestiti pristojno skupščino občine.

101. člen

Če so zaradi motenj v poslovanju podpisnice ogroženi skupni interesi, cilji oziroma naloge in medsebojne poslovne oziroma proizvodne povezave v Iskre, so podpisnice dolžne zagotoviti podpisnici z motnjami v poslovanju pomoč. Pomoč se zagotavlja bodisi z zagotavljanjem sredstev, odlogom oziroma odpustitvijo medsebojnih obveznosti, z zaposlovanjem njenih delavcem, s strokovno pomočjo delavcev ter z drugimi razpoložljivimi ukrepi. Medsebojne odnose pri skupnih prizadevanjih za odpravo motenj bomo podpisnice urejale v skladu z zakonom o sanaciji.

102. člen

V primeru dodelitve finančnih sredstev ali dajanja poročila za pridobitev finančnih sredstev podpisnici oz. njeni temeljni organizaciji, ki posluje z motnjami oziroma je v sanacijskem postopku, lahko organ, ki odloča o dajanju sredstev ali poročila imenuje tudi komisijo ali posameznika, ki nadzoruje porabo sredstev in način njihovega vračanja. Komisija oziroma posameznik mora o svojem delu obveščati organ, ki ga je imenoval.

VIII. DRUŽBENO-EKONOMSKI POLOŽAJ DELAVCA ISKRE

1. Skupno urejanje družbeno-ekonomskega položaja delavca v Iskre

103. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo določena vprašanja, ki pomenijo minimalne standarde položaja in socialne varnosti delavcev Iskre, urejale usklajeno in enotno. V ta namen bomo sprejeli skupne osnove in merila za urejanje samoupravnega in družbenoekonomskega položaja delavcev Iskre.

Pri sprejemanju skupnih osnov in meril bomo upoštevali načela, da se osnovne pravice, obveznosti in odgovornosti zagotavljajo vsem delavcem Iskre na enak način in v enakem dogovorjenem obsegu.

104. člen

V skladu s skupnimi osnovami in merili za urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti, ki izvirajo iz skupnih interesov, urejamo podpisnice in delovne skupnosti zlasti:

- primere in pogoje, pod katerimi lahko ali morajo delavci ene podpisnice oziroma temeljne organizacije ali delovne skupnosti delati v drugi organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti v sestavi Iskre,
- skupne osnove in merila za pridobivanje z delom pridobljene delovne zmožnosti,
- skupno politiko delitve in zagotavljanja sredstev za OD
- nagrajevanje inovacijske dejavnosti,
- enotne osnove in merila za ugotavljanje izdatkov, ki so jih imeli delavci v zvezi z opravljanjem dela.

2. Zagotavljanje dela

105. člen

Podpisnice se obvezujemo, da bomo delavcem Iskre v primeru, da njihovo delo v katerikoli temeljni organizaciji ali delovni skupnosti ni več potrebno zaradi ekonomskih težav, tehničnih in tehnoloških izboljšav ali dogovorno načrtovane reorganizacije, prvenstveno zagotovile znotraj Iskre delo, ustrezno njihovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

V primeru, da so znotraj Iskre izkoriščene vse možnosti za zagotovitev dela v primerih iz 1. odstavka, kar ugotavljata sindikat in delavski svet Iskre, so podpisnice dolžne zagotoviti socialno varnost delavca v skladu z zakonom.

V primeru prenosa dejavnosti oziroma proizvodnega programa med podpisnicami mora podpisnica prevzemnik dejavnosti oz. proizvodnega programa zaposliti tudi sorazmerno število delavcev iz prevzete dejavnosti oz. proizvodnega programa.

3. Razporejanje delavcev

106. člen

V času trajanja delovnega razmerja se lahko delavec začasno razporedi na dela oziroma naloge v drugi temeljni organizaciji, delovni skupnosti oziroma delovni organizaciji Iskre v primerih višje sile, ki je že nastopila ali pa se neposredno pričakuje (potres, poplava, požar in druge elementarne nesreče) in v primerih kot so:

- nenadna okvara produkcijskih sredstev,
- pomanjkanje surovin, materiala in energije,
- začasna nadomestitev nepredvidenega izostanka delavcev,
- začasne potrebe po povečanju števila delavcev v drugi delovni, temeljni organizaciji ali delovni skupnosti,
- zaradi začasne zdravstvene nesposobnosti delavca za svoje delo oziroma naloge,
- zaradi začasnega zmanjšanja obsega dela v delavčevi delovni, temeljni organizaciji in delovni skupnosti,
- zaradi kadrovskih potreb.

Začasna razporeditev lahko traja le tako dolgo, da se odpravijo posledice oziroma preneha vzrok, ki opravičuje tako razporeditev, vendar največ 6 mesecev.

107. člen

Delavca je mogoče za nedoločen čas razporediti na delo v drugo delovno, temeljno organizacijo ali delovno skupnost v sestavi Iskre, kadar to terjajo zahteve delovnega procesa, zlasti pa v naslednjih primerih:

- kadar se delavci udeleženk v skladu s planskimi akti sporazumejo, da bi bilo zaradi uresničevanja skupnih interesov smotno v eni delovni, temeljni organizaciji ali delovni skupnosti povečati, v drugi pa zmanjšati število delavcev za posamezne vrste del in nalog;
- kadar v eni delovni, temeljni organizaciji ali delovni skupnosti za opravljanje določenih del in nalog primanjkuje delavcev določene strokovne izobrazbe ali z delom pridobljenih delovnih zmožnosti, v drugi pa ti delavci za nemoteno izvajanje delovnega procesa niso neobhodno potrebni;
- kadar je temeljna organizacija, delovna organizacija ali delovna skupnost v skladu s svojimi samoupravnimi splošnimi akti dolžna delavcu zagotoviti druga dela in naloge, pa v njenem okviru ni ustreznih del in nalog.

V navedenih primerih je delavca mogoče razporediti le na dela in naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in z delom pridobljenim delovnim zmožnostim.

108. člen

Razporeditev delavca iz členov 105, 106 in 107 se opravi na podlagi sporazuma ustreznih organov upravljanja ter brez objave oziroma javnega razpisa.

4. Z delom pridobljena zmožnost

109. člen

Za z delom pridobljeno delovno zmožnost se štejejo tista strokovna znanja, sposobnosti in spretnosti, ki jih je delavec pridobil oziroma razvil z uspešnim usposabljanjem z delom, kot tudi z uspešnim opravljanjem določene vrste del oziroma nalog v neposrednem proizvodnem ali drugem procesu.

110. člen

Postopek ugotavljanja z delom pridobljene delovne zmožnosti se lahko prične in z delom pridobljeno delovno zmožnost delavcu tudi prizna, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- da si je z delom in trajnim izobraževanjem ob delu pridobil določeno strokovno usposobljenost in znanje oziroma pridobil določene delovne sposobnosti,
- da je uspešno že do sedaj opravljal taka ali podobna dela oziroma naloge in je z doseženimi delovnimi uspehi dokazal, da je usposobljen za opravljanje določenih del in nalog,
- da ima skupno najmanj dvakrat toliko delovne dobe kot traja čas rednega šolanja za strokovno izobrazbo, ki se zahteva za opravljanje določenih del in nalog,

- da zahtevnost del in nalog, za katera se ugotavlja delavčevost z delom pridobljeno delovno zmožnost ne presega peto stopnjo strokovne izobrazbe v programih usmerjenega izobraževanja,
- da izpolnjuje druge pogoje za opravljanje posameznih del in nalog v skladu s pravilnikom o razvidu del in nalog.

Z delom pridobljeno delovno zmožnost delavca ugotavlja strokovna komisija na podlagi ugotovitve, da delavec izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka in z upoštevanjem v enotnem pravilniku določenih kriterijev za ugotavljanje uspešnosti do sedaj opravljenega dela oziroma delovnih nalog.

5. Skupna politika delitve sredstev za osebne dohodke

111. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo skupaj določale politiko delitve in zagotavljanja sredstev za skupaj dogovorjen nivo osebnih dohodkov, zlasti tistim podpisnicam, ki izvajajo dejavnosti skupnega pomena in tistim, ki na trgu zaradi objektivnih vzrokov ne dosegajo dovolj dohodka za primerno višino osebnih dohodkov.

112. člen

Za uresničevanje določil iz prejšnjega člena bomo skupaj razvijali in uresničevali načelo delitve po delu tako, da bomo poenotili prikazovanje zahtevnosti dela s količniki, ki bodo medsebojno usklajeni. Ti bodo služili za planiranje potrebnega dela in prikazovanje višine osebnih dohodkov.

Razvidi del in nalog bodo pripravljeni tako, da bodo omogočali stopenjsko horizontalno napredovanje.

113. člen

Podpisnice bomo skupno določale in usklajevale tudi višine dodatkov in prejemkov iz sklada skupne porabe v skladu z družbenimi usmeritvami.

114. člen

Kadar je delovna doba delavca v posamezni delovni organizaciji, temeljni organizaciji ali delovni skupnosti podpisnic sporazuma osnova za pridobitev ali uresničevanje katerekoli pravice delavca, potem se kot ta delovna doba šteje tista, ki je bila dosežena pri katerikoli delovni organizaciji, temeljni organizaciji ali delovni skupnosti v okviru Iskre.

6. Skupno urejanje nagrajevanja inovativnega dela

115. člen

Podpisnice bomo sprejele samoupravni splošni akt o inovacijski dejavnosti, s katerim bomo določile skupne osnove in merila za ugotavljanje in nagrajevanje vrste in obsega moralnih in materialnih pravic izumiteljev, avtorjev tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter drugih oblik ustvarjalnosti.

7. Skupno urejanje povračil stroškov delavcev

116. člen

Podpisnice smo sporazumne, da bomo enotno urejale osnove za ugotavljanje izdatkov, ki so jih imeli delavci v zvezi z opravljanjem dela.

IX. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

1. Skupni samoupravni splošni akti

117. člen

Podpisnice bomo urejale medsebojne družbenoekonomske in druge odnose, pri katerih narava razmerij dopušča ali terja skupno urejanje s skupnimi samoupravnimi splošnimi akti.

Skupni samoupravni splošni akti se neposredno uporabljajo v vseh delovnih organizacijah in temeljnih organizacijah ter delovnih skupnostih Iskre, ki so jih sprejele.

2. Samoupravni splošni akti Iskre

118. člen

Samoupravne splošne akte Iskre, ki urejajo področja skupnega pomena za vse podpisnice sprejema delavski svet Iskre z večino glasov.

X. ODGOVORNOST ZA OPRAVLJANJE SAMOUPRAVLJALSKIH FUNKCIJ

119. člen

Delegati samoupravnih organov so delavcem in družbeni skupnosti osebno odgovorni za vestno opravljanje samoupravljalških funkcij in izvrševanje pravic in dolžnosti določenih s tem sporazumom, statutom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti ter samoupravnimi splošnimi akti delovnih organizacij, ki so jih delegirale v samoupravne organe.

120. člen

Delegati samoupravnih organov so za neizvrševanje pravic in dolžnosti ter za prekoračevanje pooblastil lahko odpoklicani ali razrešeni.

V primeru, da delegati prekoračijo pooblastilo in sprejmejo sklep z izvršitvijo katerega nastane škoda so odgovorni tudi materialno, če so za škodljivo posledico vedeli oziroma opozorila o škodljivi posledici niso upoštevali.

Za kršitev reda na zasedanjih samoupravnih organov so delegati odgovorni tudi samoupravnemu organu oziroma njegovemu predsedniku.

121. člen

Predsednik in podpredsedniki poslovnega odbora so delavcem in delavskemu svetu ter družbeni skupnosti osebno odgovorni za izvrševanje svojih funkcij, za strokovne in na zakonu ter samoupravnimi splošnimi akti zasnovane predloge sklepov in drugih aktov, za poslovne rezultate in za vodenje, organiziranje in usklajevanje delovnega procesa v skladu s tem sporazumom.

122. člen

Odgovornost delegatov samoupravnih organov in predsednika ter podpredsednikov poslovnega odbora je odvisna od njihovega vpliva na sprejetje ali izvrševanje sklepa.

123. člen

Pobudo za začetek postopka za ugotavljanje odgovornosti izvršilnih samoupravnih organov ter poslovnega odbora oziroma članov izvršilnih samoupravnih organov oziroma predsednika in podpredsednikov poslovnega odbora, lahko dajo delavskemu svetu delavski sveti delovnih organizacij preko svojih delegatov, odbor za samoupravni nadzor, sindikat in družbeni pravobranilec samoupravljanja.

Delavski svet je dolžan pobudo obravnavati in o njej odločiti ter o odločitvi obvestiti organ, ki je dal pobudo.

XI. IZVRŠEVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

1. Usklajevalni postopek

124. člen

Nesoglasja pri uresničevanju tega sporazuma in na njegovi podlagi sprejetih samoupravnih splošnih aktov in sklepov razrešuje v mejah pravic in dolžnosti poslovnega odbora, delavski svet in njegovi izvršilni organi.

Pri razreševanju nesoglasij ali različnih stališč glede izpolnjevanja pravic in obveznosti, organi iz prvega odstavka odločajo ali predlagajo izpolnjevanje dolžnosti in obveznosti v skladu s samoupravnimi splošnimi akti, če ni podlage za presojo obveznosti v samoupravnih splošnih aktih pa v skladu s cilji in interesi združevanja.

125. člen

Kadar pri odločanju na delavskem svetu Iskre ni bilo doseženo soglasje oziroma predpisana večina delavski svet Iskre že med sejo prične postopek usklajevanja tako, da imenuje na predsednikov predlog usklajevalno komisijo, v kateri so zastopani tudi delegati udeležencev, ki se s predlogom odločitve niso strinjali.

V kolikor usklajevanje med sejo ne uspe, se nadaljuje do prve naslednje seje. Če usklajevanje tudi v tem primeru ne uspe, se postopek nadaljuje pred notranjo arbitražo, ki odloča dokončno.

2. Notranja arbitraža

126. člen

Notranja arbitraža je stalno samoupravno razsodišče, ki je stvarno pristojna reševati spore med vsemi pravnimi osebami znotraj Iskre, med njimi in Iskro Banko, ter med njimi in Iskro, z izjemo sporov med temeljnimi or-

ganizacijami v okviru ene podpisnice, ki nastanejo pri izvajanju tega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov ter sklepov, sprejetih na njegovi podlagi ter spore v zvezi s sklenitvijo in izvrševanjem pogodb ter spore iz drugih medsebojnih poslovnih razmerij.

Podpisnice in njihove temeljne organizacije ter delovne skupnosti ne morejo odkloniti svoje udeležbe v sporu pred notranjo arbitražo.

Notranja arbitraža ima naslednje organe:

- predsednika arbitražnega sveta in namestnika,
- arbitražni svet, ki ga sestavljajo po en arbirer iz vsake delovne organizacije in delovne skupnosti ter določeno število arbitrov izven Iskre,
- tajnika arbitraže in namestnika.

Organe notranje arbitraže izvoli delavski svet Iskre za mandatno dobo dveh let.

127. člen

Notranja arbitraža odloča v senatih, ki jih sestavljajo predsednik ter arbirer predlagatelj in nasprotnega udeleženca.

Arbitražni senat odloča vselej v polni sestavi in sprejema odločbe ter sklepe v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti o notranji arbitraži.

Odločba notranje arbitraže je izvršilni naslov.

Delovanje notranje arbitraže ureja pravilnik o delu notranje arbitraže Iskre.

3. Odgovornost podpisnic

128. člen

V primeru, da podpisnica krši ta sporazum ali določila na njegovi osnovi sprejetih samoupravnih aktov Iskre, je podpisnica dolžna povrniti morebitno materialno škodo, ki jo ugotovi notranja arbitraža.

129. člen

Pri izpolnjevanju planskih in drugih materialnih obveznosti, ki izhajajo iz samoupravnih splošnih aktov se vnaprej dogovori določena denarna odškodnina za neizpolnjevanje oziroma nepravilno izpolnjevanje sprejetih obveznosti.

V kolikor z ravnanjem posamezne udeleženke nastane škoda, ki presega dogovorjeno denarno odškodnino, ima oškodovana podpisnica ali vse skupaj pravico zahtevati škodo, ki presega dogovorjeno denarno odškodnino.

Pri izpolnjevanju planskih in drugih materialnih obveznosti, ki izhajajo iz samoupravnih sporazumov oziroma drugih samoupravnih splošnih aktov in imajo obliko denarnih obveznosti, morajo akti določiti dospelost obvez in obveznost plačila zumudnih obresti.

130. člen

Proti podpisnici, ki ne izvaja določil tega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov Iskre lahko delavski svet Iskre sprejme naslednje ukrepe:

- opomin, s katerim se obvesti delavski svet podpisnice o neizpolnjevanju dogovorjenih obveznosti,
- javni opomin z objavo v glasilu Iskra,
- zahtevo za ugotavljanje odgovornosti organov upravljanja podpisnice, do katere mora delavski svet podpisnice zavzeti stališče,
- sklep o izključitvi delovne organizacije iz Iskre.

Organ samoupravne delavske kontrole lahko v primerih ko obstajajo zakoniti razlogi da pobudo, da se izreče ukrep družbenega varstva zoper podpisnico.

131. člen

Sklep o izključitvi delovne organizacije iz Iskre sprejme delavski svet le zoper podpisnico, ki ne izpolnjuje obveznosti iz tega sporazuma in drugih splošnih aktov Iskre. Kot neizpolnjevanje obveznosti podpisnice šteje:

- trajneje neporavnavanje obveznosti iz sprejetih planov in kršitve drugih samoupravnih splošnih aktov,
 - večkratna kršitev delitve dela dogovorjene s tem sporazumom oziroma na njegovi osnovi sprejetimi samoupravnimi splošnimi akti ali sklepi,
 - večkratna odklonitev sodelovanja v procesu usklajevanja spornih zadev oziroma odklonitev usmeritev ali ukrepov za ureditev spornih zadev.
- Istočasno s sklepanjem o izločitvi delovne organizacije iz Iskre sklepa delavski svet tudi o načinu razrešitve premoženjskih razmerij do te delovne organizacije.

132. člen

Sklepi delavskega sveta iz člena 127 se sprejemajo z dvotretjinsko večino vseh delegatov in morajo biti obrazloženi.

Sklepi iz člena 127 so, razen sklepa o izključitvi, dokončni in zoper njih ni možno predlagati arbitražnega postopka.

Zoper sklep o izločitvi lahko prizadeta podpisnica v roku 30 dni vloži predlog za razveljavitev sklepa notranji arbitraži Iskre.

XII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

133. člen

V Iskri delujejo naslednje družbenopolitične organizacije:

- Zveza komunistov,
- Zveza sindikatov,
- Zveza socialistične mladine in
- Zveza borcev.

Družbenopolitične organizacije Iskre so organizirane skladno s svojimi statuti oziroma pravili o delovanju ter delujejo po svojih sprejetih programih.

134. člen

Podpisnice se obvezujemo zagotoviti organom družbenopolitičnih organizacij Iskre ustrezne pogoje za njihovo delovanje, preko sekretariata družbenopolitičnih organizacij v okviru skupnih služb Iskre.

Samoupravni in poslovodni organi Iskre so dolžni družbenopolitične organizacije obveščati in jim dostavljati gradivo o vseh pomembnih zadevah poslovanja, obravnavati predloge družbenopolitičnih organizacij, do njih zavzeti stališča ter jih o tem seznanimi.

135. člen

Podrobneje so pristojnosti družbenopolitičnih organizacij urejene v statutu Iskre, kjer so določene tudi obveznosti samoupravnih in drugih organov do sindikata, v skladu z zakonom o združenem delu ter drugimi družbenimi dokumenti, ki opredeljujejo vlogo sindikata v združenem delu.

XIII. PRISTOP IN IZSTOP IZ ISKRE

1. Pristop

136. člen

V delovne organizacije - podpisnice tega sporazuma se lahko združujejo tudi druge temeljne organizacije oziroma delovne organizacije, v kolikor to ni v nasprotju s skupnimi cilji, delitvijo dela in drugimi interesi, ki jih podpisnice tega sporazuma v okviru sestavljene organizacije uresničujejo. Podpisnica tega sporazuma je dolžna v tem primeru predhodno obvestiti delavski svet Iskre in upoštevati njegovo stališče.

137. člen

V Iskro lahko pristopi tudi druga delovna organizacija na način in pod pogoji, določenimi v zakonu in tem sporazumu. Delovna organizacija, ki pristopi, mora sprejeti pravice, dolžnosti in obveznosti po tem sporazumu in drugimi samoupravnimi splošnimi akti. O pristopu druge delovne organizacije odloča delavski svet Iskre soglasno.

138. člen

Delavski svet Iskre, ki sprejema sklep o pristopu organizacije združene-ga dela v posamezno delovno organizacijo Iskre ali delovne organizacije v Iskro, mora sprejeti tudi potrebne dopolnitve srednjeročnega plana Iskre in iz njega izhajajoče planske izvedbene akte.

2. Izstop

139. člen

Vsaka podpisnica tega sporazuma ima pravico zahtevati, da izstopi iz sestavljene organizacije. Sklep o izstopu iz sestavljene organizacije sprejmejo delavci podpisnice, ki želi izstopiti, z večino glasov vseh delavcev vsake temeljne organizacije. Glasovanje se izvede z referendumom.

140. člen

Organizacija skupnega pomena iz 35. člena tega sporazuma lahko izstopi iz Iskre le po predhodnem soglasju delavskega sveta Iskre, sprejetega s soglasjem vseh delegacij.

141. člen

Posamezna podpisnica lahko izstopi iz sestavljene organizacije le ob zaključku poslovnega leta. Podpisnica, ki namerava izstopiti, mora pismeno odpovedati ta sporazum.

Odpovedni rok znaša 1 leto ter prične teči s 1. januarjem naslednjega leta, po poslovnem letu, v katerem so se delavci podpisnice odločili za izstop.

142. člen

V času odpovednega roka je podpisnica, ki je izjavila, da izstopa iz Iskre dolžna v celoti in v redu izpolnjevati vse obveznosti, ki izhajajo zanj iz tega sporazuma in drugim samoupravnih splošnih aktov.

Poslovne obveznosti, ki temeljijo na sklepanjih samoupravnih sporazumov in pogodbah o dobavi oziroma prodaji in nakupu blaga prenehajo, ko so le-te v celoti izpolnjene.

143. člen

Podpisnica, ki izstopa iz Iskre oziroma njena temeljna organizacija, ki se je izločila iz delovne organizacije tako, da izstopi tudi iz sestavljene organizacije, je dolžna vrniti do dneva izstopa vsa združena sredstva in se razrešiti danih poroštev in garancij.

Način in pogoje za izpolnitev obveznosti in povrnitev morebitne škode, ki je nastala z izstopom drugim temeljnim organizacijam oziroma podpisnicam, določa poseben samoupravni sporazum, ki ga sklene podpisnica, ki izstopa iz Iskre.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

144. člen

Ta samoupravni sporazum velja od dneva, ko je po predhodni objavi v glasilu Iskra, sprejet na referendumu v vseh temeljnih organizacijah podpisnic tega sporazuma oziroma v podpisnicah.

Ugotovljeni sklep o sprejemu tega sporazuma sprejme delavski svet Iskre. S tem dnem preneha veljati samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra z dne 28. 02. 1978.

145. člen

Pobudo za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma lahko predlaga vsak delavec Iskre. Postopek za spremembo in dopolnitev pa se mora pričeti, če podajo obrazložen predlog:

- družbenopolitične organizacije Iskre,
- delavski svet Iskre,

- poslovodni odbor Iskre.

Spremembe in dopolnitve tega sporazuma se sklepajo na osnovi sprejetih odločitev po postopku, ki velja za sklepanje samoupravnega sporazuma.

146. člen

S sprejemom tega sporazuma preneha članstvo v Iskri delovni organizaciji Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo, p.o., Tržaška c. 2.

147. člen

Odnosi med Inštitutom za kakovost in metrologijo in Iskre se dolgoročno urejajo s posebnim samoupravnim sporazumom, ki je pogoj za prenehanje članstva te delovne organizacije v Iskri.

148. člen

Srednja šola Iskre je izobraževalna institucija, ki jo je Iskra ustanovila v interesu posameznih podpisnic za izvajanje programov usmerjenega izobraževanja v skladu z zakonom. Odnosi med Srednjo šolo Iskre in zainteresiranimi podpisnicami se dolgoročno urejajo s samoupravnim sporazumom, s katerim se dogovorijo temelji medsebojnega sodelovanja.

149. člen

Temeljne organizacije združene v delovni organizaciji Iskra ZORIN se hkrati s sprejemom tega sporazuma odločajo o združitvi v enovito delovno organizacijo Iskra Informatiko.

150. člen

Podpisnica Iskra Invest servis hkrati ob sprejemu tega sporazuma odloča o spremembi imena firme, in sicer tako, da se nova firma glasi Iskra Invest.

151. člen

Izvršilni organi delavskega sveta Iskre, izoblikovani v skladu z veljavnim statutom Iskre nadaljujejo z delom do sprejema novega statuta Iskre.

152. člen

Obvezno tolmačenje tega sporazuma daje delavski svet Iskre s soglasjem vseh podpisnic.

KAZALO:

	Stran
I. CILJI IN ZDRUŽENE DEJAVNOSTI	2
II. ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV	4
III. PRAVNI POLOŽAJ	5
1. Firma in sedež	5
2. Dejavnost	5
3. Pooblastila v pravnem prometu	5
4. Odgovornost	5
5. Zastopanje in predstavljanje	5
IV. ORGANIZACIJA	6
1. Temeljna izhodišča	6
2. Organizacije skupnega pomena	6
a) Iskra Commerce	
b) Iskra Banka	
c) Iskra Informatika	
d) Iskra Mikroelektronika	
e) Iskra Invest	
f) Iskra Servis	
3. Delovna skupnost skupnih služb Iskre	7
V. SAMOUPRAVLJANJE	8
1. Organi upravljanja in odločanja	8
a) Delavski svet Iskre	
b) Izvršilni organi delavskega sveta	
c) Poslovodni organ	
2. Obveščanje delavcev	10
3. Samoupravna delavska kontrola	10
4. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita	10
5. Pravice in dolžnosti delegatov v organih upravljanja	10
VI. PLANIRANJE	10
VII. SKUPNE OSNOVE IN MERILA ZA UREJANJE SAMOU- PRAVNIH DRUŽBENOEKONOMSKIH ODNOSOV	11
1. Skupni prihodek	11
2. Svobodna menjava dela	11
3. Skupno urejanje inovativne dejavnosti	11
4. Motnje v poslovanju	12
VIII. DRUŽBENOEKONOMSKI POLOŽAJ DELAVCA ISKRE	12
1. Skupno urejanje družbeno-ekonomskega položaja delavca v Iskri	12
2. Zagotavljanje dela	12
3. Razporejanje delavcev	12
4. Z delom pridobljena zmožnost	12
5. Skupna politika delitve sredstev za osebne dohodke	13
6. Skupno urejanje nagrajevanja inovativnega dela	13
7. Skupno urejanje povračil stroškov delavcev	13
IX. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI	13
1. Skupni samoupravni splošni akti	13
2. Samoupravni splošni akti Iskre	13
X. ODGOVORNOST ZA OPRAVLJANJE SAMOUPRAVLJALSKIH FUNKCIJ	13
XI. IZVRŠEVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA	13
1. Usklajevalni postopek	13
2. Notranja arbitraža	13
3. Odgovornost podpisnic	14
XII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE	14
XIII. PRISTOP IN IZSTOP IZ ISKRE	14
1. Pristop	14
2. Izstop	14
XIV. PREHODNE IN KONČNE ODLOČBE	15